

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

5 päivänä kesäkuuta 2023 *

Sisällys

Asiaa koskevat oikeussäännöt	5
Unionin oikeus	5
EU-sopimus	5
Perusoikeuskirja	6
Yleinen tietosuoja-asetus	7
Kansallinen oikeus	11
Perustuslaki	11
Ylimmästä tuomioistuimesta annettu muutettu laki	12
Yleisistä tuomioistuimista annettu muutettu laki	14
Hallintotuomioistuimista annettu muutettu laki	17
Muutoslakiin sisältyvät siirtymäsäännökset	17
Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely	18
Asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa	19
Kanteen tarkastelu	19
Unionin tuomioistuimen toimivalta, oikeusvaltio ja oikeuslaitoksen riippumattomuus sekä unionin oikeuden ensisijaisuus	20
Oikeusriidan kohteen säilyminen	24
Neljäs kanneperuste	24

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

Asianosaisten lausumat	24
Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta	26
Kolmas kanneperuste	28
Asianosaisten lausumat	28
Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta	32
– Alustavat huomautukset	32
– Kolmannen kanneperusteen ensimmäinen osa	34
– Kolmannen kanneperusteen toinen osa	40
Ensimmäinen kanneperuste	41
Asianosaisten lausumat	41
Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta	45
– Tutkittavaksi ottaminen	45
– Asiakysymys	46
Toinen kanneperuste	52
Asianosaisten lausumat	52
Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta	57
– Tutkittavaksi ottaminen	57
– Asiakysymys	58
Viides kanneperuste	64
Asianosaisten lausumat	64
Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta	66
– Alustavat huomautukset	66
– Yleisen tietosuoja-asetuksen sovellettavuus	67
– Perusoikeuskirjan 7 artiklan ja 8 artiklan 1 kohdan sovellettavuus	69
– Yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c ja e alakohdan, 6 artiklan 3 kohdan ja 9 artiklan 1 kohdan sekä perusoikeuskirjan 7 artiklan ja 8 artiklan 1 kohdan väitetty rikkominen	70
Oikeudenkäyntikulut	80

Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen – SEU 19 artiklan 1 kohdan toinen alakohta – Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artikla – Oikeusvaltio – Tehokas oikeussuoja unionin oikeuteen kuuluvilla aloilla – Tuomareiden riippumattomuus – SEUT 267 artikla – Mahdollisuus pyytää unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua – Unionin oikeuden ensisijaisuus – Sąd Najwyższy (ylin tuomioistuin, Puola) kurinpitojaostolle annettu toimivalta tuomareiden rikosoikeudellisen koskemattomuuden pidättämisestä koskevissa asioissa sekä Sąd Najwyższy tuomareiden työ- ja sosiaaliturvaoikeudellisissa asioissa ja kyseisten tuomareiden eläkkeelle siirtämiseen liittyvissä asioissa – Kansallisille tuomioistuimille asetettu kieltö kyseenalaistaa tuomioistuinten ja perustuslaillisten elinten legitimitettiä taikka todeta tai arvioida tuomarien nimityksen tai heidän lainkäyttövaltansa laillisuutta – Sen määrittäminen kurinpitorikkomukseksi, että tuomari tarkastaa, onko tiettyjä etukäteen laillisesti perustettua riippumatonta ja puolueetonta tuomioistuinta koskevia vaatimuksia noudatettu – Sąd Najwyższy erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaostolle annettu yksinomainen toimivalta tutkia tuomioistuimen tai tuomarin riippumattomuuden puuttumiseen liittyvät kysymykset – Perusoikeuskirjan 7 ja 8 artikla – Oikeus yksityiselämän kunnioittamiseen ja henkilötietojen suojaan – Asetus (EU) 2016/679 – 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c ja e alakohta ja 3 kohdan toinen alakohta – 9 artiklan 1 kohta – Arkaluonteiset tiedot – Kansallinen säännöstö, jonka mukaan tuomareiden on tehtävä ilmoitus jäsenyydestään yhdistyksissä, säätiöissä tai poliittisissa puolueissa ja niissä hoidetuista tehtävistä ja jossa säädetään näissä ilmoituksissa olevien tietojen internetiin laittamisesta

Asiassa C-204/21,

jossa on kyse SEUT 258 artiklaan perustuvasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 1.4.2021,

Euroopan komissio, asiamiehinään K. Herrmann ja P. J. O. Van Nuffel,

kantajana,

jota tukevat

Belgian kuningaskunta, asiamiehinään M. Jacobs, C. Pochet ja L. Van den Broeck,

Tanskan kuningaskunta, asiamiehinään aluksi V. Pasternak Jørgensen, M. Søndahl Wolff ja L. Teilgård, sittemmin J. F. Kronborg, V. Pasternak Jørgensen ja M. Søndahl Wolff,

Alankomaiden kuningaskunta, asiamiehinään M. K. Bulterman, J. Langer, M. A. M. de Ree ja C. S. Schillemans,

Suomen tasavalta, asiamiehenään H. Leppo, ja

Ruotsin kuningaskunta, asiamiehinään H. Eklinder, C. Meyer-Seitz, A. Runeskjöld, M. Salborn Hodgson, R. Shahsavan Eriksson, H. Shev ja O. Simonsson,

väliintulijoina,

vastaan

Puolan tasavalta, asiamiehinään B. Majczyna, J. Sawicka, K. Straś ja S. Żyrek,

vastaajana,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti K. Lenaerts, varapresidentti L. Bay Larsen, jaostojen puheenjohtajat A. Arabadjiev, A. Prechal (esittelevä tuomari), E. Regan ja L. S. Rossi sekä tuomarit M. Ilešič, N. Piçarra, I. Jarukaitis, A. Kumin, N. Jääskinen, I. Ziemele, J. Passer, Z. Csehi ja O. Spineanu-Matei,

julkisasiamies: A. M. Collins,

kirjaaja: hallintovirkkamies M. Siekierzyńska,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 28.6.2022 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 15.12.2022 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Euroopan komissio vaatii kanteessaan unionin tuomioistuinta toteamaan, että
 - Puolan tasavalta ei ole noudattanut SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklan määräysten, tarkasteltuina yhdessä Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen 6 artiklan 1 kappaletta koskevan Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön kanssa, eikä SEUT 267 artiklan ja unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen mukaisia velvoitteitaan, koska se on antanut ja pitänyt voimassa yleisten tuomioistuinten organisaatiosta 27.7.2001 annetun lain (ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych; Dz. U. nro 98, järjestysnumero 1070), sellaisena kuin se muutettuna yleisten tuomioistuinten organisaatiosta annetun lain, ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta 20.12.2019 annetulla lailla (ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw; Dz. U. 2020, järjestysnumero 190; jäljempänä muutoslaki) (näin muutetusta laista käytetään jäljempänä nimitystä yleisistä tuomioistuimista annettu muutettu laki), 42a §:n 1 ja 2 momentin ja 55 §:n 4 momentin, ylimmästä tuomioistuimesta 8.12.2017 annetun lain (ustawa o Sądzie Najwyższym) (Dz. U. 2018, järjestysnumero 5), sellaisena kuin se on muutettuna muutoslailla (jäljempänä ylimmästä tuomioistuimesta annettu muutettu laki), 26 §:n 3 momentin ja 29 §:n 2 ja 3 momentin, hallintotuomioistuinten organisaatiosta 25.7.2002 annetun lain (ustawa – Prawo o ustroju sądów administracyjnych; Dz. U. nro 153, järjestysnumero 1269), sellaisena kuin se on muutettuna muutoslailla (jäljempänä hallintotuomioistuimista annettu muutettu laki), 5 §:n 1a ja 1b momentin sekä muutoslain 8 §:n, joissa kielletään kaikkia kansallisia tuomioistuimia tarkastamasta, onko etukäteen laillisesti perustettua riippumatonta ja puolueetonta tuomioistuinta koskevia Euroopan unionin vaatimuksia noudatettu
 - Puolan tasavalta ei ole noudattanut SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten eikä SEUT 267 artiklan ja unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen mukaisia velvoitteitaan, koska se on antanut ja pitänyt voimassa

ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 26 §:n 2 ja 4–6 momentin ja 82 §:n 2–5 momentin sekä muutoslain 10 §:n, joissa vahvistetaan Sąd Najwyższy (ylin tuomioistuin, Puola) Izba Kontroli Nadzyczajnej i Spraw Publicznychin (erityisvalvontaa ja yleisiä asioita käsittelevä jaosto, jäljempänä erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaosto) yksinomainen toimivalta tutkia väitteet ja oikeuskysymykset, jotka koskevat tuomioistuimen tai tuomarin riippumattomuuden puuttumista

- Puolan tasavalta ei ole noudattanut SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten eikä SEUT 267 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on antanut ja pitänyt voimassa yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 107 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdan sekä ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 72 §:n 1 momentin 1–3 kohdan, joiden perusteella etukäteen laillisesti perustettua riippumatonta ja puolueetonta tuomioistuinta koskevien unionin vaatimusten noudattamisen tutkimista voidaan pitää kurinpitorikkomuksena
- Puolan tasavalta ei ole noudattanut SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se on antanut Sąd Najwyższy Izba Dyscyplinarnalle (ylimmän tuomioistuimen kurinpitojaosto) (jäljempänä kurinpitojaosto), jonka riippumattomuutta ja puolueettomuutta ei ole taattu, toimivallan ratkaista asioita, joilla on välitön vaikutus tuomarin tai avustavan tuomarin asemaan ja tehtävien hoitamiseen, kuten yhtäältä pyynnöt saada lupa aloittaa rikosoikeudellinen menettely tuomaria tai avustavaa tuomaria vastaan tai vaatimukset heidän pidättämisestään, ja toisaalta Sąd Najwyższy tuomareita koskevat työ- ja sosiaaliturvaoikeudelliset asiat ja kyseisten tuomareiden eläkkeelle siirtämiseen liittyvät asiat
- Puolan tasavalta on loukannut oikeutta yksityiselämän kunnioittamiseen ja oikeutta henkilötietojen suojaan, jotka on taattu perusoikeuskirjan 7 artiklassa ja 8 artiklan 1 kohdassa sekä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta 27.4.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) (EUVL 2016, L 119, s. 1) 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c ja e alakohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa ja 9 artiklan 1 kohdassa, koska se on antanut ja pitänyt voimassa yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 88a §:n, ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 45 §:n 3 momentin ja hallintotuomioistuimista annetun muutetun lain 8 §:n 2 momentin.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

EU-sopimus

- 2 SEU 2 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Unionin perustana olevat arvot ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina. Nämä ovat jäsenvaltioille yhteisiä arvoja yhteiskunnassa, jolle on ominaista moniarvoisuus, syrjimättömyys, suvaitsevaisuus, oikeudenmukaisuus, yhteisvastuu sekä naisten ja miesten tasa-arvo.”

3 SEU 4 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. Toimivalta, jota perussopimuksissa ei ole annettu unionille, kuuluu 5 artiklan mukaisesti jäsenvaltioille.

2. Unioni kunnioittaa jäsenvaltioiden tasa-arvoa perussopimuksia sovellettaessa sekä niiden kansallista identiteettiä, joka on olennainen osa niiden poliittisia ja valtiosäännön rakenteita, myös alueellisen ja paikallisen itsehallinnon osalta. Se kunnioittaa keskeisiä valtion tehtäviä, erityisesti niitä, joiden tavoitteena on valtion alueellisen koskemattomuuden turvaaminen, yleisen järjestyksen ylläpitäminen sekä kansallisen turvallisuuden takaaminen. Erityisesti kansallinen turvallisuus säilyy yksinomaan kunkin jäsenvaltion vastuulla.

3. Vilpittömän yhteistyön periaatteen mukaisesti unioni ja jäsenvaltiot kunnioittavat ja avustavat toisiaan perussopimuksista johtuvia tehtäviä täyttäessään.

Jäsenvaltiot toteuttavat kaikki yleis- tai erityistoimenpiteet, joilla voidaan varmistaa perussopimuksista tai unionin toimielinten säädöksistä johtuvien velvoitteiden täyttäminen.

Jäsenvaltiot tukevat unionia sen täyttäessä tehtäviään ja pidättäytyvät kaikista toimenpiteistä, jotka voisivat vaarantaa unionin tavoitteiden toteutumisen.”

4 SEU 5 artiklan 1 ja 2 kohdassa määrätään seuraavaa:

”1. Unionin toimivalta määräytyy annetun toimivallan periaatteen mukaisesti. Unioni käyttää toimivaltaansa toissijaisuusperiaatetta ja suhteellisuusperiaatetta noudattaen.

2. Annetun toimivallan periaatteen mukaisesti unioni toimii ainoastaan jäsenvaltioiden sille perussopimuksissa antaman toimivallan rajoissa ja kyseisissä sopimuksissa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Toimivalta, jota perussopimuksissa ei ole annettu unionille, kuuluu jäsenvaltioille.”

5 SEU 19 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Euroopan unionin tuomioistuin käsittää unionin tuomioistuimen, unionin yleisen tuomioistuimen ja erityistuomioistuimia. Euroopan unionin tuomioistuin huolehtii siitä, että perussopimusten tulkinnassa ja soveltamisessa noudatetaan lakia.

Jäsenvaltiot säätävät tarvittavista muutoksenhakukeinoista tehokkaan oikeussuojan takaamiseksi unionin oikeuteen kuuluvilla aloilla.”

Perusoikeuskirja

6 Perusoikeuskirjan 7 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Jokaisella on oikeus siihen, että hänen yksityis- ja perhe-elämäänsä, kotiaan sekä viestejään kunnioitetaan.”

7 Perusoikeuskirjan 8 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. Jokaisella on oikeus henkilötietojensa suojaan.

2. Tällaisten tietojen käsittelyn on oltava asianmukaista ja sen on tapahduttava tiettyä tarkoitusta varten ja asianomaisen henkilön suostumuksella tai muun laissa säädetyn oikeuttavan perusteen nojalla. – –

– –”

- 8 Perusoikeuskirjan 47 artiklassa, jonka otsikko on ”Oikeus tehokkaiisiin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen”, määrätään seuraavaa:

”Jokaisella, jonka unionin oikeudessa taattuja oikeuksia ja vapauksia on loukattu, on oltava tässä artiklassa määrättyjen edellytysten mukaisesti käytettävissään tehokkaat oikeussuojakeinot tuomioistuimessa.

Jokaisella on oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa, joka on etukäteen laillisesti perustettu. – –

– –”

- 9 Perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Tässä perusoikeuskirjassa tunnustettujen oikeuksien ja vapauksien käyttämistä voidaan rajoittaa ainoastaan lailla sekä kyseisten oikeuksien ja vapauksien keskeistä sisältöä kunnioittaen. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti rajoituksia voidaan säätää ainoastaan, jos ne ovat välttämättömiä ja vastaavat tosiasiallisesti unionin tunnustamia yleisen edun mukaisia tavoitteita tai tarvetta suojella muiden henkilöiden oikeuksia ja vapauksia.”

Yleinen tietosuojaja-asetus

- 10 Yleisen tietosuojaja-asetuksen johdanto-osan 4, 10, 16, 20, 39 ja 51 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(4) Henkilötietojen käsittely olisi suunniteltava niin, että se palvelee ihmiskuntaa. Oikeus henkilötietojen suojaan ei ole absoluuttinen; sitä on tarkasteltava suhteessa sen tehtävään yhteiskunnassa ja sen on suhteellisuusperiaatteen mukaisesti oltava oikeassa suhteessa muihin perusoikeuksiin. Tässä asetuksessa kunnioitetaan kaikkia perusoikeuksia ja otetaan huomioon perusoikeuskirjassa tunnustetut vapaudet ja periaatteet sellaisina kuin ne ovat vahvistettuina perussopimuksissa, erityisesti jokaisen oikeus siihen, että hänen yksityis- ja perhe-elämäänsä, kotiaan sekä viestejään kunnioitetaan, oikeus henkilötietojen suojaan, ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapaus, sananvapaus ja tiedonvälityksen vapaus, elinkeinovapaus, oikeus tehokkaiisiin oikeussuojakeinoihin ja oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin sekä oikeus kulttuuriseen, uskonnolliseen ja kielelliseen monimuotoisuuteen.

– –

(10) Jotta voitaisiin varmistaa yhdenmukainen ja korkeatasoinen luonnollisten henkilöiden suojeleminen ja poistaa henkilötietojen liikkuvuuden esteet unionissa, luonnollisten henkilöiden oikeuksien ja vapauksien suojeleminen näiden tietojen käsittelyssä olisi oltava vastaava kaikissa jäsenvaltioissa. Luonnollisten henkilöiden perusoikeuksien ja -vapauksien suojeleminen henkilötietojen käsittelyssä koskevien sääntöjen johdonmukainen ja yhtenäinen soveltaminen olisi varmistettava kaikkialla unionissa. Henkilötietojen käsittelyn

lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi tai yleisen edun vuoksi toteutettavan tehtävän tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi jäsenvaltioiden olisi voitava pitää voimassa tai ottaa käyttöön kansallisia säännöksiä, joilla tämän asetuksen sääntöjen soveltamista voitaisiin täsmentää entisestään. – – Lisäksi tässä asetuksessa annetaan jäsenvaltioille liikkumavaraa sääntöjen täsmentämisen suhteen, mukaan lukien henkilötietojen erityisryhmien, jäljempänä 'arkaluonteiset tiedot', käsittelyä koskevat säännöt. Näiltä osin tällä asetuksella ei suljeta pois jäsenvaltioiden lainsäädäntöä, jossa määritellään erityisiä käsittelytilanteita koskevat olosuhteet, mukaan lukien niiden edellytysten tarkempi määrittely, joiden täytyessä henkilötietojen käsittely on laillista.

--

- (16) Tämä asetus ei koske unionin oikeuden soveltamisalaan kuulumattomia perusoikeuksien ja -vapauksien suojeluun tai henkilötietojen vapaaseen liikkuvuuteen liittyviä kysymyksiä, kuten kansallista turvallisuutta koskevia toimia. Tämä asetus ei koske henkilötietojen käsittelyä jäsenvaltioissa niiden toteuttaessa unionin yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan liittyvää toimia.

--

- (20) Vaikka tätä asetusta sovelletaan muun muassa tuomioistuinten ja muiden oikeusviranomaisten toimintaan, unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä voitaisiin täsmentää käsittelytoimia ja -menettelyitä tuomioistuinten ja muiden oikeusviranomaisten suorittaman henkilötietojen käsittelyn osalta. Valvontaviranomaisten toimivalta ei saa kattaa tuomioistuinten oikeudellisiin tehtäviin liittyvää henkilötietojen käsittelyä, jotta voidaan turvata oikeuslaitoksen riippumattomuus sen hoitaessa lainkäyttötehtäviään, päätöksenteko mukaan lukien. Tällaisten tiedonkäsittelytoimien valvonta olisi voitava uskoa jäsenvaltion oikeusjärjestelmään kuuluville erityiselimille, joiden olisi erityisesti varmistettava tämän asetuksen sääntöjen noudattaminen, vahvistettava oikeuslaitoksen edustajien tietoisuutta niille tämän asetuksen mukaisesti kuuluvista velvoitteista ja käsiteltävä tällaisiin tiedonkäsittelytoimiin liittyviä valituksia.

--

- (39) – – henkilötietojen käsittelyn tarkoitusten olisi oltava nimenomaisia ja laillisia ja ne olisi määriteltävä henkilötietojen keruun yhteydessä. Henkilötietojen olisi oltava riittäviä ja olennaisia sekä rajoitettava siihen, mikä on välttämätöntä niiden käsittelyn tarkoitusten kannalta. – – Henkilötietoja olisi käsiteltävä vain, jos käsittelyn tarkoitusta ei voida kohtuullisesti saavuttaa muilla keinoin. – –

--

- (51) Henkilötietoja, jotka ovat erityisen arkaluonteisia perusoikeuksien ja -vapauksien kannalta, on suojeltava erityisen tarkasti, koska niiden käsittelyn asiayhteys voisi aiheuttaa huomattavia riskejä perusoikeuksille ja -vapauksille. – – Tällaisia henkilötietoja ei pitäisi käsitellä, ellei käsittelyä sallita tässä asetuksessa vahvistetuissa erityistapauksissa, ottaen huomioon, että jäsenvaltioiden lainsäädännössä voidaan vahvistaa erityisiä tietosuojasäännöksiä tämän asetuksen sääntöjen soveltamisen mukauttamiseksi lakisääteisen veloitteen noudattamista tai yleistä etua koskevan tehtävän suorittamista tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämistä varten. Tällaista käsittelyä koskevien

erityisvaatimusten lisäksi olisi sovellettava tämän asetuksen yleisiä periaatteita ja muita sääntöjä erityisesti lainmukaisen tietojenkäsittelyn osalta. Olisi kuitenkin nimenomaisesti säädettävä poikkeuksista yleiseen kieltoon, joka koskee erityisiin henkilötietojen ryhmiin kuuluvien tietojen käsittelyä, muun muassa silloin, kun rekisteröity antaa nimenomaisen suostumuksensa tai silloin, kun kyseisten tietojen käsittely suoritetaan tiettyjen yhdistysten tai säätiöiden sellaisen oikeutetun toiminnan yhteydessä, jonka tarkoituksena on mahdollistaa perusvapauksien toteutuminen.”

- 11 Yleisen tietosuojasetuksen 1 artiklan, jonka otsikko on ”Kohde ja tavoitteet”, 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tällä asetuksella suojellaan luonnollisten henkilöiden perusoikeuksia ja -vapauksia ja erityisesti heidän oikeuttaan henkilötietojen suojaan.”

- 12 Yleisen tietosuojasetuksen 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Aineellinen soveltamisala”, säädetään seuraavaa:

”1. Tätä asetusta sovelletaan henkilötietojen käsittelyyn, joka on osittain tai kokonaan automaattista, sekä sellaisten henkilötietojen käsittelyyn muussa kuin automaattisessa muodossa, jotka muodostavat rekisterin osan tai joiden on tarkoitus muodostaa rekisterin osa.

2. Tätä asetusta ei sovelleta henkilötietojen käsittelyyn,

- a) jota suoritetaan sellaisen toiminnan yhteydessä, joka ei kuulu unionin lainsäädännön soveltamisalaan;
- b) jota suorittavat jäsenvaltiot toteuttaessaan SEU V osaston 2 luvun soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa;

– –”

- 13 Yleisen tietosuojasetuksen 4 artiklassa, jonka otsikko on ”Määritelmät”, säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- 1) ’henkilötiedoilla’ kaikkia tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön, jäljempänä ’rekisteröity’, liittyviä tietoja; tunnistettavissa olevana pidetään luonnollista henkilöä, joka voidaan suoraan tai epäsuorasti tunnistaa erityisesti tunnistetietojen, kuten nimen, henkilötunnuksen, sijaintitiedon, verkkotunnistetietojen taikka yhden tai useamman hänelle tunnusomaisen fyysisen, fysiologisen, geneettisen, psyykkisen, taloudellisen, kulttuurillisen tai sosiaalisen tekijän perusteella,
- 2) ’käsittelyllä’ toimintoa tai toimintoja, joita kohdistetaan henkilötietoihin tai henkilötietoja sisältäviin tietojoukkoihin joko automaattista tietojenkäsittelyä käyttäen tai manuaalisesti, kuten tietojen keräämistä, tallentamista, järjestämistä, jäsentämistä, säilyttämistä, muokkaamista tai muuttamista, hakua, kyselyä, käyttöä, tietojen luovuttamista siirtämällä, levittämällä tai asettamalla ne muutoin saataville, tietojen yhteensovittamista tai yhdistämistä, rajoittamista, poistamista tai tuhoamista,

– –

7) 'rekisterinpitäjällä' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, viranomaista, virastoa tai muuta elintä, joka yksin tai yhdessä toisten kanssa määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot; jos tällaisen käsittelyn tarkoitukset ja keinot määritellään unionin tai jäsenvaltioiden lainsäädännössä, rekisterinpitäjä tai tämän nimittämistä koskevat erityiset kriteerit voidaan vahvistaa unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti,

--”

14 Yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan, jonka otsikko on ”Käsittelyn lainmukaisuus”, 1 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Käsittely on lainmukaista ainoastaan jos ja vain siltä osin kuin vähintään yksi seuraavista edellytyksistä täyttyy:

--

c) käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi;

--

e) käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi;

--

3. Edellä olevan 1 kohdan c ja e alakohdassa tarkoitetun käsittelyn perustasta on säädettävä joko

a) unionin oikeudessa; tai

b) rekisterinpitäjään sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä.

Käsittelyn tarkoitus määritellään kyseisessä käsittelyn oikeusperusteessa tai, 1 kohdan e alakohdassa tarkoitetussa käsittelyssä, sen on oltava tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi. -- Unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön on täytettävä yleisen edun mukainen tavoite ja oltava oikeasuhteinen sillä tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden.”

15 Yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan, jonka otsikko on ”Erityisiä henkilötietoryhmiä koskeva käsittely”, 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Sellaisten henkilötietojen käsittely, joista ilmenee rotu tai etninen alkuperä, poliittisia mielipiteitä, uskonnollinen tai filosofinen vakaumus tai ammattiliiton jäsenyys sekä geneettisten tietojen käsittely, biometrinen tietojen käsittely henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten tai terveyttä koskevien tietojen taikka luonnollisen henkilön seksuaalista käyttäytymistä ja suuntautumista koskevien tietojen käsittely on kiellettyä.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa ei sovelleta, jos sovelletaan jotakin seuraavista:

--

g) käsittely on tarpeen tärkeää yleistä etua koskevasta syystä unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, edellyttäen että se on oikeasuhteinen tavoitteeseen nähden, siinä noudatetaan keskeisiltä osin oikeutta henkilötietojen suojaan ja siinä säädetään asianmukaisista ja erityisistä toimenpiteistä rekisteröidyn perusoikeuksien ja etujen suojaamiseksi;

--”

Puolan oikeus

Perustuslaki

16 Puolan tasavallan perustuslain (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej) (jäljempänä perustuslaki) 45 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Jokaisella on oikeus oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin toimivaltaisessa, riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa ilman aiheetonta viivytystä.”

17 Perustuslain 179 §:n mukaan tasavallan presidentti nimittää tuomarit Krajowa Rada Sądownicztwa (kansallinen tuomarineuvosto, Puola) (jäljempänä KRS) ehdotuksesta ennalta määräämättömäksi ajaksi.

18 Perustuslain 186 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”[KRS] valvoo tuomioistuinten ja tuomareiden riippumattomuutta.”

19 Perustuslain 187 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. [KRS:ään] kuuluu

1) Sąd Najwyższyn ensimmäinen presidentti, oikeusministeri, Naczelny Sąd Administracyjny [(ylin hallintotuomioistuin, Puola)] presidentti ja yksi tasavallan presidentin nimeämä henkilö

2) viisitoista jäsentä, jotka valitaan Sąd Najwyższyn, yleisten tuomioistuinten, hallintotuomioistuinten ja sotatuomioistuinten tuomareiden keskuudesta

3) neljä jäsentä, jotka [Sejm (parlamentin alahuone, Puola)] valitsee jäsentensä keskuudesta, ja kaksi jäsentä, jotka senaatti valitsee senaattorien keskuudesta.

--

3. [KRS:ään] valittujen jäsenten toimikausi on neljä vuotta.

4. [KRS:ään] sovellettava järjestelmä, sen toimiala, sen työtavat ja tapa, jolla sen jäsenet valitaan, määritellään laissa.”

Ylimmästä tuomioistuimesta annettu muutettu laki

- 20 Ylimmästä tuomioistuimesta annetulla lailla Sąd Najwyższyyn perustettiin kaksi uutta jaostoa eli yhtäältä kurinpitojaosto ja toisaalta erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaosto.
- 21 Muutoslailla, joka tuli voimaan 14.2.2020, ylimmästä tuomioistuimesta annettua lakia muutettiin muun muassa lisäämällä viimeksi mainitun lain 26 §:ään uudet 2–6 momentti, sen 27 §:n 1 momenttiin uusi 1a kohta, sen 45 §:ään uusi 3 momentti ja sen 82 §:ään uudet 2–5 momentti sekä muuttamalla kyseisen lain 29 §:ää ja 72 §:n 1 momenttia.
- 22 Ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 26 §:n 2–6 momentissa säädetään seuraavaa:

”2. Erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaosto on toimivaltainen käsittelemään vaatimukset tai ilmoitukset, jotka koskevat tuomarin jääviyttä tai ratkaisukokoonpanon nimittämistä asian käsittelyä varten ja joissa esitetään väitteitä, joiden mukaan tuomari tai tuomioistuin ei ole riippumaton. Asiaa käsittelevä tuomioistuin toimittaa vaatimuksen välittömästi erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaoston puheenjohtajalle, jotta se käsiteltäisiin erityisissä säännöksissä vahvistettujen sääntöjen mukaisesti. Vaatimuksen toimittaminen erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaoston puheenjohtajalle ei keskeytä vireillä olevaa menettelyä.

3. Edellä 2 momentissa tarkoitettua vaatimusta ei tutkita, jos sillä pyydetään toteamaan tai arvioimaan, onko tuomari nimitetty lainmukaisesti tai onko hänellä laillinen oikeus hoitaa lainkäyttötehtäviä.

4. Erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaosto on toimivaltainen tutkimaan valitukset, joilla vaaditaan toteamaan Sąd Najwyższyn, yleisten tuomioistuinten, sotilastuomioistuinten ja hallintotuomioistuinten, mukaan lukien Naczelny Sąd Administracyjny, lainvoimaisten ratkaisujen lainvastaisuus, jos lainvastaisuus johtuu asian ratkaiseen tuomarin tehtävään nimitetyn henkilön aseman kyseenalaistamisesta.

5. Lainvoimaisten ratkaisujen lainvastaisuuden toteamista koskevia säännöksiä sovelletaan soveltuvin osin 4 momentissa tarkoitetuissa asioissa sovellettavaan menettelyyn, ja lainvoimaisella ratkaisulla päätetyn tuomioistuinmenettelyn uudelleen aloittamista koskevia säännöksiä sovelletaan rikosasioihin. Ei ole tarpeen osoittaa prima facie valituksen kohteena olevan tuomion antamisesta aiheutuneen vahingon todennäköisyyttä tai syntymistä.

6. Valitus, jolla vaaditaan 4 momentissa tarkoitettulla tavalla lainvoimaisen ratkaisun lainvastaisuuden toteamista, voidaan tehdä erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaostolle kääntymättä sen tuomioistuimen puoleen, joka on antanut valituksenalaisen tuomion, vaikka asianosainen ei olisi turvautunut kaikkiin käytettävissään oleviin oikeussuojakeinoihin, mukaan lukien ylimääräinen muutoksenhaku Sąd Najwyższyssa.”

- 23 Ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 27 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Kurinpitojaoston toimivaltaan kuuluvat

- 1) kurinpitoasiat,
 - a) jotka koskevat Sąd Najwyższyn tuomareita
 - b) jotka Sąd Najwyższy tutkii seuraavien lakien nojalla käytyjen kurinpitomenettelyjen yhteydessä:

--

– laki [yleisistä tuomioistuimista] –

--

- 1a) asiat, jotka koskevat lupaa aloittaa rikosoikeudellinen menettely tuomaria, avustavaa tuomaria, syyttäjää ja avustavaa syyttäjää vastaan tai määrätä viimeksi mainitut tutkintavankeuteen
 - 2) työ- ja sosiaaliturvaoikeudelliset asiat, jotka koskevat Sąd Najwyższyn tuomareita
 - 3) asiat, jotka liittyvät Sąd Najwyższyn tuomareiden eläkkeelle siirtämiseen.”
- 24 Ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 29 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään seuraavaa:
- ”2. Sąd Najwyższyn tai sen elinten toiminnan yhteydessä ei ole sallittua kyseenalaistaa tuomioistuinten, valtion perustuslaillisten elinten taikka oikeussuoja- tai oikeudenvälöntaelinten legitimitettä.
3. Sąd Najwyższy tai muu viranomainen ei voi todeta eikä arvioida, onko tuomari nimitetty lainmukaisesti tai onko hänellä tästä nimityksestä seuraava laillinen oikeus hoitaa lainkäyttötehtäviä.”
- 25 Kyseisen lain 45 §:n 3 momentissa säädetään seuraavaa:
- ”Sąd Najwyższyn tuomarien on toimitettava [yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain] 88a §:ssä tarkoitettu ilmoitus Sąd Najwyższyn ensimmäiselle presidentille, ja Sąd Najwyższyn ensimmäisen presidentin on toimitettava se [KRS:lle].”
- 26 Ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 72 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:
- ”Sąd Najwyższyn tuomari on kurinpidollisesti vastuussa virka-asemastaan johtuvien velvollisuuksien laiminlyönneistä (kurinpidolliset rikkomukset), myös seuraavissa tapauksissa:
- 1) oikeussääntöjen ilmeinen ja vakava rikkominen
 - 2) teot tai laiminlyönnit, jotka voivat estää tai vakavasti vaarantaa lainkäyttöviranomaisen toiminnan
 - 3) teot, joilla kyseenalaistetaan tuomarin palvelussuhteen olemassaolo, tuomarin nimityksen tehokkuus tai Puolan tasavallan perustuslaillisen elimen legitimitetti.”
- 27 Ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 73 §:n 1 momentin mukaan kurinpitajaosto on ensimmäisen ja toisen oikeusasteen kurinpitotuomioistuin siltä osin kuin on kyse Sąd Najwyższyn tuomareista.

28 Kyseisen lain 82 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Jos Sąd Najwyższylla on kassaatiovalitusta tai muuta valitusta käsitellessään vakavia epäilyjä annetun ratkaisun taustalla olevien oikeussääntöjen tulkinnasta, se voi lykätä asian käsittelyä ja esittää oikeuskysymyksen sen seitsemästä tuomarista muodostuvalle ratkaisukokoonpanolle.

2. Kun Sąd Najwyższy tutkii asiaa, jonka yhteydessä nousee esiin tuomarin tai tuomioistuimen riippumattomuutta koskeva oikeuskysymys, se lykkää asian käsittelyä ja siirtää tämän kysymyksen erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaoston kaikista jäsenistä muodostuvan kokoonpanon ratkaistavaksi.

3. Jos Sąd Najwyższylla on 26 §:n 2 momentissa tarkoitettua vaatimusta käsitellessään vakavia epäilyjä annettavan ratkaisun taustalla olevien oikeussääntöjen tulkinnasta, se voi lykätä asian käsittelyä ja siirtää oikeuskysymyksen erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaoston kaikista jäsenistä muodostuvan kokoonpanon ratkaistavaksi.

4. Edellä 2 tai 3 momentissa tarkoitettua ratkaisua tehdessään erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaosto ei ole sidottu Sąd Najwyższyn toisen ratkaisukokoonpanon ratkaisuun, vaikka tämä ratkaisu on saanut oikeusperiaatteen aseman.

5. Erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaoston kaikkien jäsenien 2 tai 3 momentin perusteella tekemä päätös sitoo kaikkia Sąd Najwyższyn kokoonpanoja. Poikkeaminen ratkaisusta, joka on saanut oikeusperiaatteen aseman, edellyttää, että Sąd Najwyższyn täysistunnon päätöksellä tehdään uusi ratkaisu, ja tämän ratkaisun tekeminen edellyttää, että jokaisen jaoston tuomareista vähintään kaksi kolmasosaa on läsnä. Tämän lain 88 §:ää ei sovelleta.”

Yleisistä tuomioistuimista annettu muutettu laki

29 Muutoslailla yleisistä tuomioistuimista annettua lakia muutettiin muun muassa lisäämällä viimeksi mainittuun lakiin uudet 42a ja 88a § sekä lisäämällä mainitun lain 55 §:ään uusi 4 momentti, sen 107 §:n 1 momenttiin uudet 2 ja 3 kohta ja sen 110 §:ään uusi 2a momentti.

30 Yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 42a §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Tuomioistuinten tai tuomioistuinten elinten toiminnan yhteydessä ei ole sallittua kyseenalaistaa tuomioistuinten, valtion perustuslaillisten elinten taikka oikeussuoja- tai oikeudenvälontaelinten legitimitettä.

2. Yleinen tuomioistuin tai muu viranomainen ei voi todeta tai arvioida, onko tuomari nimitetty lainmukaisesti tai onko hänellä tästä nimityksestä seuraava laillinen oikeus hoitaa lainkäyttötehtäviä.”

31 Kyseisen lain 55 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Yleisen tuomioistuimen tuomari on tasavallan presidentin tällaiseen virkaan nimittämä henkilö, joka on vannonut valan tasavallan presidentille.

2. Yleisen tuomioistuimen tuomari nimitetään seuraaviin virkoihin:

1) [sąd rejonowyn (piirioikeus)] tuomari

2) [sąd okręgowy (alueellinen tuomioistuin)] tuomari

3) [sąd apelacyjny (ylίοikeus)] tuomari.

3. Nimittäessään jonkun henkilön tuomarin virkaan tasavallan presidentti määrää hänen asemapaikkansa (toimipaikka). Toimipaikkaa voidaan vaihtaa muuttamatta asemapaikkaa 75 §:ssä säädettyissä tapauksissa ja siinä säädettyjä yksityiskohtaisia sääntöjä noudattaen.

4. Tuomarit voivat ratkaista kaikki asiat asemapaikassaan, ja he voivat ratkaista asioita myös muissa tuomioistuimissa laissa määritellyissä tapauksissa (tuomarin toimivalta). Säännökset, jotka koskevat asioiden jakamista sekä ratkaisukokoonpanojen nimeämistä ja muuttamista, eivät rajoita tuomarin toimivaltaa, eikä niihin voida vedota sen toteamiseksi, että ratkaisukokoonpano on lainvastainen, että tuomioistuinta ei ole muodostettu asianmukaisesti tai että henkilö, joka ei ole toimivaltainen tai kykenevä ratkaisemaan asiaa, on osa sitä.”

32 Kyseisen lain 80 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Tuomari voidaan pidättää tai häntä vastaan voidaan aloittaa rikosoikeudellinen menettely vain toimivaltaisen kurinpitotuomioistuimen luvalla. Tämä säännös ei koske pidättämistä silloin, kun tuomari jää kiinni verekseltään, jos pidättäminen on välttämätöntä menettelyn asianmukaisen kulun turvaamiseksi. Siihen saakka, kunnes annetaan päätös, jolla annetaan lupa rikosoikeudellisen menettelyn aloittamiseen tuomaria vastaan, voidaan toteuttaa ainoastaan kiireellisiä toimenpiteitä.

--

2c. Kurinpitotuomioistuin tekee päätöksen, jolla annetaan lupa rikosoikeudellisen menettelyn aloittamiseen tuomaria vastaan, jos on riittävän perusteltuja epäilyjä siitä, että tuomari on syyllistynyt rikokseen. Päätöksessä annetaan lupa aloittaa rikosoikeudellinen menettely tuomaria vastaan ja esitetään sen perustelut.

2d. Kurinpitotuomioistuin käsittelee pyynnön, joka koskee rikosoikeudellisen menettelyn aloittamista tuomaria vastaan, 14 päivän kuluessa sen vastaanottamisesta.

--”

33 Yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 88a §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Tuomarin on tehtävä kirjallinen ilmoitus, jossa mainitaan

- 1) hänen jäsenyytensä yhdistyksessä, mukaan lukien yhdistyksen nimi ja kotipaikka, tehtävät ja jäsenyyden kesto
- 2) tehtävä voittoa tavoittelemattoman säätiön elimessä, mukaan lukien säätiön nimi ja kotipaikka sekä aika, jona tehtävää on hoidettu
- 3) hänen jäsenyytensä poliittisessa puolueessa ennen hänen nimittämistään tuomarin virkaan ja hänen jäsenyytensä poliittisessa puolueessa hänen virkakautensa aikana ennen 29.12.1989, mukaan lukien puolueen nimi, tehtävät ja jäsenyyden kesto.

2. Tuomareiden on toimitettava 1 momentissa tarkoitetut ilmoitukset toimivaltaisen ylioikeuden presidentille, ja ylioikeuksien presidenttien on toimitettava ne oikeusministerille.

3. Edellä 1 momentissa tarkoitetut ilmoitukset on toimitettava 30 päivän kuluessa siitä, kun tuomari aloittaa virassaan, ja 30 päivän kuluessa siitä, kun 1 momentissa tarkoitettu olosuhde ilmenee tai päättyy.

4. Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin ilmoituksiin sisältyvät tiedot ovat julkisia, ja ne on julkaistava [julkisen tiedon saataville asettamisesta 6.9.2001 annetussa laissa (ustawa o dostępie do informacji publicznej; Dz. U. nro 112, järjestysnumero 1168)] tarkoitettussa julkisia tietoja koskevassa tiedotteessa (Biuletyn Informacji Publicznej)] viimeistään 30 päivän kuluessa päivästä, jona ilmoitus on toimitettu valtuutetulle elimelle.”

34 Yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 107 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Tuomari on kurinpidollisesti vastuussa virka-asemastaan johtuvien velvollisuuksien laiminlyönneistä (kurinpitotoukkomukset), myös seuraavissa tapauksissa:

- 1) oikeussääntöjen ilmeinen ja vakava rikkominen
- 2) teot tai laiminlyönnit, jotka voivat estää tai vakavasti vaarantaa lainkäyttöviranomaisen toiminnan
- 3) teot, joilla kyseenalaistetaan tuomarin palvelussuhteen olemassaolo, tuomarin nimityksen tehokkuus tai Puolan tasavallan perustuslaillisen elimen legitimitetti

– –”

35 Kyseisen lain 110 §:n 2a momentissa säädetään seuraavaa:

”– – 80 §:ssä – – tarkoitetuissa asioissa toimivaltainen tuomioistuin on ensimmäisenä oikeusasteena [Sąd Najwyższy] kurinpitajaosto yhden tuomarin kokoonpanossa ja toisena oikeusasteena [Sąd Najwyższy] kurinpitajaosto kolmen tuomarin kokoonpanossa.”

36 Kyseisen lain 129 §:n 1–3 momentissa säädetään seuraavaa:

”1. Kurinpitotuomioistuin voi pidättää virantoimituksesta tuomarin, jota vastaan on aloitettu kurinpitoa tai vajaavaltaisuutta koskeva menettely, ja näin on myös, jos se tekee päätöksen, jolla annetaan lupa rikosoikeudellisen menettelyn aloittamiseen kyseistä tuomaria vastaan.

2. Jos kurinpitotuomioistuin tekee päätöksen, jolla annetaan lupa rikosoikeudellisen menettelyn aloittamiseen tuomaria vastaan virallisen syytteen alaisesta tahallisesta rikoksesta, se pidättää kyseisen tuomarin virantoimituksesta viran puolesta.

3. Pidätettäessään tuomarin virantoimituksesta kurinpitotuomioistuin alentaa hänen palkkansa määrää 25–50 prosentilla virantoimituksesta pidättämisen ajaksi; tämä ei koske vajaavaltaisuutta koskevan menettelyn kohteena olevia henkilöitä.”

Hallintotuomioistuimista annettu muutettu laki

37 Muutoslailla muutettiin hallintotuomioistuimista annettua lakia muun muassa lisäämällä viimeksi mainitun lain 5 §:ään uudet 1a ja 1b momentti ja sen 8 §:ään uusi 2 momentti sekä muuttamalla sen 29 §:n 1 momenttia ja 49 §:n 1 momenttia.

38 Hallintotuomioistuimista annetun muutetun lain 5 §:n 1a ja 1b momentissa säädetään seuraavaa:

”1a. Hallintotuomioistuimen tai sen elinten toiminnan yhteydessä ei ole sallittua kyseenalaistaa tuomioistuinten, valtion perustuslaillisten elinten taikka oikeussuoja- tai oikeudenvälöntaelinten legitimitiä.

1b. Hallintotuomioistuin tai muu viranomainen ei voi todeta tai arvioida, onko tuomari nimitetty lainmukaisesti tai onko hänellä tästä nimityksestä seuraava laillinen oikeus hoitaa lainkäyttötehtäviä.”

39 Hallintotuomioistuimista annetun muutetun lain 8 §:n 2 momentissa säädetään seuraavaa:

”[Wojewódzki sąd administracyjny (voivodikunnan hallintotuomioistuin)] tuomareiden on toimitettava [yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain] 88a §:ssä tarkoitettu ilmoitus toimivaltaisen voivodikunnan hallintotuomioistuimen presidentille, voivodikunnan hallintotuomioistuimen presidentin ja Naczelny Sąd Administracyjny tuomareiden on toimitettava se Naczelny Sąd Administracyjny presidentille ja Naczelny Sąd Administracyjny presidentin on toimitettava se [KRS:lle].”

40 Hallintotuomioistuimista annetun muutetun lain 29 §:n 1 momentin mukaan yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 107 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdan säännöksiä kurinpitörikkomuksista sovelletaan myös hallintotuomioistuinten tuomareihin.

41 Hallintotuomioistuimista annetun muutetun lain 49 §:n 1 momentin mukaan ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 72 §:n 1 momentin säännöksiä kurinpitörikkomuksista sovelletaan myös Naczelny Sąd Administracyjny tuomareihin.

Muutoslakiin sisältyvät siirtymäsäännökset

42 Muutoslain 8 §:n mukaan yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 55 §:n 4 momenttia sovelletaan myös asioihin, jotka on aloitettu tai saatettu päätökseen ennen muutoslain voimaantulopäivää.

43 Muutoslain 10 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain, sellaisena kuin se on muutettuna tällä lailla, säännöksiä sovelletaan myös erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaoston tutkittavaksi saatettuihin asioihin, jotka on pantu vireille ja joita ei ole saatettu päätökseen lainvoimaisella ratkaisulla, mukaan lukien valituksen johdosta annetulla ratkaisulla, ennen tämän lain voimaantuloa.

2. Tuomioistuimen, jonka käsiteltäväksi on saatettu 1 momentissa tarkoitettu asia, on siirrettävä asia viipymättä ja viimeistään seitsemän päivän kuluttua tämän lain voimaantulosta

erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaostolle, joka voi kumota aikaisemmin toteutetut toimet, jos ne estävät asian käsittelemisen lainmukaisesti.

3. Tuomioistuimen, asianosaisten tai menettelyn osapuolten 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa tämän lain voimaantulon jälkeen 2 momentin vastaisesti toteuttamalla toimilla ei ole menettelyllisiä vaikutuksia.”

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

- 44 Komissio lähetti 29.4.2020 Puolan tasavallalle virallisen huomautuksen, koska se katsoi, että kyseinen jäsenvaltio oli muutoslain antamisen vuoksi jättänyt eri syistä noudattamatta SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten, unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen, SEUT 267 artiklan, perusoikeuskirjan 7 artiklan ja 8 artiklan 1 kohdan sekä yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c ja e alakohdan, 6 artiklan 3 kohdan ja 9 artiklan mukaisia velvoitteitaan. Puolan tasavalta vastasi tähän viralliseen huomautukseen 29.6.2020 päivätyllä kirjeellä, jossa se kiisti rikkoneensa millään tavalla unionin oikeutta.
- 45 Komissio antoi 30.10.2020 perustellun lausunnon, jossa se pysyi näkemyksessään, jonka mukaan muutoslalla käyttöön otettu järjestelmä on edellisessä kohdassa mainittujen unionin oikeuden säännösten ja määräysten vastainen. Komissio kehotti tämän vuoksi Puolan tasavaltaa toteuttamaan perustellun lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa perustellun lausunnon vastaanottamisesta.
- 46 Koska kurinpitojaostossa oli vireillä yhä enemmän asioita, jotka koskivat pyyntöjä saada lupa aloittaa rikosoikeudellinen menettely tuomaria vastaan, komissio osoitti 1.11.2020 päivätyllä kirjeellä Puolan viranomaisille useita kysymyksiä, joihin nämä vastasivat 13.11.2020.
- 47 Komissio toimitti 3.12.2020 Puolan tasavallalle täydentävän virallisen huomautuksen ja väitti, että kyseinen jäsenvaltio on laiminlyönyt SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaiset velvoitteensa, koska se on ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 27 §:n 1 momentin 1a, 2 ja 3 kohdan nojalla antanut kurinpitojaostolle, jonka riippumattomuutta ja puolueettomuutta ei ole taattu, toimivallan käsitellä asioita, joilla on välitön vaikutus tuomarin tai avustavan tuomarin asemaan ja tehtävien hoitamiseen.
- 48 Puolan tasavalta vastasi 30.12.2020 päivätyllä kirjeellä komission 30.10.2020 päivättyyn perusteltuun lausuntoon ja kiisti sen syyksi luetut jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämiset.
- 49 Kyseinen jäsenvaltio vastasi 4.1.2021 päivätyllä kirjeellä 3.12.2020 päivättyyn täydentävään viralliseen huomautukseen ja väitti, etteivät myöskään komission kyseisessä huomautuksessa esittämät väitteet ole perusteltuja.
- 50 Komissio toimitti 27.1.2021 Puolan tasavallalle täydentävän perustellun lausunnon ja toisti täydentävässä virallisessa huomautuksessa esittämänsä väitteet. Komissio kehotti tämän vuoksi Puolan tasavaltaa toteuttamaan täydentävän perustellun lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa lausunnon vastaanottamisesta.
- 51 Puolan tasavalta vastasi täydentävään perusteltuun lausuntoon 26.2.2021 päivätyllä kirjeellä ja kiisti komission kyseisessä lausunnossa esittämät väitteet.

52 Komissio päätti näin ollen nostaa nyt käsiteltävän kanteen.

Asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa

53 Komissio teki unionin tuomioistuimen kirjaamoon 1.4.2021 toimittamallaan erillisellä asiakirjalla SEUT 279 artiklaan perustuvan välitoimihakemuksen.

54 Unionin tuomioistuimen varapresidentti hyväksyi kyseisen hakemuksen 14.7.2021 antamallaan määräyksellä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:593) tämän tuomion julistamiseen saakka ja määräsi pääosin, että Puolan tasavallan on keskeytettävä sekä komission kannekirjelmän vaatimusosan ensimmäisessä-neljännessä luetelmakohtassa tarkoitettujen kansallisten säännösten, sellaisina kuin ne on toistettu tämän tuomion 1 kohdassa, soveltaminen että sellaisten kurinpitojaoston päätösten vaikutukset, joilla on annettu lupa rikosoikeudellisen menettelyn aloittamiseen tuomaria vastaan tai hänen pidättämiseensä.

55 Puolan tasavalta pyysi unionin tuomioistuimen kirjaamoon 16.8.2021 toimittamallaan asiakirjalla, että kyseinen määräys peruutetaan. Tämä pyyntö hylättiin unionin tuomioistuimen varapresidentin 6.10.2021 antamalla määräyksellä Puola v. komissio (C-204/21 R, EU:C:2021:834).

56 Komissio esitti unionin tuomioistuimen kirjaamoon 7.9.2021 toimittamallaan asiakirjalla uuden välitoimihakemuksen Puolan tasavallan velvoittamiseksi maksamaan päiväkohtaista uhkasakkoa. Unionin tuomioistuimen varapresidentti hyväksyi välitoimihakemuksen 27.10.2021 antamallaan määräyksellä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:878) ja velvoitti Puolan tasavallan maksamaan komissiolle 1 000 000 euron päiväkohtaisen uhkasakon kyseisen määräyksen tiedoksiannosta siihen päivään saakka, jona kyseinen jäsenvaltio noudattaa tämän tuomion 54 kohdassa mainitun unionin tuomioistuimen varapresidentin määräyksen mukaisia velvoitteitaan, tai muussa tapauksessa tämän tuomion julistamispäivään saakka. Unionin tuomioistuimen varapresidentin 21.4.2023 antamalla määräyksellä komissio v. Puola (Tuomareiden riippumattomuus ja yksityiselämä) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334) tämän päivittäisen uhkasakon määrä alennettiin 500 000 euroon kyseisen määräyksen allekirjoittamispäivästä alkaen.

57 Unionin tuomioistuimen presidentin 30.9.2021 antamalla määräyksillä Belgian kuningaskunta, Tanskan kuningaskunta, Alankomaiden kuningaskunta, Suomen tasavalta ja Ruotsin kuningaskunta hyväksyttiin väliintulijoiksi tukemaan komission vaatimuksia.

Kanteen tarkastelu

58 Komission kanne sisältää viisi kanneperustetta. Ensimmäinen, toinen ja kolmas kanneperuste perustuvat SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten sekä SEUT 267 artiklan rikkomiseen, ja ensimmäisellä ja toisella kanneperusteella vaaditaan lisäksi toteamaan, että unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatetta on loukattu. Neljäs kanneperuste perustuu SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan rikkomiseen. Viides kanneperuste perustuu perusoikeuskirjan 7 artiklan ja 8 artiklan 1 kohdan määräysten sekä yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c ja e alakohdan, 6 artiklan 3 kohdan sekä 9 artiklan 1 kohdan säännösten rikkomiseen.

59 Puolan tasavalta kiistää kaikki väitetyt jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämiset ja vaatii komission kanteen hylkäämistä.

Unionin tuomioistuimen toimivalta, oikeusvaltio ja oikeuslaitoksen riippumattomuus sekä unionin oikeuden ensisijaisuus

- 60 Puolan tasavalta vetoaa vastauskirjelmässään Trybunał Konstytucyjny (perustuslakituomioistuin, Puola) 14.7.2021 antamaan tuomioon (asia P 7/20), jossa tämä on todennut yhtäältä nojautumalla SEU 4 artiklan 1 ja 2 kohdan ja SEU 5 artiklan 1 kohdan määräyksiin ja erityisesti unionin annetun toimivallan periaatteeseen ja unionin velvollisuuteen kunnioittaa jäsenvaltioiden kansallista identiteettiä, että SEU 4 artiklan 3 kohdan toinen virke, luettuna yhdessä SEUT 279 artiklan kanssa, sellaisena kuin unionin tuomioistuin on sitä tulkinut 8.4.2020 antamassaan määräyksessä komissio v. Puola (C-791/19 R, EU:C:2020:277), on ristiriidassa useiden perustuslain säännösten kanssa. Toisaalta Trybunał Konstytucyjny katsoo, että unionin tuomioistuin on ylittänyt toimivaltansa, kun se määräsi kyseisessä määräyksessä välitoimista Puolan tuomioistuinten organisaation ja toimivallan sekä niissä käytävän menettelyn osalta ja asetti siten Puolan tasavallalle velvoitteita. Tällaiset toimet eivät näin ollen kuulu perustuslain 91 §:n 1–3 momentissa vahvistettujen unionin oikeuden ensisijaisuuden ja välittömän sovellettavuuden periaatteiden soveltamisalaan. Trybunał Konstytucyjny on todennut tässä 14.7.2021 annetussa tuomiossa myös, että jos sen ratkaisut ovat ristiriidassa unionin tuomioistuimen ratkaisujen kanssa, Trybunał Konstytucyjnyllä on oltava ”viimeinen sana” Puolan perustuslailliseen järjestykseen kuuluvissa periaatteellisissa asioissa.
- 61 Näin tehdessään Puolan tasavalta pyrkii lähinnä – kuten sen vastauskirjelmästä ilmenee – kiistämään sekä ne jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämiset, joihin komissio vetoaa kanteessaan, ja erityisesti jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämiset, jotka liittyvät SEU 19 artiklan 1 kohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten rikkomisiin sekä unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen loukkaamiseen, että unionin tuomioistuimen toimivallan lausua tästä kanteesta. Kyseisen jäsenvaltion mukaan Trybunał Konstytucyjny 14.7.2021 antamaan tuomioon perustuvasta oikeuskäytännöstä näet ilmenee, että komission esittämien kanneperusteiden hyväksyminen merkitsisi sitä, että unionin tuomioistuin ylittää oman toimivaltansa ja unionin toimivallan. Kanneperusteiden hyväksymisellä loukattaisiin yhtäältä Puolan tasavallan yksinomaista toimivaltaa järjestää oikeuslaitoksensa, mikä on vastoin unionin annetun toimivallan periaatetta, ja toisaalta kansallista identiteettiä, joka on olennainen osa kyseisen jäsenvaltion poliittisia ja valtiosäännön rakenteita, mikä on puolestaan vastoin SEU 4 artiklan 2 kohtaa.
- 62 Tältä osin on kuitenkin huomautettava heti alkuun, että sen tutkiminen, että jäsenvaltiot noudattavat SEU 2 artiklaan ja SEU 19 artiklan 1 kohdan toiseen alakohtaan perustuvia vaatimuksia, kuuluu täysimääräisesti unionin tuomioistuimen toimivaltaan etenkin silloin, kun komissio on saattanut SEUT 258 artiklan nojalla sen käsiteltäväksi, kuten nyt käsiteltävässä asiassa, jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen (ks. vastaavasti tuomio 16.2.2022, Unkari v. parlamentti ja neuvosto, C-156/21, EU:C:2022:97, 161 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 63 Siltä osin kuin on kyse näiden määräysten soveltamisalasta, unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että vaikka oikeuslaitoksen järjestäminen jäsenvaltioissa ja etenkin kansallisten tuomioistuinten perustaminen, kokoonpano, toimivalta ja toiminta sekä tuomarien nimittämismenettelyä koskevat säännöt tai heidän asemaansa ja heidän tehtäviensä hoitamiseen sovellettavat säännöt kuuluvat jäsenvaltioiden toimivaltaan, jäsenvaltioiden on kuitenkin kyseistä toimivaltaa käyttäessään noudatettava niille unionin oikeuden ja erityisesti SEU 2 ja SEU 19 artiklan nojalla kuuluvia velvoitteita (ks. vastaavasti tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä), C-791/19,

- EU:C:2021:596, 56, 60–62 ja 95 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 22.2.2022, RS (Perustuslakituomioistuimen tuomioiden vaikutus), C-430/21, EU:C:2022:99, 38 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 64 SEU 2 artiklan mukaan unionin perustana on arvoja, jotka ovat jäsenvaltioille yhteisiä, ja SEU 49 artiklan mukaan näiden arvojen kunnioittaminen on ennakoedellytys jokaisen unionin jäsenyyttä hakevan Euroopan valtion liittymiselle unioniin (tuomio 16.2.2022, Unkari v. parlamentti ja neuvosto, C-156/21, EU:C:2022:97, 124 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 65 Lisäksi on muistutettava, että voidakseen liittyä unioniin Puolan tasavallan oli täytettävä edellytykset, jotka ehdokasvaltioiden on täytettävä, sellaisina kuin Kööpenhaminassa 21.6. ja 22.6.1993 kokoontunut Eurooppa-neuvosto on ne vahvistanut. Näissä kriteereissä edellytetään erityisesti, että ehdokasvaltiolla on ”vakaat instituutiot, jotka takaavat demokratian, oikeusvaltion, ihmisoikeudet sekä vähemmistöjen kunnioittamisen ja suojelun” (tuomio 29.3.2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, 104 kohta).
- 66 Kuten unionin tuomioistuin on toistuvasti korostanut, unioni muodostuu siten valtioista, jotka ovat vapaasti ja vapaaehtoisesti liittyneet SEU 2 artiklassa mainittuihin arvoihin ja jotka noudattavat näitä arvoja ja sitoutuvat edistämään niitä. Jäsenvaltioiden ja muun muassa niiden tuomioistuinten välinen keskinäinen luottamus perustuu lisäksi perustavanlaatuisen lähtökohtaan, jonka mukaan jäsenvaltiot jakavat nämä yhteiset arvot (ks. vastaavasti tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä), C-791/19, EU:C:2021:596, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 67 SEU 2 artikla ei näin ollen ole pelkkä luonteeltaan poliittisten suuntaviivojen tai aikomusten luettelo vaan se sisältää arvoja, jotka kuuluvat unionin suoranaiseen identiteettiin yhteisenä oikeusjärjestyksenä ja jotka konkretisoituvat periaatteissa, jotka sisältävät oikeudellisesti sitovia velvoitteita jäsenvaltioille (tuomio 16.2.2022, Unkari v. parlamentti ja neuvosto, C-156/21, EU:C:2022:97, 232 kohta).
- 68 Edellä esitetystä seuraa muun muassa, että se, että jäsenvaltio kunnioittaa SEU 2 artiklaan sisältyviä arvoja, on edellytys sille, että kaikki perussopimusten soveltamisesta kyseiseen jäsenvaltioon johtuvat oikeudet toteutuvat. Kyseisten arvojen kunnioittaminen ei näet voi rajoittua velvollisuuteen, jota ehdokasvaltion on noudatettava liittyäkseen unioniin ja josta se voisi vapautua liittymisensä jälkeen (tuomio 16.2.2022, Unkari v. parlamentti ja neuvosto, C-156/21, EU:C:2022:97, 126 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 69 SEU 19 artiklassa puolestaan konkretisoi SEU 2 artiklassa vahvistettu oikeusvaltion arvo (tuomio 27.2.2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, 32 kohta). SEU 19 artiklan 1 kohdan toisesta alakohdasta on tarkemmin sanottuna muistutettava, että – kuten kyseisessä määräyksessä määrätään – jäsenvaltioiden on säädettävä oikeussuojakeinojen ja menettelyjen järjestelmästä tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden takaamiseksi yksityisille unionin oikeuteen kuuluvilla aloilla. Yksityisille unionin oikeuden perusteella kuuluvien oikeuksien tehokkaan oikeussuojan periaate, johon kyseisessä määräyksessä siis viitataan, on jäsenvaltioiden yhteisestä valtiosääntöperinteestä johtuva unionin oikeuden yleinen periaate, joka on vahvistettu Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 ja 13 artiklassa, ja se vahvistetaan nykyään perusoikeuskirjan 47 artiklassa (tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä), C-791/19, EU:C:2021:596, 52 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 70 Sen takaamiseksi, että elimet, joiden tehtävänä voi olla lausua unionin oikeuden soveltamiseen ja tulkintaan liittyvistä kysymyksistä, voivat antaa tällaista tehokasta oikeussuojaa, onkin ensisijaisen tärkeää suojata niiden riippumattomuus, kuten vahvistetaan perusoikeuskirjan 47 artiklan toisessa kohdassa (tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä), C-791/19, EU:C:2021:596, 57 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 71 Unionin tuomioistuin on myös korostanut oikeuskäytännössään, että takeet, jotka koskevat oikeutta saada asiansa käsitellyksi riippumattomassa, puolueettomassa ja etukäteen laillisesti perustetussa tuomioistuimessa, ja erityisesti takeet, jotka määrittävät tällaisen tuomioistuimen käsitteen ja sen kokoonpanon, ovat oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan oikeuden kulmakivi (tuomio 6.10.2021, W.Ž. (Ylimmän tuomioistuimen ylimääräistä valvontaa ja julkisia asioita käsittelevä jaosto – Nimittäminen), C-487/19, EU:C:2021:798, 126 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 72 Ei siis voida pätevästi väittää, että vaatimukset, jotka perustuvat sekä unioniin liittymisen että siihen osallistumisen edellytyksinä SEU 2 artiklassa ja SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa vahvistettujen oikeusvaltion, tehokkaan oikeussuojan ja oikeuslaitoksen riippumattomuuden kaltaisten arvojen ja periaatteiden kunnioittamiseen, voisivat vaikuttaa SEU 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun jäsenvaltion kansalliseen identiteettiin. Tämä viimeksi mainittu määräys, jota on tulkittava ottamalla huomioon SEU 2 artiklassa ja SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa vahvistetut sen kanssa samantasoiset määräykset, ei siis voi vapauttaa jäsenvaltioita velvollisuudesta noudattaa näihin määräyksiin perustuvia vaatimuksia.
- 73 Unionin tuomioistuin on siten todennut, että vaikka unioni kunnioittaa – kuten SEU 4 artiklan 2 kohdasta ilmenee – jäsenvaltioiden kansallista identiteettiä, joka on olennainen osa niiden perustavanlaatuisia poliittisia ja valtiosäännön rakenteita, jolloin jäsenvaltioilla on tiettyä harkintavaltaa oikeusvaltion periaatteiden täytäntöönpanon varmistamisessa, tästä ei missään tapauksessa seuraa, että kyseinen tulosvelvollisuus voisi vaihdella jäsenvaltiosta toiseen. Vaikka jäsenvaltioilla on erilliset kansalliset identiteettinsä, jotka ovat olennainen osa niiden perustavanlaatuisia poliittisia ja valtiosäännön rakenteita ja joita unioni kunnioittaa, niille näet on yhteistä oikeusvaltion käsite, jonka ne jakavat omille valtiosääntöperinteilleen yhteisenä arvona ja jota ne ovat sitoutuneet noudattamaan jatkuvasti (tuomio 16.2.2022, Unkari v. parlamentti ja neuvosto, C-156/21, EU:C:2022:97, 233 ja 234 kohta).
- 74 Tästä ilmenee, että jäsenvaltioiden on valitessaan perustuslaillista malliaan noudatettava muun muassa SEU 2 artiklasta ja SEU 19 artiklan 1 kohdan toisesta alakohdasta johtuvaa tuomioistuinten riippumattomuuden vaatimusta (ks. vastaavasti tuomio 22.2.2022, RS (Perustuslakituomioistuimen tuomioiden vaikutus), C-430/21, EU:C:2022:99, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Niiden on siis etenkin huolehdittava siitä, ettei niiden oikeuslaitoksen järjestämistä koskeva lainsäädäntö taannu oikeusvaltion arvon kannalta, pidättäytymällä antamasta sääntöjä, jotka heikentäisivät tuomareiden riippumattomuutta (ks. vastaavasti tuomio 21.12.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 162 kohta).
- 75 Yhteisöjen tuomioistuin on lisäksi todennut 15.7.1964 annetussa tuomiossa Costa (6/64, EU:C:1964:66, s. 1158–1160), että siitä, että ETY:n perustamissopimuksella perustettiin oma oikeusjärjestys, jonka jäsenvaltiot ovat vastavuoroisuuden perusteella hyväksyneet, seuraa, etteivät ne voi asettaa myöhemmälle yksipuoliselle toimenpiteelle etusijaa tähän oikeusjärjestykseen nähden eivätkä vedota mihinkään kansallisen oikeuden sääntöön ETY:n perustamissopimuksesta johtuvaa oikeutta vastaan, koska muuten perustamissopimukseen

perustuva oikeus menettäisi yhteisöluonteensa ja itse yhteisön oikeudellinen perusta saatettaisiin kyseenalaiseksi. Yhteisöjen tuomioistuin on lisäksi korostanut, että yhteisön oikeuden täytäntöönpanon tehokkuus ei voi vaihdella jäsenvaltiosta toiseen myöhemmän kansallisen lainsäädännön hyväksi vaarantamatta ETY:n perustamissopimuksen tavoitteiden saavuttamista tai aiheuttamatta perustamissopimuksessa kiellettyä kansalaisuuteen perustuvaa syrjintää (tuomio 22.2.2022, RS (Perustuslakituomioistuimen tuomioiden vaikutus), C-430/21, EU:C:2022:99, 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 76 Nämä unionin oikeusjärjestyksen olennaiset ominaispiirteet ja sen noudattamisen tärkeys on sitä paitsi vahvistettu ratifioimalla varaumitta ETY:n perustamissopimuksen muuttamisesta tehdyt sopimukset ja erityisesti Lissabonin sopimus, mistä on osoituksena erityisesti 13.12.2007 allekirjoitetun Lissabonin sopimuksen hyväksyneen hallitustenvälisen konferenssin päätösasiakirjaan liitetty julistus nro 17 Euroopan unionin oikeuden ensisijaisuudesta (EUVL 2012, C 326, s. 346). Sama koskee unionin tuomioistuimen Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen antamaa oikeuskäytäntöä (ks. vastaavasti tuomio 22.2.2022, RS (Perustuslakituomioistuimen tuomioiden vaikutus), C-430/21, EU:C:2022:99, 49 ja 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 77 Tästä vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen nojalla se, että jäsenvaltio vetoaa kansallisen oikeuden säännöksiin, vaikka ne olisivatkin perustuslain tasoisia, ei saa vahingoittaa unionin oikeuden yhtenäisyyttä ja tehokkuutta. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen vaikutukset näet koskevat kaikkia jäsenvaltion elimiä eivätkä esimerkiksi kansalliset säännökset – mukaan lukien perustuslaintasoiset säännökset – voi tätä estää (tuomio 17.12.1970, Internationale Handelsgesellschaft, 11/70, EU:C:1970:114, 3 kohta ja tuomio 22.2.2022, RS (Perustuslakituomioistuimen tuomioiden vaikutus), C-430/21, EU:C:2022:99, 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tämän velvollisuuden kunnioittaminen on tarpeen myös sen varmistamiseksi, että kunnioitetaan jäsenvaltioiden yhdenvertaisuutta perussopimukseen nähden, ja se ilmentää SEU 4 artiklan 3 kohdassa määrättyä vilpittömän yhteistyön periaatetta (ks. vastaavasti tuomio 22.2.2022, RS (Perustuslakituomioistuimen tuomioiden vaikutus), C-430/21, EU:C:2022:99, 55 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 78 Unionin tuomioistuin on todennut, että SEU 19 artiklan 1 kohdan toisella alakohdalla – tulkittuna perusoikeuskirjan 47 artiklan valossa –, jossa asetetaan jäsenvaltioille selvä ja täsmällinen velvollisuus saavuttaa tietty tulos ja johon ei liity mitään ehtoja etenkin niiden tuomioistuinten, joiden on tulkittava ja sovellettava unionin oikeutta, riippumattomuuden ja puolueettomuuden sekä sen vaatimuksen osalta, että kyseiset tuomioistuimet on etukäteen laillisesti perustettu, on välitön oikeusvaikutus, joka edellyttää, ettei mitään näiden unionin oikeuden määräysten, sellaisena kuin unionin tuomioistuin on niitä tulkinnut, kanssa ristiriidassa olevaa kansallista säännöstä, oikeuskäytäntöä tai käytäntöä saa soveltaa (ks. vastaavasti tuomio 6.10.2021, W.Ż. (Ylimmän tuomioistuimen ylimääräistä valvontaa ja julkisia asioita käsittelevä jaosto – Nimittäminen), C-487/19, EU:C:2021:798, 158 ja 159 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; tuomio 16.2.2022, Unkari v. parlamentti ja neuvosto, C-156/21, EU:C:2022:97, 162 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 22.2.2022, RS (Perustuslakituomioistuimen tuomioiden vaikutus), C-430/21, EU:C:2022:99, 58 ja 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 79 Tältä osin on lopuksi muistutettava, että unionin tuomioistuimella on yksinomainen toimivalta tulkita unionin oikeutta lopullisesti, joten sen on tätä toimivaltaa käyttäessään täsmennettävä unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen ulottuvuutta unionin oikeuden merkityksellisten oikeussääntöjen kannalta, eikä tämä ulottuvuus voi riippua kansallisen oikeuden säännösten

tulkinnasta eikä kansallisen tuomioistuimen unionin oikeussäännöistä tekemästä tulkinnasta, joka ei vastaa unionin tuomioistuimen tulkintaa (tuomio 22.2.2022, RS (Perustuslakituomioistuimen tuomioiden vaikutus), C-430/21, EU:C:2022:99, 52 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Asianomaisen kansallisen tuomioistuimen on tarvittaessa siis muutettava omaa oikeuskäytäntöään, joka on ristiriidassa unionin oikeuden kanssa, sellaisena kuin unionin tuomioistuin on sitä tulkinnut (ks. vastaavasti tuomio 19.4.2016, DI, C-441/14, EU:C:2016:278, 33 ja 34 kohta sekä tuomio 6.11.2018, Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften, C-684/16, EU:C:2018:874, 60 kohta).

- 80 Kaiken edellä esitetyn perusteella on todettava, että – toisin kuin Puolan tasavalta väittää – SEU 4 artiklan 1 ja 2 kohdassa ja SEU 5 artiklan 1 kohdassa vahvistetut periaatteet ja tämän tuomion 60 kohdassa mainitun kaltainen kansallisen perustuslakituomioistuimen oikeuskäytäntö eivät voi olla esteenä sille, että unionin tuomioistuin voi tutkia komission kanteessaan kyseenalaistamat kansalliset säännökset etenkin SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten sekä unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen kannalta.

Oikeusriidan kohteen säilyminen

- 81 Puolan tasavalta on istunnossa kiinnittänyt huomiota vähän aikaa sitten hyväksytyyn ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain ja tiettyjen muiden lakien muuttamisesta 9.6.2022 annettuun lakiin (ustawa o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw; Dz. U., järjestysnumero 1259), joka on tullut voimaan 15.7.2022 ja jonka tarkoituksena on muun muassa lakkauttaa komission neljännessä kanneperusteessa tarkoitettu kurinpitojaosto. Tällä lailla on sen mukaan myös muutettu ensimmäisen ja kolmannen kanneperusteen kohteena olevien kansallisten säännösten kyseiseen ajankohtaan saakka voimassa ollutta sanamuotoa täsmentämällä niitä. Puolan tasavalta väittää näin ollen, ettei menettelyn jatkaminen ole perusteltua ensimmäisen, kolmannen ja neljännen kanneperusteen osalta.
- 82 Tältä osin on kuitenkin riittävää huomauttaa, että – kuten vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee – kun arvioidaan sitä, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan, on otettava huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se oli perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä, eikä unionin tuomioistuin voi ottaa huomioon tämän jälkeen tapahtuneita muutoksia (tuomio 24.6.2019, komissio v. Puola (Ylimmän tuomioistuimen riippumattomuus), C-619/18, EU:C:2019:531, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 83 Esillä olevassa asiassa on selvää, että kaikki kansalliset säännökset, jotka komissio riitauttaa kanteessaan, olivat edelleen voimassa komission perustellussa lausunnossa ja täydentävässä perustellussa lausunnossa asettamien määräaikojen päättyessä. Unionin tuomioistuimen on näin ollen lausuttava kaikista tässä kanteessa esitetyistä kanneperusteista.

Neljäs kanneperuste

Asianosaisten lausumat

- 84 Neljännessä kanneperusteessaan, joka on tutkittava ensimmäiseksi, komissio katsoo, että SEU 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa on rikottu siltä osin kuin Puolan tasavalta ei ole noudattanut velvollisuuttaan taata kurinpitojaoston riippumattomuus ja puolueettomuus, vaikka kurinpitojaosto kuuluu ”tuomioistuimena” Puolan tuomioistuinjärjestelmään kyseisessä

määräyksessä tarkoitetuilla ”unionin oikeuteen kuuluvilla aloilla” ja vaikka sille on annettu yksinomainen toimivalta ratkaista tietyt asiat, jotka koskevat tuomareiden asemaa ja tehtävien hoitamista, mikä voi vaikuttaa heidän riippumattomuuteensa.

- 85 Komissio vetoaa kannekirjelmässään tältä osin 19.11.2019 annettuun tuomioon A. K. ym. (Ylimmän tuomioistuimen kurinpitojaoston riippumattomuus) (C-585/18, C-624/18 ja C-625/18, jäljempänä tuomio A. K. ym., EU:C:2019:982) sekä Sąd Najwyższy (Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych) (ylin tuomioistuin (työ- ja sosiaalivakuutusasioiden jaosto), Puola), joka oli ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tuomion A. K. ym. taustalla olevissa pääasioissa, 5.12.2019 antamaan tuomioon (III PO 7/18) ja 15.1.2020 antamiin määräyksiin (III PO 8/18 ja III PO 9/18). Näistä tuomioistuinratkaisuista ilmenee sen mukaan, että kokonaisarviointi, joka koskee muun muassa kurinpitojaoston perustamisen asiayhteyttä ja olosuhteita, kurinpitojaoston kokoonpanoa, kurinpitojaoston jäsenten nimitystapaa ja sitä, mikä on KRS:n myötävaikutus tämän nimitysmenettelyn yhteydessä uudessa kokoonpanossaan, sekä tiettyjä kyseisen jaoston ominaispiirteitä ja sille annettua erityistoimivaltaa, on omiaan herättämään yksityisille perusteltuja epäilyjä kyseisen jaoston riippumattomuudesta ja puolueettomuudesta.
- 86 Kun ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 27 §:n 1 momentin 1a, 2 ja 3 kohdassa kurinpitojaostolle annetaan toimivalta yhtäältä antaa lupa aloittaa rikosoikeudellinen menettely tuomareita ja avustavia tuomareita vastaan sekä heidän mahdolliseen kiinni ottamiseensa ja vangitsemiseensa ja päättää tällaisissa tilanteissa heidän virantoimituksesta pidättämisestään ja heidän palkkansa alentamisesta ja toisaalta käsitellä Sąd Najwyższyn tuomareita koskevat työ- ja sosiaalioikeudelliset asiat tai heidän eläkkeelle siirtämiseensä liittyvät asiat, sillä ei voida taata näiden tuomareiden riippumattomuutta ja puolueettomuutta etenkin perusteettomaan ulkoiseen painostukseen nähden eikä näin ollen yksityisten oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan unionin oikeuteen kuuluvilla aloilla.
- 87 Komissio toteaa vielä vastauskirjelmässään, että neljännen kanneperusteen perusteltavuus on tällä välin vahvistettu 15.7.2021 annetusta tuomiosta komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä) (C-791/19, EU:C:2021:596) seuraavilla ohjeilla. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on lisäksi katsonut 22.7.2021 antamassaan tuomiossa Reczkowicz v. Puola (CE:ECHR:2021:0722JUD004344719), että kurinpitojaosto ei ole Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklassa tarkoitettu laillisesti perustettu tuomioistuin.
- 88 Puolan tasavalta väittää puolustukseksensa, että sekä kurinpitojaoston jäsenten nimittämismenettely että muut takeet, joita kurinpitojaoston jäseniin sovelletaan sen jälkeen, kun heidän on nimitetty, ovat omiaan takaamaan kurinpitojaoston riippumattomuuden.
- 89 Yhtäältä näet edellytykset, jotka Sąd Najwyższyn tuomarin tehtäviin ehdolla olevien henkilöiden on täytettävä, on määritelty tyhjentävästi kansallisessa oikeudessa, ja näiden henkilöiden nimittämismenettelyssä KRS suorittaa julkisen viranhakuilmoituksen julkaisemisen jälkeen valinnan, jonka perusteella tämä tekee ehdotuksen hyväksytyjen hakijoiden nimittämisestä. Tämän menettelyn päätteeksi tasavallan presidentti, jonka ei tarvitse noudattaa KRS:n ehdotusta, antaa nimityskirjan. Puolan tasavalta toteaa KRS:n uudesta kokoonpanosta, jonka perustuslainmukaisuuden Trybunał Konstytucyjny on vahvistanut, että se on melko samanlainen kuin muissa jäsenvaltioissa perustetuille kansallisille tuomarineuvostoille ominainen kokoonpano. Se, että lainsäädäntövallan käyttäjä myötävaikuttaa KRS:n jäsenten nimittämiseen, vahvistaa lisäksi osaltaan KRS:n demokraattista legitimitettiä, ja tällä uudella kokoonpanolla voidaan puolestaan varmistaa Puolan tuomarikunnan parempi edustavuus.

- 90 Toisaalta kurinpitojaoston jäseniin sovelletaan heidän nimittämisenä jälkeen takeita, jotka liittyvät muun muassa heidän toimikautensa määrittelemättömään keston, heidän erottamattomuuteensa, koskemattomuuteensa ja velvollisuuteensa pidättäytyä poliittisesta toiminnasta sekä erilaisiin ammatillisiin yhteensopimattomuuksiin ja erityisen suureen palkkaan.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 91 Kuten tämän tuomion 69–71 kohdassa on muistutettu, SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä oikeussuojakeinojen ja menettelyjen järjestelmästä tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden noudattamisen takaamiseksi yksityisille unionin oikeuteen kuuluvilla aloilla, erityisesti varmistamalla, että elimet, joiden tehtävänä on lausua tuomioistuimina unionin oikeuden soveltamiseen tai tulkintaan liittyvistä kysymyksistä, täyttävät vaatimukset, joilla tällainen noudattaminen voidaan taata ja joihin kuuluvat näiden elinten riippumattomuutta ja puolueettomuutta koskeva vaatimus.
- 92 On selvää, että sekä Sąd Najwyższy ja etenkin siihen kuuluva kurinpitojaosto että Puolan yleiset tuomioistuimet tai hallintotuomioistuimet voivat joutua lausumaan unionin oikeuden soveltamiseen tai tulkintaan liittyvistä kysymyksistä SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan soveltamisalaan kuuluvina ”tuomioistuimina”, joten näiden tuomioistuinten on täytettävä tehokkaan oikeussuojan vaatimukset (ks. vastaavasti tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä), C-791/19, EU:C:2021:59, 55 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 93 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan lisäksi unionin oikeudessa edellytetyt riippumattomuuden ja puolueettomuuden takeet edellyttävät sellaisten sääntöjen olemassaoloa, joilla säännellään muun muassa elimen kokoonpanoa ja sen jäsenten nimitystä ja toimikauden kestoa sekä perusteita, jotka koskevat elimen jäsenten pidättymistä päätöksenteosta, jääviyttä ja erottamista, ja joiden perusteella yksityisten kaikki perustellut epäilyt siltä osin, onko kyseinen elin täysin ulkopuolisen vaikutusvallan ulottumattomissa, ja siltä osin, onko se neutraali vastakkain oleviin intresseihin nähden, voidaan sivuuttaa (tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä), C-791/19, EU:C:2021:59, 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 94 Tältä osin on tärkeää, että tuomarit on suojattu sellaisilta ulkoisilta toimenpiteiltä tai painostuksilta, jotka voivat vaarantaa heidän riippumattomuutensa. Tuomareiden asemaan ja heidän tehtäviensä hoitamiseen sovellettavien sääntöjen on oltava erityisesti sellaisia, että niillä voidaan sulkea pois paitsi kaikki suora vaikuttaminen ohjeiden muodossa myös kaikenlainen epäsuorempi vaikuttaminen, joka voi ohjata asianomaisten tuomareiden ratkaisuja, ja välttää näin se, ettei kyseisiä tuomareita koeta riippumattomiksi tai puolueettomiksi, mikä olisi omiaan heikentämään sitä luottamusta, jota oikeuslaitoksen täytyy herättää yksityisissä demokraattisessa yhteiskunnassa ja oikeusvaltiossa (tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä), C-791/19, EU:C:2021:59, 60 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 95 Erityisesti tuomareihin sovellettavaa kurinpitojärjestelmää koskevien sääntöjen osalta unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että unionin oikeudesta ja etenkin SEU 19 artiklan 1 kohdan toisesta alakohdasta johtuva riippumattomuuden vaatimus edellyttää, että tähän järjestelmään sisältyy tarvittavat takeet, jotta vältetään täysin vaara siitä, että tällaista kurinpitojärjestelmää käytetään tuomioistuinratkaisujen sisällön poliittisen valvonnan järjestelmänä. Tältä osin sellaisten sääntöjen laatiminen, joissa määritellään muun muassa kurinpitösääntöjen rikkomista merkitsevät toiminnot sekä konkreettisesti sovellettavat

seuraamukset, joissa säädetään riippumattoman elimen asiaan puuttumisesta sellaisen menettelyn mukaisesti, jossa taataan täysimääräisesti perusoikeuskirjan 47 ja 48 artiklassa vahvistetut oikeudet ja etenkin puolustautumisoikeudet, ja joissa vahvistetaan mahdollisuus riitauttaa tuomioistuimessa kurinpitoelinten päätökset, merkitsee lainkäyttövallan riippumattomuuden säilymisen kannalta olennaisten takeiden kokonaisuutta (tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä), C-791/19, EU:C:2021:59, 61 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 96 Samoin on lähtökohtaisesti oltava soveltuvin osin myös sellaisten muiden sääntöjen osalta, jotka koskevat tuomareiden asemaa ja heidän tehtäviensä hoitamista ja joita ovat muun muassa säännöt, joita sovelletaan tuomareiden rikosoikeudellisen koskemattomuuden pidättämiseen, kun tällaisesta koskemattomuudesta säädetään, kuten nyt käsiteltävässä asiassa, asianomaisessa kansallisessa oikeudessa (ks. vastaavasti tuomio 18.5.2021, Asociația ”Forumul Judecătorilor din România” ym., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 ja C-397/19, EU:C:2021:393, 213 kohta).
- 97 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 206 kohdassa pääosin todennut, tällaisten sääntöjen soveltamisesta voi näet aiheutua merkittäviä seurauksia sekä tuomareiden urakehitykselle että heidän elinoloilleen. Näin on varmasti niiden kaltaisten sääntöjen osalta, joiden soveltaminen tai noudattamisen valvonta annetaan ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 27 §:n 1 momentin 1a, 2 ja 3 kohdassa kurinpitojaoston tehtäväksi, koska tällainen soveltaminen voi johtaa luvan antamiseen aloittaa rikosoikeudellinen menettely asianomaisia tuomareita vastaan, ottaa heidät kiinni ja määrätä heidät tutkintavankeuteen sekä heidän virantoimituksesta pidättämiseen ja heidän palkkansa alentamiseen.
- 98 Tämä pätee myös päätöksiin, jotka koskevat näihin tuomareihin sovellettavien työoikeutta tai sosiaaliturvaa koskevien järjestelmien olennaisia näkökohtia, kuten heidän palkkaansa, lomiinsa tai sosiaaliturvaan liittyviä oikeuksiaan tai heidän mahdollista siirtymistään varhaiseläkkeelle etenkin lääketieteellisistä syistä.
- 99 Asianomaisen jäsenvaltion oikeusjärjestyksessä on siten oltava takeet, joilla voidaan välttää vaara siitä, että tällaisia sääntöjä tai päätöksiä käytetään tuomioistuinratkaisujen sisällön poliittisen valvonnan järjestelmänä tai tuomareihin kohdistuvan painostuksen ja pelottelun välineenä, mikä voi muun muassa johtaa siihen, ettei tuomareita koeta riippumattomiksi tai puolueettomiksi, mikä olisi puolestaan omiaan heikentämään sitä luottamusta, jota oikeuslaitoksen täytyy herättää yksityisissä demokraattisessa yhteiskunnassa ja oikeusvaltiossa (ks. vastaavasti tuomio 18.5.2021, Asociația ”Forumul Judecătorilor din România” ym., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 ja C-397/19, EU:C:2021:393, 216 kohta).
- 100 Tätä varten on siten tärkeää, että – kuten tämän tuomion 95 kohdassa on todettu tuomareita koskevaan kurinpitojärjestelmään sovellettavien sääntöjen osalta – päätökset, joilla annetaan lupa aloittaa rikosoikeudellinen menettely asianomaisia tuomareita vastaan, ottaa heidän kiinni ja vangita heidät sekä pidättää heidät virantoimituksesta tai alentaa heidän palkkaansa, tai päätökset, jotka liittyvät näihin tuomareihin sovellettavien työoikeutta, sosiaaliturvaa tai eläkkeelle siirtämistä koskevien järjestelmien olennaisiin näkökohtiin, tekee tai niitä valvoo sellainen elin, joka itse täyttää tehokkaan oikeussuojan edellyttämät takeet, kuten riippumattomuuden takeen (ks. analogisesti tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä), C-791/19, EU:C:2021:59, 80 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 101 Tältä osin on erityisesti korostettava, että jo pelkästään tuomareiden näköpiirissä oleva riski siitä, että heitä vastaan aloitettavaan rikosoikeudelliseen menettelyyn voidaan pyytää lupaa ja tämä lupa voidaan saada elimeltä, jonka riippumattomuutta ei ole taattu, voi heikentää heidän omaa riippumattomuuttaan (ks. analogisesti tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä), C-791/19, EU:C:2021:59, 82 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Sama koskee riskejä, jotka liittyvät siihen, että tällainen elin päättää heidän mahdollisesta virantoimituksesta pidättämisestään ja heidän palkkansa alentamisesta tai heidän varhaiseläkkeelle siirtämisestään taikka antaa ratkaisun muista heihin sovellettavan työoikeutta ja sosiaaliturvaa koskevan järjestelmän olennaisista näkökohdista.
- 102 Nyt käsiteltävässä asiassa on huomautettava, että unionin tuomioistuin on kaikkien niiden 15.7.2021 annetun tuomion komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä) (C-791/19, EU:C:2021:596) 89–110 kohdassa esiin tuotujen seikkojen ja näkökohtien perusteella, joihin on viitattava, todennut kyseisen tuomion 112 kohdassa, että kurinpitojaoston perustamisen erityinen asiayhteys ja objektiiviset olosuhteet, kyseisen elimen ominaispiirteet ja sen jäsenten nimittämistapa ovat yhdessä tarkasteltuina omiaan herättämään yksityisissä perusteltuja epäilyjä siltä osin, onko kyseinen elin täysin ulkopuolisen vaikutusvallan ja erityisesti Puolan lainsäädäntö- ja toimeenpanovallan käyttäjien välittömän tai välillisen vaikutusvallan ulottumattomissa, ja siltä osin, onko mainittu elin neutraali vastakkain oleviin intresseihin nähden, ja ne voivat siis johtaa siihen, ettei mainittu elin näytä riippumattomalta tai puolueettomalta, mikä on omiaan heikentämään sitä luottamusta, jota oikeuslaitoksen on herätettävä mainituissa yksityisissä demokraattisessa yhteiskunnassa ja oikeusvaltiossa.
- 103 Neljäs kanneperuste on näin ollen hyväksyttävä.

Kolmas kanneperuste

Asianosaisten lausumat

- 104 Kolmannessa kanneperusteessa, joka on syytä tutkia toiseksi, on kaksi osaa.
- 105 Tämän kanneperusteen ensimmäisessä osassa komissio riitauttaa niiden ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 72 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdan ja yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 107 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdan säännösten, joiden mukaan Sąd Najwyższy tuomareiden ja yleisten tuomioistuinten tuomareiden syyksi luettaviksi kurinpitovirastoiksi määrittää teot tai laiminlyönnit, jotka voivat estää tai vakavasti vaarantaa lainkäyttöviranomaisen toiminnan, ja toisaalta teot, joilla kyseenalaistetaan tuomarin palvelussuhteen olemassaolo, tuomarin nimityksen tehokkuus tai Puolan tasavallan perustuslaillisen elimen legitimitetti, yhteensoveltuvuuden unionin oikeuden kanssa. Komissio täsmentää tältä osin, että – kuten hallintotuomioistuimista annetun muutetun lain 29 §:n 1 momentista ja 49 §:n 1 momentista ilmenee – yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 107 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdan säännöksiä sovelletaan myös hallintotuomioistuinten tuomareihin.
- 106 Komission mukaan kyseisillä kansallisilla säännöksillä rikotaan ensinnäkin SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräyksiä, koska niillä estetään kurinpitoseuraamusten, jopa erottamisen, uhalla kaikkia asianomaisia tuomareita arvioimasta – mihin heillä on kuitenkin velvollisuus unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön

nojalla –, voidaanko unionin oikeuteen perustuvia yksityisten oikeuksia koskevissa asioissa taata yksityisten oikeus siihen, että heidän asiansa käsittelee etukäteen laillisesti perustettu riippumaton ja puolueeton tuomioistuin, tai onko tätä oikeutta on loukattu.

- 107 Vaikka kurinpitovirasto on aina muotoiltava selvän ja täsmällisen sanamuodoin, ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 72 §:n 1 momentin 2 kohdassa ja yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 107 §:n 1 momentin 2 kohdassa olevat ilmaisut ”voivat estää” tai ”vakavasti vaarantaa” lainkäyttöviranomaisen toiminnan eivät täytä tällaista vaatimusta.
- 108 Tämän sanamuodon perusteella voidaan siis komission mukaan esimerkiksi päätellä, että kyseessä on näissä kansallisissa säännöksissä tarkoitettu rikkomus, kun jääväämistä koskevaa vaatimusta ei siirretä erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaoston tutkittavaksi, kuten ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 26 §:n 2 momentissa edellytetään, vaan lainkäyttöelin tutkii unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön nojautumalla itse, onko asianomainen tuomari riippumaton, ja päättää, ettei näin ole.
- 109 Näin on myös silloin, kun kansallinen tuomioistuin soveltaa sillä tuomion A. K. ym. mukaan olevia velvollisuuksia noudattaen toiseen tuomioistuimeen, jonka on ratkaistava tietty asia, unionin tuomioistuimen kyseisen tuomion 132–154 kohdassa vahvistamia kriteerejä ja päättää mainittujen kriteerien perusteella yhtäältä jättää soveltamatta kansallista säännöstä, jolla tälle toiselle tuomioistuimelle annetaan toimivalta, koska tämä toinen tuomioistuin ei ole riippumaton, ja toisaalta siirtää kyseessä olevan asian kolmanteen tuomioistuimeen, joka tarjoaa tällaiset riippumattomuuden takeet. Tällaista tuomioistuimen omaksumaa lähestymistapaa voitaisiin näet pitää riidanalaisissa kansallisissa säännöksissä tarkoitettuna tekona tai laiminlyöntinä, joka voi estää tai vakavasti vaarantaa lainkäyttöviranomaisen toiminnan.
- 110 Ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 72 §:n 1 momentin 3 kohdassa ja yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 107 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuina tekoina voidaan pitää muun muassa paitsi tuomarin nimityskirjan pätevyyden kyseenalaistamista myös yleisemmin mitä tahansa kielteistä arviointia, joka koskee tuomarin nimittämismenettelyn sääntöjenmukaisuutta, selvitettyä sitä, onko etukäteen laillisesti perustettua tuomioistuinta koskevaa unionin oikeuden vaatimusta noudatettu. Kyseessä olevan rikkomuksen voitaisiin siten katsoa tapahtuneeksi esimerkiksi silloin, kun asiaa toisena asteena käsittelevä tuomioistuin toteaa, että ensimmäisen asteen tuomioistuin ei ole etukäteen laillisesti perustettu tuomioistuin niiden yksityiskohtaisten sääntöjen vuoksi, jotka ovat ohjanneet siihen kuuluvien tuomarien nimittämistä, ja kumoaa tällä perusteella tämän viimeksi mainitun tuomioistuimen ratkaisun.
- 111 Tältä osin muun muassa tuomion A. K. ym. 133 ja 134 kohdasta ilmenee, että tämän tuomion 109 kohdassa kuvatun, kaikkien kansallisten tuomioistuinten tehtäväksi kuuluvan tutkinnan yhteydessä on muun muassa tarpeen, että kyseinen tuomioistuin voi varmistua siitä, että siihen tuomioistuimeen kuuluvien tuomareiden, jonka riippumattomuus on asetettu kyseenalaiseksi, nimityksiin johtavat aineelliset edellytykset ja menettelysäännöt ovat sellaisia, ettei yksityisille voi herätä niiden johdosta perusteltuja epäilyjä siltä osin, ovatko asianomaiset tuomarit täysin ulkopuolisen vaikutusvallan ulottumattomissa, ja siltä osin, ovatko he neutraaleja kyseessä oleviin intresseihin nähden, sen jälkeen kun asianomaiset henkilöt on nimitetty. Myös tällaisen valvonnan suorittaminen voi kuitenkin jo sinällään johtaa kurinpitoseuraamuksen määräämiseen riidanalaisien kansallisten sääntösten perusteella.

- 112 Muutoslain antamiseen johtaneen lakiehdotuksen perusteluista ilmenee lisäksi, että näin käyttöön otettujen uusien kurinpitovirastojen ensisijaisena tavoitteena oli suojella oikeuslaitosta ja valtion perustuslaillisia elimiä siltä, että niiden omat elimet asettavat ne kyseenalaisiksi.
- 113 Nämä uudet kurinpitovirastot koskevat lisäksi tuomioistuinratkaisujen sisältöä, vaikka tuomareiden riippumattomuuden vaatimus on esteenä sille, että tuomareihin sovellettavaa kurinpitovirastojärjestelmää voitaisiin käyttää tällaisen sisällön poliittiseen valvontaan.
- 114 Toiseksi komissio väittää, että tämän tuomion 105 kohdassa tarkoitetuilla kansallisilla säännöksillä rikotaan myös SEUT 267 artiklaa. Se, että kansallinen tuomioistuin lykkää vireillä olevan asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksiä niiden unionin oikeuteen perustuvien vaatimusten tulkinnasta, jotka koskevat oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan, esimerkiksi siitä syystä, että kyseisellä tuomioistuimella on epäilyjä kansalliselle tuomioistuimelle tai KRS:n kaltaiselle perustuslailliselle elimelle annetun toimivallan tai tuomarin nimittämiseen liittyvien olosuhteiden yhteensoveltuvuudesta näiden vaatimusten kanssa, voitaisiin näet sinällään luonnehtia kurinpitovirastoksi, kun otetaan huomioon näiden kansallisten säännösten muotoilu.
- 115 Komissio väittää kolmannen kanneperusteen toisessa osassa, että ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 72 §:n 1 momentin 1 kohtaan sisällytettyyn kurinpitovirastoksi, jolle on ominaista oikeussääntöjen ”ilmeinen ja vakava” rikkominen, on kohdistettava sama kritiikki, jonka se on esittänyt asiassa komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitovirastojärjestelmä) (C-791/19, EU:C:2021:596) nostamansa jäsenyysoikeuksien noudattamatta jättämistä koskevan kanteen yhteydessä sellaisen säännöksen osalta, jonka sanamuoto on täysin sama ja joka sisältyy yleisistä tuomioistuimista annetun lain 107 §:n 1 momentin 1 kohtaan. Näin epämääräisin sanamuodoin muotoiltu rikkominen, joka merkitsee lisäksi komission kyseisessä jäsenyysoikeuksien noudattamatta jättämistä koskevassa kanteessa kuvailemassa asiayhteydessä tuomareihin kohdistuvien kurinpitotoimien lisääntymistä ja toimeenpanovallan käyttäjän kurinpitovirastojen toimintaan kohdistaman painostuksen kovenemistä, aiheuttaisi riskin siitä, että kyseistä 72 §:n 1 momentin 1 kohtaa käytetään Sąd Najwyższy tuomareiden poliittiseen valvontaan ja lainkäyttötoiminnan lamauttamiseen.
- 116 Komissio väittää vastauskirjelmässään, että kolmannen kanneperusteen perusteltavuus on tällä välin vahvistettu täysin 15.7.2021 annetusta tuomiosta komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitovirastojärjestelmä) (C-791/19, EU:C:2021:596) seuraavilla ohjeilla.
- 117 Lopuksi komissio on korostanut istunnossa, että asiayhteys, jossa muutoslaki on annettu kiireellisesti ja tuskin kuukausi tuomion A. K. ym., jossa oli kyse kurinpitovirastojen ja KRS:n riippumattomuuden arvioinnista, julistamisen jälkeen, vahvistaa, että kolmannessa kanneperusteessa riitautettujen kansallisten säännösten ja komission ensimmäisen kanneperusteen yhteydessä riitauttamien kansallisten säännösten tosiasiallisena tehtävänä on estää puolalaisia tuomareita soveltamasta tuomiosta A. K. ym. ja tällä välin 6.10.2021 annetusta tuomiosta W.Ż. (Ylimmän tuomioistuimen ylimääräistä valvontaa ja julkisia asioita käsittelevä jaosto – Nimittäminen) (C-487/19, EU:C:2021:798) seuraavia ohjeita.
- 118 Näistä tuomioista ilmenee näet muun muassa, että tuomareiden nimittämismenettelyn valvonta sekä tutkinta, jolla pyritään tässä yhteydessä varmistautumaan siitä, että KRS on riippumaton elin, voivat osoittautua tarpeellisiksi varmistauduttaessa siitä, että asianomaiset tuomarit tai tuomioistuin, johon he kuuluvat, ovat riippumattomia ja etukäteen laillisesti perustettuja.

Riidanalaiset kansalliset säännökset estävät kuitenkin tällaisen valvonnan ja tutkinnan siltä osin kuin niissä sallitaan kurinpitoseuraamuksen määrääminen joka kerran, kun tuomarin nimityksen tehokkuus tai perustuslaillisen elimen legitimitetti kyseenalaistetaan.

- 119 Puolan tasavalta väittää puolustuksessaan, että komissio ei täytä todistustaakkaa ja esittää riidanalaiisten kansallisten säännösten osalta pelkkiä oletettavia omaksuessaan niistä tulkintoja, jotka ovat ristiriidassa niiden sanamuodon ja tarkoituksen kanssa, ja jättäessään samalla vetoamatta Puolan hallintokäytäntöön tai tuomioistuinten käytäntöön, jotka voisivat tukea näitä tulkintoja.
- 120 Ensinnäkin näet se, että kansallinen tuomioistuin soveltaa unionin oikeutta asianmukaisesti muun muassa siltä osin kuin on kyse tuomareiden riippumattomuudesta tai siitä, onko kyse etukäteen laillisesti perustetusta tuomioistuimesta, tai se, että unionin tuomioistuimelle esitetään ennakkoratkaisupyyntö, eivät voi merkitä tekoa tai laiminlyöntiä, joka voi estää tai vakavasti vaarantaa oikeuslaitoksen toiminnan, ja kyseessä olevan kurinpitotorikkomuksen tarkoituksena on sitä vastoin nimenomaan taata, että tuomarit eivät laiminlyö velvollisuuksiaan eivätkä menettele tavalla, joka on ristiriidassa heidän tehtäviensä arvokkuuden kanssa.
- 121 Toiseksi Puolan tasavalta toteaa tuomarin mandaatin tai palvelussuhteen kyseenalaistamiseen liittyvistä kurinpitotorikkomuksista, etteivät ne voi perustua siihen, että tuomari tutkii, onko yksityisellä oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan, eikä – jos tällaista oikeutta on mahdollisesti loukattu – siihen, että tuomari tekee tästä laissa säädetty päätelmät, joihin kuuluu muun muassa tuomarin jääväminen, asian siirtäminen toiseen tuomioistuimeen, joka tarjoaa kaikki riippumattomuuden takeet, tai tuomioistuinratkaisun kumoaminen. Tällaiset rikkomukset eivät voi perustua myöskään siihen, että unionin tuomioistuimelle on esitetty oikeuslaitoksen riippumattomuutta koskevia ennakkoratkaisukysymyksiä, mistä on myös osoituksena se, että puolalaiset tuomioistuimet ovat viime aikoina esittäneet tämän kysymyksen osalta erinäisiä ennakkoratkaisupyyntöjä, eikä niihin ole tästä syystä kohdistettu kurinpitotoimia.
- 122 Riidanalaisissa kansallisissa säännöksissä tarkoitetuissa kurinpitotorikkomuksissa on todellisuudessa kyse yksinomaan tuomarin nimityskirjan tai kyseisen nimityksen vaikutusten kyseenalaistamisesta menettelyissä, joista ei säädetä perustuslaissa, mikä on lisäksi tuomareiden erottamattomuutta ja heidän palvelussuhteensa pysyvyyttä koskevien vaatimusten mukaista.
- 123 Kolmanneksi Puolan tasavalta katsoo, että kurinpitotorikkomus, joka liittyy oikeussääntöjen ”ilmeiseen ja vakavaan” rikkomiseen, otettiin käyttöön ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 72 §:n 1 momentin 1 kohdassa ainoastaan tarkoituksena yhdenmukaistaa ne perusteet, joilla Sąd Najwyższy tuomareiden kurinpidollinen vastuu syntyy, yleisistä tuomioistuimista annetun lain 107 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädettyjen yleisten tuomioistuinten tuomareihin sovellettavien perusteiden kanssa, joten näillä kahdella säännöksellä on katsottava olevan sama ulottuvuus. Sąd Najwyższy on kuitenkin tulkinnut yleisistä tuomioistuimista annetun lain 107 §:n 1 momentin 1 kohtaa hyvin vakiintuneesti ja erittäin suppeasti siten, ettei tällainen rikkominen voi perustua lain tulkinnasta annettujen tuomioistuinratkaisujen sisältöön. Erityisesti se, että kansallinen tuomioistuin noudattaa sille unionin oikeudessa asetettuja velvollisuuksia ja myös velvollisuutta taata asianosaiselle SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräyksissä tarkoitettu oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan, tai se, että tällainen tuomioistuin esittää unionin tuomioistuimelle kysymyksiä unionin oikeuden säännösten tai määräysten tulkinnasta, eivät lähtökohtaisesti voi merkitä kyseisen 72 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua oikeussääntöjen ilmeistä ja vakavaa rikkomista.

- 124 Lopuksi Puolan tasavalta katsoo, että kolmas kanneperuste ja toinen kanneperuste ovat keskenään ristiriidassa, koska ei ole mahdollista väittää, että kansallisessa oikeudessa kielletään kansallisten tuomioistuinten tuomareita tutkimasta kurinpitoseuraamuksen uhalla, onko oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan mahdollisesti loukattu, samalla kun väitetään, että erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaostolla on yksinomainen toimivalta lausua tällaisia loukkauksia koskevista kanneperusteista.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

– Alustavat huomautukset

- 125 Aluksi on yhtäältä muistutettava, että vaikka tuomareihin sovellettavan kurinpitojärjestelmän käyttöön ottaminen kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan, jäsenvaltioiden on tätä toimivaltaa käyttäessään kuitenkin noudatettava unionin oikeutta. Puolan tasavallan on siten varmistettava, että sen kansallisten tuomareiden osalta käyttöön ottamalla kurinpitojärjestelmällä voidaan säilyttää niiden tuomioistuinten riippumattomuus, joiden tehtävänä on yleisten tuomioistuinten, hallintotuomioistuinten ja Sąd Najwyższyn tavoin ratkaista unionin oikeuden soveltamiseen tai tulkintaan liittyviä kysymyksiä, taatakseen yksityisille SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa edellytetyn tehokkaan oikeussuojan (ks. vastaavasti tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä), C-791/19, EU:C:2021:596, 136 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Oikeusvaltion toiminnalle tunnusomaisen vallanjako-opin mukaisesti on erityisesti taattava tällainen riippumattomuus lainsäädäntö- ja toimeenpanovallasta (tuomio 22.2.2022, RS (Perustuslakituomioistuimen tuomioiden vaikutus), C-430/21, EU:C:2022:99, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 126 Siltä osin kuin on kyse käyttäytymisestä, joka voidaan määritellä tuomarin syyksi luettavaksi kurinpitovirheeksi, unionin tuomioistuin on tosin täsmentänyt, että tämän riippumattomuuden turvaaminen ei voi johtaa siihen, että suljettaisiin täysin pois se mahdollisuus, että tuomarin kurinpidollinen vastuu voisi joissakin täysin poikkeuksellisissa tapauksissa syntyä tuomarin tekemien tuomioistuinratkaisujen vuoksi. Tällaisella riippumattomuuden vaatimuksella ei näet selvästikään pyritä suojaamaan tuomareiden mahdollisia vakavia ja täysin anteeksiantamattomia menettelytapoja, joissa olisi kyse esimerkiksi niiden kansallisen oikeuden ja unionin oikeuden sääntöjen, joiden noudattamista heidän on tarkoitus turvata, rikkomisesta tahallisesti ja vilpillisessä mielessä tai erityisen vakavasta ja räikeästä huolimattomuudesta taikka mielivallan harjoittamisesta tai oikeussuojan epäämisestä, vaikka heidän tehtävänä on heille uskotun tuomiovallan käyttäjinä ratkaista yksityisten heidän käsiteltävikseen saattamat oikeusriidat (tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä), C-791/19, EU:C:2021:596, 137 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 127 Unionin tuomioistuin on kuitenkin katsonut tästä, että tämän riippumattomuuden säilyttämiseksi ja sen välttämiseksi, että kurinpitojärjestelmän hyväksyttävät tarkoitukset voitaisiin kiertää ja sitä voitaisiin käyttää tuomioistuinratkaisujen poliittiseen valvontaan, on olennaista, että tuomarin saattaminen kurinpidolliseen vastuuseen tuomioistuinratkaisun perusteella rajataan edellä mainitussa kohdassa mainittujen kaltaisiin täysin poikkeuksellisiin tapauksiin, joihin sovelletaan tältä osin objektiivisia ja todennettavissa olevia arviointiperusteita, jotka johtuvat hyvää lainkäyttöä koskevista pakottavista vaatimuksista, sekä takeita, joilla pyritään välttämään tuomioistuinten ratkaisujen sisältöön kohdistuvan ulkoisen painostuksen vaara. Tätä varten on tärkeää, että vahvistetaan säännöt, joissa määritellään riittävän selvästi ja täsmällisesti, millainen

käyttäytyminen voi johtaa asianomaisten tuomareiden kurinpidolliseen vastuuseen (ks. vastaavasti tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä), C-791/19, EU:C:2021:596, 138–140 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 128 Toisaalta on myös huomautettava, että – kuten unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee – unionin oikeusjärjestyksen erityispiirteiden ja itsenäisyyden säilyttämisen takaamiseksi perussopimuksissa on otettu käyttöön tuomioistuinjärjestelmä, jolla pyritään varmistamaan se, että unionin oikeutta tulkitaan johdonmukaisesti ja yhtenäisesti. Tässä yhteydessä SEU 19 artiklassa, jossa konkretisoituu – kuten tämän tuomion 69 kohdassa on muistutettu – SEU 2 artiklassa vahvistettu oikeusvaltion arvo, kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen tehtäväksi annetaan taata unionin oikeuden täysi soveltaminen kaikissa jäsenvaltioissa ja yksityisillä unionin oikeuden nojalla oleva oikeussuoja (ks. vastaavasti tuomio 24.10.2018, XC ym., C-234/17, EU:C:2018:853, 39 ja 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 2.3.2021, A. B. ym. (Tuomareiden nimittäminen ylimpään tuomioistuimeen – Muutoksenhaku), C-824/18, EU:C:2021:153, 108 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 129 Kuten komissio muistuttaa, unionin tuomioistuin on siten katsonut, että oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskeva perusoikeus ja erityisesti kyseiselle perusoikeudelle ominaiset takeet, jotka koskevat oikeutta saada asiansa käsitellyksi riippumattomassa, puolueettomassa ja etukäteen laillisesti perustetussa tuomioistuimessa, merkitsevät muun muassa sitä, että jokaisella tuomioistuimella on velvollisuus tutkia, onko se kokoonpanonsa puolesta tällainen tuomioistuin, jos tältä osin on vakavia epäilyjä, ja tämä tarkastaminen on tarpeen sen luottamuksen kannalta, joka demokraattisen yhteiskunnan tuomioistuinten on herätettävä yksityisissä (ks. vastaavasti tuomio 26.3.2020, uudelleenkäsitely Simpson v. neuvosto ja HG v. komissio, C-542/18 RX-II ja C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, 57 kohta).
- 130 Yleisemmällä tasolla unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee tältä osin, että kansallisilla tuomioistuimilla voi tietyissä olosuhteissa olla velvollisuus tarkastaa SEU 19 artiklan 1 kohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräyksissä tarkoitettua tehokasta oikeussuojaa koskevasta perusoikeudesta johtuvien vaatimusten ja erityisesti vaatimusten, jotka koskevat oikeutta saada asiansa käsitellyksi riippumattomassa, puolueettomassa ja etukäteen laillisesti perustetussa tuomioistuimessa, noudattaminen (ks. esim. tuomio A. K. ym., 153, 154, 164 ja 166 kohta; tuomio 2.3.2021, A. B. ym. (Tuomareiden nimittäminen ylimpään tuomioistuimeen – Muutoksenhaku), C-824/18, EU:C:2021:153, 139, 149, 165 ja 166 kohta sekä tuomio 16.11.2021, Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim ym., C-748/19–C-754/19, EU:C:2021:931, 74 ja 87 kohta).
- 131 On siis selvää, että kansallisen tuomioistuimen on voitava tietyissä olosuhteissa tarkastaa, onko tuomarin nimittämismenettelyssä tapahtunut sääntöjenvastaisuus voinut johtaa tämän perusoikeuden loukkaamiseen (ks. vastaavasti tuomio 6.10.2021, W.Ž. (Ylimmän tuomioistuimen ylimääräistä valvontaa ja julkisia asioita käsittelevä jaosto – Nimittäminen), C-487/19, EU:C:2021:798, 130 ja 131, 152–154 ja 159 kohta).
- 132 Näin ollen sitä, että kansallinen tuomioistuin hoitaa sille perussopimuksissa annettuja tehtäviä ja noudattaa näin tehdessään sille perussopimuksissa asetettuja velvollisuuksia soveltamalla SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan kaltaisia määräyksiä, ei lähtökohtaisesti voida määritellä tällaiseen tuomioistuimeen kuuluvien tuomareiden syyksi luettavaksi kurinpitovikoksi, sillä muuten rikottaisiin ipso facto näitä unionin oikeuden määräyksiä.

– *Kolmannen kanneperusteen ensimmäinen osa*

- 133 Kolmannen kanneperusteen ensimmäisessä osassa komissio vaatii unionin tuomioistuinta toteamaan, että Puolan tasavalta ei ole noudattanut yhtäältä SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten sekä toisaalta SEUT 267 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on antanut ja pitänyt voimassa ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 72 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdan sekä yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 107 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdan säännökset.
- 134 Kuten kyseisten kansallisten säännösten sanamuodosta ilmenee, niissä määritellään yleisten tuomioistuinten ja Sąd Najwyższy tuomareiden syyksi luettaviksi kurinpitorikkomuksiksi ”teot tai laiminlyönnit, jotka voivat estää tai vakavasti vaarantaa lainkäyttöviranomaisen toiminnan”, sekä ”teot, joilla kyseenalaistetaan tuomarin palvelussuhteen olemassaolo, tuomarin nimityksen tehokkuus tai Puolan tasavallan perustuslaillisen elimen legitimitetti”. Hallintotuomioistuimista annetun muutetun lain 29 §:n 1 momentista ja 49 §:n 1 momentista ilmenee lisäksi, että näitä kurinpitorikkomuksia sovelletaan myös hallintotuomioistuinten tuomareihin.
- 135 Yhtäältä SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten väitetystä rikkomisesta on todettava ensinnäkin, että – toisin kuin Puolan tasavalta väittää – riidanalaisten kansallisten säännösten näin laaditun sanamuodon perusteella ei voida katsoa, että mainitut kurinpitorikkomukset koskisivat yksinomaan tuomioistuinratkaisuja, joiden tarkoituksena on lausua tuomarin nimityskirjan pätevyydestä itsessään.
- 136 Näissä kansallisissa säännöksissä olevat viittaukset ”tekoihin tai laiminlyönteihin”, jotka voivat ”estää tai vakavasti vaarantaa” ”lainkäyttöviranomaisen toiminnan”, tai ”tekoihin”, joilla ”kyseenalaistetaan” ”tuomarin palvelussuhteen olemassaolo”, tuomarin nimityksen ”tehokkuus” tai ”perustuslaillisen elimen legitimitetti”, ovat omiaan johtamaan siihen, että melko monenlaiset teot tai laiminlyönnit, ja erityisesti tuomioistuimessa tapahtuneet teot tai laiminlyönnit, voidaan sisältönsä tai vaikutustensa perusteella luonnehtia asianomaisten tuomareiden syyksi luettaviksi ”kurinpitorikkomuksiksi”, eikä edellä mainittu Puolan tasavallan näistä kansallisista säännöksistä omaksuma yksinkertaistava tulkinta voi siis saada tukea siitä sanamuodosta, jota Puolan lainsäätäjä on käyttänyt.
- 137 Kuten julkisasiamies on lähinnä ratkaisuehdotuksensa 181 ja 183 kohdassa todennut, tällaiset viittaukset ovat siinä määrin laajoja ja epätäsmällisiä, että ne voivat erityisesti johtaa riidanalaisten kansallisten säännösten soveltamiseen ja kurinpitotoimiin ryhtymiseen asianomaisten tuomareiden osalta tilanteissa, joissa he tutkivat sitä ja lausuvat siitä, täyttävätkö he itse tai tuomioistuin, johon he kuuluvat, tai muut tuomarit tai tuomioistuimet, joihin nämä muut tuomarit kuuluvat, SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräyksistä johtuvat vaatimukset.
- 138 Kun lisäksi otetaan huomioon kyseisten kansallisten säännösten sanamuoto, joka ei ole riittävän selvä ja täsmällinen, niillä ei voida myöskään taata sitä, että asianomaisten tuomareiden vastuu tuomioistuinratkaisuista, joita heidän on annettava, rajoittuu tiukasti tämän tuomion 126 kohdassa tarkoitettujen kaltaisiin täysin poikkeuksellisiin tilanteisiin.
- 139 Toiseksi on myös otettava huomioon, kuten komissio väittää, ne erityiset olosuhteet ja asiayhteys, joissa kyseiset kansalliset säännökset on annettu, sillä niillä voidaan omalta osaltaan selventää näiden säännösten soveltamisalaa.

- 140 Tältä osin ei voida jättää huomiotta etenkin sitä, että Puolan lainsäätäjän näin suosima sanamuoto, kun se antoi kiireellisesti ja parlamentin alahuoneelle 12.12.2019 toimitetun lakiesityksen perusteella 20.12.2019 annetun muutoslain, jolla riidanalaiset kansalliset säännökset sisällytettiin ylimmästä tuomioistuimesta annettuun lakiin, yleisistä tuomioistuimista annettuun lakiin ja hallintotuomioistuimista annettuun lakiin, tulee selvästi ja nimenomaisesti esiin useissa eri puolalaisten tuomioistuinten esittämässä kysymyksissä, jotka koskevat oikeuslaitoksen järjestämiseen Puolassa vaikuttaneiden moninaisten viimeaikaisten lainsäädäntömuutosten yhteensopivuutta unionin oikeuden ja erityisesti SEU 19 artiklan 1 kohdan toisesta alakohdasta ja perusoikeuskirjan 47 artiklasta johtuvien vaatimusten kanssa.
- 141 Ensinnäkin tuomiosta A. K. ym., joka julistettiin hieman ennen muutoslain antamista, ja erityisesti kyseisen tuomion 134, 139 ja 149 kohdasta ja sen tuomiolauselmasta ilmenee selkeästi, että kyseisen tuomion taustalla olevissa yhdistetyissä asioissa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ja – kun otetaan huomioon unionin tuomioistuimen SEUT 267 artiklan nojalla tulkinnasta antamien tuomioiden erga omnes -vaikutus (ks. vastaavasti tuomio 11.6.1987, X, 14/86, EU:C:1987:275, 12 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; tuomio 24.11.2020, Openbaar Ministerie (Asiakirjaväärennökset), C-510/19, EU:C:2020:953, 73 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 6.10.2021, Consorzio Italian Management ja Catania Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) – kaikki muutkin kansallisen tuomioistuimet, joiden on tämän jälkeen mahdollisesti ratkaistava samankaltaisia asioita, voisivat joutua unionin oikeuden perusteella yhtäältä ottamaan kantaa siihen, voiko kurinpitojaoston kaltainen elin ratkaista unionin oikeuden alaan kuuluvia asioita vai ei, ottamalla huomioon etenkin olosuhteet, joissa kyseisen elimen jäsenet on nimitetty, ja toisaalta ottamaan kantaa siihen, onko KRS riippumaton elimenä, jonka kuuluu osallistua tuomareiden nimitysprosessiin.
- 142 Näin toimiessaan kansalliset tuomioistuimet, joiden tehtävänä on soveltaa toimivaltansa rajoissa unionin oikeuden sääntöjä, saattavat joutua toteuttamaan toimia, jotka voivat osoittautua sellaisiksi, että ne ”voivat estää tai vakavasti vaarantaa lainkäyttöviranomaisen toiminnan”, kuten kurinpitojaoston toiminnan, ja niillä ”kyseenalaistetaan” kurinpitojaostoon kuuluvien tuomareiden ”nimityksen tehokkuus”, ja toimia, joilla mahdollisesti ”kyseenalaistetaan – perustuslaillisen elimen legitimitetti”, kuten KRS:n legitimitetti, ja jotka saattavat näin ollen kuulua niiden kansallisten säännösten soveltamisalaan, jotka komissio riitauttaa kolmannen kanneperusteen ensimmäisessä osassa.
- 143 Tältä osin on lisäksi otettava huomioon myös se, että Sąd Najwyższy (Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych) on 5.12.2019 antamassaan tuomiossa (III PO 7/18) itse todennut tuomiosta A. K. ym. saatujen ohjeiden perusteella, että KRS ei uudessa kokoonpanossaan ole Puolan lainsäädäntö- ja toimeenpanovallasta riippumaton elin ja että kurinpitojaosto ei ole perusoikeuskirjan 47 artiklassa, Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklassa ja perustuslain 45 §:n 1 momentissa tarkoitettu tuomioistuin.
- 144 Toiseksi on huomautettava, että riidanalaisen kansallisten säännösten antamisajankohtana puolalaiset tuomioistuimet olivat esittäneet unionin tuomioistuimelle lisäksi SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan määräysten tulkinnasta erilaisia ennakkoratkaisukysymyksiä, jotka koskivat muun muassa sitä, onko kyseistä määräystä tulkittava siten, että
- tuomioistuin ei ole riippumaton ja puolueeton, etukäteen laillisesti perustettu tuomioistuin, kun sen yhden tuomarin kokoonpanoon kuuluu henkilö, joka on nimitetty tuomarin virkaan rikkomalla selvästi tuomareiden nimittämistä koskevia jäsenvaltion oikeuden sääntöjä (asia

C-487/19, W.Ż. (Ylimmän tuomioistuimen ylimääräistä valvontaa ja julkisia asioita käsittelevä jaosto – Nimittäminen)

- kansallinen tuomioistuin voi todeta tuomarin palvelussuhteen puuttumisen vahvistamista koskevassa menettelyssä, että tuomarina ei ole pidettävä henkilöä, joka on nimitetty tehokasta oikeussuojaa koskevan periaatteen vastaisella tavalla (asia C-508/19, Prokurator Generalny ym. (Ylimmän tuomioistuimen kurinpitajaosto – Nimitys))
 - tehokkaan oikeussuojan vaatimuksia, mukaan lukien oikeuslaitoksen riippumattomuus, loukataan, kun rikosoikeudellinen menettely on järjestetty siten, että oikeusministeri voi määrätä yhtä tasoa alempana hierarkiassa olevaan tuomioistuimeen kuuluvan tuomarin toisiin tehtäviin ratkaisukokoonpanoon, jonka on käsiteltävä tietty asia, ilman että perusteet, joita tällaiseen määräämiseen sovelletaan, olisivat tiedossa ja että kyseiseen toisiin tehtäviin määräämistä koskevaan päätökseen voitaisiin kohdistaa tuomioistuinvalvontaa ja kun kyseinen ministeri voi milloin tahansa peruuttaa tämän toisiin tehtäviin määräämisen (yhdistetyt asiat C-748/19–C-754/19, Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim ym.).
- 145 On kuitenkin todettava, että näihin eri kysymyksiin tuolloin odotetut vastaukset olivat sisältönsä perusteella selvästi sellaisia, että ennakkoratkaisua pyytäneet tuomioistuimet, jotka olivat kääntyneet unionin tuomioistuimen puoleen kyseessä olevissa asioissa, ja lisäksi kaikki muut kansalliset tuomioistuimet, joiden on tulevaisuudessa ratkaistava samankaltaisia asioita, saattavat niiden perusteella joutua mahdollisesti toteuttamaan toimia, joilla voidaan katsoa ”kyseenalaistet[tavan]” milloin ”tuomarin nimityksen tehokkuus” milloin ”tuomarin palvelussuhteen olemassaolo” tai ”vakavasti vaaran[nettavan] lainkäyttöviranomaisen toimin[ta]” riidanalaisissa kansallisissa säännöksissä tarkoitettulla tavalla ja jotka saattavat siis kuulua näiden säännösten soveltamisalaan.
- 146 Kolmanneksi on korostettava, että yhdestä niistä tuomioista, jotka olivat odotettavissa näiden kansallisten säännösten antamisajankohtana, eli 6.10.2021 annettussa tuomiossa W.Ż. (Ylimmän tuomioistuimen ylimääräistä valvontaa ja julkisia asioita käsittelevä jaosto – Nimittäminen) (C-487/19, EU:C:2021:798), unionin tuomioistuin katsoi, että SEU 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa ja unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatetta on tulkittava siten, että kansallisen tuomioistuimen, jonka käsiteltäväksi on saatettu jääväämistä koskeva vaatimus, joka liittyy valitukseen, jolla tuomioistuimessa, joka voi tulkita ja soveltaa unionin oikeutta, tehtäviään hoitava tuomari on riitauttanut päätöksen, jolla hänet on siirretty ilman hänen suostumustaan, on silloin, kun tämä on välttämätöntä kyseessä olevan menettelyllisen tilanteen valossa unionin oikeuden ensisijaisuuden takaamiseksi, todettava mitättömäksi määräys, jolla elin, joka toimii viimeisenä oikeusasteena ja yhden tuomarin kokoonpanossa, on jättänyt mainitun valituksen tutkimatta, jos kaikista edellytyksistä ja olosuhteista, jotka liittyivät tämän yhden tuomarin kokoonpanon tuomarin nimittämismenettelyyn, ilmenee, että tämä nimitys on tehty selvästi vastoin perustavanlaatuisia sääntöjä, jotka liittyvät erottamattomasti kyseisen tuomioistuinjärjestelmän perustamiseen ja toimintaan, ja että mainitun menettelyn lopputuloksen integriteetti on vaarantunut ja aiheuttanut siten yksityisille perustellun epäilyksen asianomaisen tuomarin riippumattomuudesta ja puolueettomuudesta, niin että mainitun määräyksen ei voida katsoa olevan SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettun riippumattoman ja puolueettoman, etukäteen laillisesti perustettun tuomioistuimen antama.
- 147 On kuitenkin ilmeistä, että suorittaessaan näin vaaditun tutkinnan ja sivuuttaessaan mahdollisesti edellä mainituista syistä asiassa C-487/19 pääasian kohteena olleen kaltaisen määräyksen, ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen kyseisessä asiassa kuuluneet tuomarit, kuten

kaikki sellaiset tuomarit, joiden on tulevaisuudessa suoritettava tällainen tutkinta ja annettava tällainen ratkaisu, saattavat joutua sellaiseen tilanteeseen, että heitä moititaan siitä, että he ovat näin menetellessään ”kyseenalaistaneet” tällaisen määräyksen antaneen ”tuomarin nimityksen tehokkuuden” tai antaneet toimen, joka voi ”estää tai vakavasti vaarantaa lainkäyttöviranomaisen toiminnan”, riidanalaisissa kansallisissa säännöksissä tarkoitetulla tavalla.

- 148 Lisäksi toisessa näiden kansallisten säännösten antamisajankohtana odotettavissa olevista tuomioista eli 6.11.2021 annetussa tuomiossa Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim ym. (C-748/19–C-754/19, EU:C:2021:931) unionin tuomioistuin totesi, kuten kyseisen tuomion tuomiolauselmasta ilmenee, että SEU 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa, luettuna SEU 2 artiklan valossa, ja eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 9.3.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/343 (EUVL 2016, L 65, s. 1) 6 artiklan 1 ja 2 kohtaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansallisille säännöksille, joiden mukaan jäsenvaltion oikeusministeri voi sellaisilla perusteilla, joita ei julkisteta, yhtäältä määrätä tuomarin ylemmän oikeusasteen rikostuomioistuimeen määrääjäksi tai määräämättömäksi ajaksi ja toisaalta milloin hyvänsä ja päätöksellä, jota ei perustella, peruuttaa tämän määräyksen riippumatta siitä, onko se annettu määrääjäksi vai määräämättömäksi ajaksi.
- 149 On jälleen kerran ilmeistä, että myös kyseisen tuomion taustalla olleissa pääasioissa ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen kuuluneet tuomarit, kuten myös kaikki sellaiset tuomarit, joiden on tulevaisuudessa annettava ratkaisuja samankaltaisissa tilanteissa ja joiden on tehtävä johtopäätökset 16.11.2021 annetusta tuomiosta Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim ym. (C-748/19–C-754/19, EU:C:2021:931), saattavat joutua sellaiseen tilanteeseen, että heitä moititaan siitä, että he ovat näin menetellessään toteuttaneet toimia, jotka ”voivat estää tai vakavasti vaarantaa lainkäyttöviranomaisen toiminnan” riidanalaisissa kansallisissa säännöksissä tarkoitetulla tavalla, ja joutua näin ollen tällä perusteella kurinpitotoimien kohteeksi.
- 150 Kolmanneksi siitä, että näissä kansallisissa säännöksissä tarkoitetut kurinpitovirhekomukset koskevat Puolan tasavallan mukaan vain käyttäytymistä, joka on jo kielletty kansallisten perustuslain säännösten, sellaisina kuin Trybunał Konstytucyjny on niitä tulkinnut, nojalla, on riittävää todeta, että – kuten tämän tuomion 75–79 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenee – tällä seikalla, vaikka se näytettäisiin toteen, ei ole merkitystä arvioitaessa niitä vaatimuksia, jotka kohdistuvat jäsenvaltioihin SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan perusteella.
- 151 Lisäksi on huomautettava, että jos kansallinen tuomioistuin unionin tuomioistuimen antamien tuomioiden johdosta katsoisi, että perustuslakituomioistuimen oikeuskäytäntö on ristiriidassa unionin oikeuden kanssa, se, että tällainen kansallinen tuomioistuin jättää soveltamatta kyseistä oikeuskäytäntöä unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen mukaisesti, ei voi mitenkään olla omiaan synnyttämään sille kurinpidollista vastuuta (ks. vastaavasti tuomio 21.12.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 260 kohta).
- 152 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että nyt käsiteltävässä asiassa on näytetty toteen vaara siitä, että tämän tuomion 133 kohdassa mainittuja kansallisia säännöksiä tulkitaan siten, että tuomareihin sovellettavaa kurinpitoyjärjestelmää ja erityisesti siihen sisältyviä seuraamuksia voidaan käyttää siten, että asianomaisia kansallisia tuomioistuinta estetään esittämästä tiettyjä toteamuksia tai arviointeja, jotka niiden on SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan mukaan kuitenkin esitettävä, ja siten, että kyseisiltä tuomioistuimilta odotettaviin

tuomioistuinratkaisuihin vaikutetaan tätä kautta heikentämällä näin niihin kuuluvien tuomareiden riippumattomuutta, ja että näitä unionin oikeuden määräyksiä rikotaan näin ollen näistä kummastakin syystä.

- 153 Siltä osin kuin toisaalta on kyse SEUT 267 artiklan väitetystä rikkomisesta, tämän tuomion 135–149 kohdassa esitettyjen seikkojen perusteella on myös todettava, että yleisten tuomioistuinten, hallintotuomioistuinten tai Sąd Najwyższyn tuomarit, jotka esittäisivät unionin tuomioistuimelle sen kaltaisia ennakkoratkaisukysymyksiä, jotka koskevat SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräyksistä johtuviin tuomioistuinten riippumattomuuteen ja puolueettomuuteen sekä käsitteeseen ”tuomioistuin, joka on etukäteen laillisesti perustettu” liittyvien vaatimusten tulkintaa ja joita unionin tuomioistuimelle on esitetty tämän tuomion 141 ja 144 kohdassa mainittujen ennakkoratkaisuasioiden yhteydessä, saattavat jo siitä syystä, että he ovat muotoilleet tällaisia kysymyksiä ja ilmaisseet niiden taustalla olevat epäilynsä, joutua tilanteeseen, jossa heitä moititaan siitä, että he ovat näin tehdessään syyllistyneet riidanalaisissa kansallisissa säännöksissä säädettyihin rikkomuksiin.
- 154 Kuten tämän tuomion 135–138 kohdassa on todettu, näiden kansallisten säännösten sanamuoto on niin laaja ja epätäsmällinen, ettei niiden perusteella voida sulkea pois sitä, että tällaiset epäilyt ja kysymykset mielletään kyseisissä säännöksissä tarkoitettulla tavalla sellaisiksi, että niillä ”kyseenalaistetaan tuomarin palvelussuhteen olemassaolo, tuomarin nimityksen tehokkuus tai Puolan tasavallan perustuslaillisen elimen legitimitetti” tai että niillä omalta osaltaan ”est[etään] tai vakavasti vaaran[netaan] lainkäyttöviranomaisen toimin[ta]”.
- 155 On muistutettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklassa annetaan kansallisille tuomioistuimille mitä laajimmat mahdollisuudet saattaa asia unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, jos ne katsovat, että niiden käsiteltävänä olevassa asiassa on kysymys unionin oikeuden säännösten tai määräysten tulkinnasta, jota tarvitaan niiden käsiteltäväksi saatetun riita-asian ratkaisemisessa (tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä), C-791/19, EU:C:2021:596, 223 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 156 Lisäksi on mainittava, että Sąd Najwyższyn tai Naczelny Sąd Administracyjnyn kaltaisten tuomioistuinten, joiden ratkaisuihin ei voida hakea muutosta kansallisen oikeuden perusteella SEUT 267 artiklan kolmannessa kohdassa tarkoitettulla tavalla, tapauksessa tämä mahdollisuus muuttuu jopa velvollisuudeksi esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnö, jollei unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistetuista poikkeuksista muuta johdu (tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä), C-791/19, EU:C:2021:596, 224 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 157 Niin ikään vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansallisella oikeussäännöllä ei voida estää kansallista tuomioistuinta käyttämästä mainittua mahdollisuutta tai noudattamasta mainittua velvollisuutta, jotka ovat erottamaton osa SEUT 267 artiklalla käyttöön otettua, kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen välistä yhteistyöjärjestelmää ja niitä unionin oikeutta soveltavalle tuomioistuimelle kuuluvia tehtäviä, jotka tällä määräyksellä on osoitettu kansallisille tuomioistuimille (tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä), C-791/19, EU:C:2021:596, 225 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 158 Lisäksi kansallinen oikeussääntö, josta on vaarana seurata muun muassa se, että kansallinen tuomari mieluiten pidättäytyy esittämästä ennakkoratkaisukysymyksiä unionin tuomioistuimelle, loukataan SEUT 267 artiklassa kansallisille tuomioistuimille näin annettuja oikeuksia ja heikennetään täten kyseisen yhteistyöjärjestelmän tehokkuutta (tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä), C-791/19, EU:C:2021:596, 226 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 159 Kansallisia säännöksiä, joista seuraa, että kansalliset tuomarit voivat joutua kurinpitomenettelyjen kohteeksi sen vuoksi, että he ovat esittäneet unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, ei siis voida hyväksyä. Pelkkä mahdollisuus siitä, että asianomaisia kansallisia tuomareita vastaan voidaan ryhtyä kurinpitotoimiin sen vuoksi, että he ovat esittäneet tällaisen ennakkoratkaisupyynnön tai päättäneet pysyttää kyseisen pyynnön sen esittämisen jälkeen, on näet omiaan haittaamaan edellä olevassa kohdassa tarkoitettun mahdollisuuden tosiasiallista käyttämistä ja siinä tarkoitettujen tehtävien tosiasiallista hoitamista (tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä), C-791/19, EU:C:2021:596, 227 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 160 Tässä yhteydessä on lisäksi korostettava, että unionin tuomioistuin on useissa tuomioissaan joutunut huomauttamaan, että sellaisia mahdollisten kurinpitomenettelyjen aloittamista edeltäviä tutkintamenettelyjä, jotka koskevat päätöksiä, joilla Puolan yleiset tuomioistuimet ovat esittäneet unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnöjä muun muassa SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan tulkinnasta, on todellakin jo pantu vireille (ks. tuomio 2.3.2021, A. B. ym. (Tuomareiden nimittäminen ylimpään tuomioistuimeen – Muutoksenhaku), C-824/18, EU:C:2021:153, 101 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä), C-791/19, EU:C:2021:596, 231 kohta)
- 161 Kaikesta edellä esitetystä seuraa näin ollen, että on myös olemassa vaara siitä, että komission kolmannen kanneperusteen ensimmäisessä osassa riitauttamia kansallisia säännöksiä voitaisiin tulkita siten, että asianomaista kurinpitojärjestelmää käytetään seuraamusten määräämiseen kansallisille tuomareille siitä syystä, että he ovat esittäneet unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnöjä tai pysyttäneet tällaiset ennakkoratkaisupyynnöt, ja että näillä kansallisilla säännöksillä rikotaan näin ollen SEUT 267 artiklaa.
- 162 Lopuksi on hylättävä tämän tuomion 124 kohdassa esitetty Puolan tasavallan argumentaatio, joka koskee kolmannen kanneperusteen ja toisen kanneperusteen välistä väitettyä ristiriitaa. Tältä osin on näet riittävää todeta, että kun toisessa kanneperusteessa pyritään tuomaan esiin se, että tiettyjen oikeuskysymysten tutkiminen kuuluu erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaoston yksinomaiseen toimivaltaan, kolmas kanneperuste puolestaan koskee sellaisten säännösten yhteensopivuutta unionin oikeuden kanssa, joilla tietynlaisen käyttäytymisen määrittämään merkitsevän yleisten tuomioistuinten, hallintotuomioistuinten ja Sąd Najwyższyn tuomareiden ja lisäksi myös erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaoston tuomareiden syyksi luettavaa kurinpitokomusta.
- 163 Kaiken edellä esitetyn perusteella on todettava, että ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 72 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdan ja yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 107 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdan säännöksillä rikotaan sekä SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräyksiä että SEUT 267 artiklan määräyksiä, joten komission kolmannen kanneperusteen ensimmäinen osa on hyväksyttävä.

– *Kolmannen kanneperusteen toinen osa*

- 164 Heti alkuun on todettava, että – kuten komissio korostaa – ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 72 §:n 1 momentin 1 kohdassa, jossa määritellään Sąd Najwyższyn tuomareiden syyksi luettavaksi kurinpitovirheiksi ”oikeussääntöjen ilmeinen ja vakava rikkominen”, käytetään tältä osin täysin samaa sanamuotoa kuin se, jota käytettiin yleisistä tuomioistuimista annetun lain 107 §:n 1 momentin 1 kohdassa ennen kuin sitä muutettiin muutoslailla. Myös tässä 107 §:n 1 momentin 1 kohdassa tällainen rikkominen oli määritely näiden tuomioistuinten tuomareiden osalta kurinpitovirheiksi.
- 165 Kuten 15.7.2021 annetun tuomion komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä) (C-791/19, EU:C:2021:596), joka on julistettu tämä asian käsittelyn aikana, 157 kohdasta ja tuomiolauselman 1 kohdan toisesta luetelmakohdasta ilmenee, unionin tuomioistuin on todennut yleisistä tuomioistuimista annetun lain 107 §:n 1 momentin 1 kohdassa vahvistetusta säännöstä, että kaiken kyseisen tuomion 134–156 kohdassa esitetyn perusteella oli osoitettu, että siinä erityisessä asiayhteydessä, jonka taustalla ovat tuomiovallan käyttöön ja yleisten tuomioistuinten tuomareihin sovellettavaan kurinpitojärjestelmään kohdistuneet uudistukset Puolassa, kyseiseen säännökseen sisältyvällä kurinpitovirheksen käsitteen määritelmällä ei voitu estää kurinpitojärjestelmän käyttämistä unionin oikeuden tulkitsemisesta ja soveltamisesta vastuussa olevien tuomareiden painostamiseen ja pelottelemiseen tavalla, joka voi vaikuttaa heidän ratkaisujensa sisältöön. Kyseisessä 157 kohdassa unionin tuomioistuin päätteli näin ollen, että 107 §:n 1 momentin 1 kohdalla loukattiin tästä syystä yleisten tuomioistuinten tuomareiden riippumattomuutta SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan vastaisesti.
- 166 Täysin samoista syistä, jotka on esitetty 15.7.2021 annetun tuomion komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä) (C-791/19, EU:C:2021:596) 134–156 kohdassa ja joihin on viitattava, on siis todettava, että myös ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 72 §:n 1 momentin 1 kohdalla rikotaan SEU 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa. Tällä kansallisella säännöksellä loukataan näet Sąd Najwyższyn tuomareiden, jotka myös ovat – kuten tämän tuomion 92 kohdassa on todettu – vastuussa unionin oikeuden tulkitsemisesta ja soveltamisesta, riippumattomuutta, koska mainitulla kansallisella säännöksellä ei voida välttää sitä, että kyseisiin tuomareihin sovellettavaa kurinpitojärjestelmää käytetään painostamiseen ja pelottelemiseen tavalla, joka voi vaikuttaa heidän ratkaisujensa ja erityisesti niiden ratkaisujen sisältöön, joissa on kyse tehokasta oikeussuojaa koskevasta oikeudesta johtuvista vaatimuksista, jotka liittyvät siihen, että on olemassa riippumattomia, puolueettomia ja etukäteen laillisesti perustettuja tuomioistuimia.
- 167 Lisäksi on huomautettava, että unionin tuomioistuin on todennut 15.7.2021 annetussa tuomiossa komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä) (C-791/19, EU:C:2021:596) niin ikään – kuten kyseisen tuomion 234 kohdasta ja sen tuomiolauselman 2 kohdasta ilmenee –, että koska yleisistä tuomioistuimista annetun lain 107 §:n 1 momentin 1 kohdassa on säädetty kurinpitoseuraamuksesta ja kyseisen tuomion 222–233 kohdassa esitetystä syystä Puolan tasavalta ei ollut noudattanut SEUT 267 artiklan toisen ja kolmannen kohdan mukaisia velvoitteitaan salliessaan sen, että asianomaisten kansallisten tuomioistuinten oikeutta esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön rajoitetaan kurinpitomenettelyn vireillepanon mahdollisuudella.
- 168 Täysin samoista syistä, jotka on esitetty 15.7.2021 annetun tuomion komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä) (C-791/19, EU:C:2021:596) 222–233 kohdassa ja joihin on viitattava, on siis todettava, että Puolan tasavalta ei ole noudattanut SEUT 267 artiklan

mukaisia velvoitteitaan, koska se on antanut ja pitänyt voimassa ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 72 §:n 1 momentin 1 kohdan ja sallinut näin sen, että Sąd Najwyższy velvollisuutta esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntöjä rajoitetaan mahdollisuudella aloittaa tämän kansallisen tuomioistuimen tuomareita vastaan kurinpitomenettely.

- 169 Tästä seuraa, että myös kolmannen kanneperusteen toinen osa on perusteltu ja että tämä kanneperuste on näin ollen hyväksyttävä kokonaisuudessaan.

Ensimmäinen kanneperuste

Asianosaisten lausumat

- 170 Ensimmäisellä kanneperusteellaan, joka on syytä tutkia kolmanneksi, komissio väittää, että yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 42a §:n 1 ja 2 momentin, ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 26 §:n 3 momentin ja 29 §:n 2 ja 3 momentin ja hallintotuomioistuimista annetun muutetun lain 5 §:n 1a ja 1b momentin säännökset sekä yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 55 §:n 4 momentin ja muutoslain 8 §:n säännökset ovat ristiriidassa SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten sekä unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen ja SEUT 267 artiklan kanssa.
- 171 Komission mukaan näiden kansallisten säännösten tarkoituksena on kieltää kansallisia tuomioistuimia, joihin niitä sovelletaan, tarkastamasta sitä – mihin näillä on kuitenkin velvollisuus viran puolesta tai asianosaisten pyynnöstä –, voidaanko yksityisten oikeus siihen, että heidän asiansa käsittelee etukäteen laillisesti perustettu riippumaton ja puolueeton tuomioistuin, taata asioissa, joissa on kyse heillä unionin oikeuden perusteella olevista yksilön oikeuksista, tai onko tätä oikeutta loukattu, valvomalla, täyttääkö sen oma tai toisen tuomioistuimen kokoonpano, esimerkiksi alemman oikeusasteen kokoonpano, vaatimukset, joilla tällainen tae voidaan tarjota. Tällaisen valvonnan on näet oltava sellainen, että se voi kattaa muun muassa asianomaisiin tuomioistuimiin kuuluvien jäsenten nimittämismenettelyn sääntöjenmukaisuuden tai mahdollistaa näiden tuomioistuinten ja niiden jäsenten legitimitetin arvioinnin, mikä riidanalaisilla kansallisilla säännöksillä pyritään komission mukaan estämään.
- 172 Vedotessaan tuomareiden erottamattomuuden periaatteeseen ja siihen, että heidän nimityskirjansa on perustuslaillisesti mahdotonta todeta pätemättömäksi, Puolan tasavalta sekoittaa keskenään unionin oikeuteen perustuvan velvollisuuden mahdollistaa tällainen tuomioistuinvalvonta ja seuraukset, joita aiheutuu siitä, että tämän tuomioistuinvalvonnan päätteeksi todetaan, ettei vaatimuksia, jotka johtuvat oikeudesta saada asiansa käsitellyksi riippumattomassa, puolueettomassa ja etukäteen laillisesti perustetussa tuomioistuimessa, ole mahdollisesti noudatettu. Tällaisten seurausten, jotka kansallisen tuomioistuimen, jonka on ratkaistava asia, on määritettävä nojautumalla sovellettavaan kansalliseen oikeuteen ja ottamalla asianmukaisesti huomioon unionin oikeuden täysi tehokkuus ja tarve tasapainottaa keskenään oikeusvarmuuden periaatteen soveltamiseen liittyvät vaatimukset ja sovellettavan oikeuden noudattamiseen liittyvät vaatimukset, ei tarvitse välttämättä muodostua kyseessä olevan nimityskirjan pätemättömäksi toteamisesta tai asianomaisen tuomarin erottamisesta. Yleensä nämä seuraukset määritetään lisäksi sellaisen ylemmässä oikeusasteessa suoritettavan tuomioistuinvalvonnan yhteydessä, jonka kohteena on tuomio tai muu toimi kuin tuomarin nimityskirja.

- 173 Jos todetaan, että yksityisten perusoikeutta tehokkaiisiin oikeussuojakeinoihin tuomioistuimissa on loukattu, ensisijaisuuden periaate ja unionin oikeuden tehokkuus edellyttävät komission mukaan lisäksi, että asianomaisen kansalliset säännöt on jätettävä soveltamatta, jos edellä mainitun tasapainottamisen tulos sitä edellyttää.
- 174 Puolan tasavalta väittää puolustuksessaan, ettei komissio ole täyttänyt sille kuuluvaa todistustaakkaa, koska se ei ole tukenut väitteitään SEUT 267 artiklan mahdollisesta rikkomisesta ja unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen mahdollisesta loukkaamisesta. Riidanalaiset kansalliset säännökset eivät missään tapauksessa koske ennakkoratkaisukysymysten esittämistä kansallisten tuomioistuinten toimesta eivätkä ne liity kysymykseen sellaisten oikeussääntöjen välisestä ristiriidasta, joiden yhteydessä tätä periaatetta olisi mahdollisesti sovellettava. Komissio ei ole myöskään selittänyt sen enempää, miltä osin yksi riidanalaisista kansallisista säännöksistä eli ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 26 §:n 3 momentti voisi olla SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten vastainen.
- 175 Puolan tasavalta väittää näiden kahden viimeksi mainitun unionin oikeuden määräyksen väitetyistä rikkomisista, että kansallisen tuomioistuimen velvollisuus tutkia niissä edellytettyjen takeiden noudattaminen varmistuakseen siitä, että tuomarin nimittämismenettelyssä tapahtuneilla sääntöjenvastaisuuksilla ei ole loukattu asianomaisen oikeutta saada tietty asiansa käsitellyksi laillisesti perustetussa tuomioistuimessa, ei edellytä sitä, että jokaiselle yksityiselle annetaan oikeus vaatia, että tuomarilta evätään tämän mandaatti, ja että jokaisella kansallisella tuomioistuimella on toimivalta kyseenalaistaa missä tahansa menettelyssä tuomarin nimityskirja ja sen vaikutusten pysyvyys ilman oikeusperustaa. Kyseisen jäsenvaltion mukaan muunlainen tulkinta johtaisi lisäksi tuomareiden erottamattomuuden ja riippumattomuuden periaatteiden loukkaamiseen.
- 176 Kuten yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 42a §:n 1 ja 2 momentin, ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 26 §:n 3 momentin ja 29 §:n 2 ja 3 momentin sekä hallintotuomioistuimista annetun muutetun lain 5 §:n 1a ja 1b momentin sanamuodon mukaisesta, teleologisesta ja systemaattisesta tulkinnasta ilmenee ja siitä virheellisestä merkityksestä poiketen, jonka komissio katsoo niillä olevan, nämä säännökset eivät ole esteenä sille, että SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa ja perusoikeuskirjan 47 artiklassa vaadittuja takeita noudatetaan.
- 177 Ensinnäkin nämä kansalliset säännökset on Puolan tasavallan mukaan otettu käyttöön vain sellaisten oikeussuhteiden varmuuteen ja oikeuslaitokseen kohdistuvien vakavien uhkien vuoksi, jotka liittyvät siihen, että yritykset kyseenalaistaa tuomareiden mandaatin olemassaolo ovat viime aikoina lisääntyneet. Näin tehdessään Puolan lainsäätäjä on lisäksi pyrkinyt ainoastaan varmistamaan aikaisemmin voimassa olleen kansallisen oikeuden noudattamisen. Perustuslaissa ja niin perustuslakituomioistuimen kuin hallintotuomioistuintenkin vakiintuneessa oikeuskäytännössä on näet koko ajan katsottu, ettei tuomarin nimityskirjan pätevyys tai tehokkuus voi olla tuomioistuinvalvonnan kohteena.
- 178 Toiseksi mainittuja kansallisia säännöksiä on tulkittava normihierarkiassa ylemmäntasoisien säännösten eli perustuslain 45 §:n, Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan ja unionin oikeuden vastaavien määräysten valossa ja niiden mukaisesti.
- 179 Kolmanneksi unionin oikeuteen perustuvien takeiden, jotka liittyvät oikeuteen saattaa asiansa etukäteen laillisesti perustetun riippumattoman ja puolueettoman tuomioistuimen käsiteltäväksi, tehokas valvonta varmistetaan täysimääräisesti soveltamalla erilaisia muita kansallisia säännöksiä.

Tällaisia säännöksiä ovat ensinnäkin siviiliprosessikoodeksista annetun lain (ustawa – Kodeks postępowania cywilnego; jäljempänä siviiliprosessikoodeksi) 48–54 §, rikosprosessikoodeksista annetun lain (ustawa – Kodeks postępowania karnego) 40–44 § ja hallintotuomioistuinmenettelyistä annetun lain (ustawa – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi) 18–24 §, koska näiden säännösten mukaan tuomareiden jääväämistä voidaan vaatia, jos heidän puolueettomuudestaan ja itsenäisyydestään on epäilyjä. Toiseksi yksityisellä, jolla on epäilyjä siitä, voiko jokin tuomioistuin taata hänen oikeutensa saattaa asiansa tällaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi, oleva mahdollisuus pyytää, että asianomainen asia siirretään toiselle tuomioistuimelle tuomiosta A. K. ym. ilmenevien ohjeiden mukaisesti, on taattu siviiliprosessikoodeksin 200 §:n 1⁴ momentissa, jonka mukaan kansallisten tuomioistuinten on tutkittava viran puolesta, ovatko ne toimivaltaisia, ja siirrettävä asia tällaisen toimivallan puuttuessa toimivaltaiselle tuomioistuimelle. Kolmanneksi kun asian ratkaiseen tuomioistuimen kokoonpano on vastoin lakia, ylemmän oikeusasteen tuomioistuimen, jolta on haettu muutosta, on viran puolesta todettava, että asianomainen menettely on vailla vaikutuksia, ja kumottava kyseessä oleva ratkaisu siviiliprosessikoodeksin 379 §:n 4 momentin, rikosprosessikoodeksista annetun lain 439 §:n 1 momentin 1 kohdan ja hallintotuomioistuinmenettelyistä annetun lain 183 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaisesti.

- 180 Komissio erehtyy lisäksi Puolan tasavallan mukaan yleisistä tuomioistuinista annetun muutetun lain 55 §:n 4 momentin ja siis muutoslain 8 §:n, jossa säädetään kyseisen 55 §:n 4 momentin soveltamisesta vireillä oleviin asioihin, ulottuvuuden suhteen. Kyseisessä 55 §:n 4 kohdassa ei näet millään tavoin kielletä arvioimasta sitä, onko tuomioistuimen kokoonpano asianmukainen, muun muassa vaatimalla jääväämistä tai sen tarkastamista, onko tällä kokoonpanolla ollut kielteinen vaikutus asianomaisen oikeusriidan lopputulokseen. Samassa 55 §:n 4 momentissa todellisuudessa vain kodifioidaan Sąd Najwyższyn vakiintunut oikeuskäytäntö, jonka mukaan se, että ratkaisukokoonpano on tutkinut jotain asiaa asioiden jakamista tuomareille ja ratkaisukokoonpanojen nimeämistä koskevien asetusten tasoisten säännösten vastaisesti, ei ole sellainen oikeusjärjestyksen perusteisiin kuuluva peruste, joka voisi automaattisesti johtaa kyseessä olevan menettelyn toteamiseen vaikutuksettomaksi, eikä tilanne, jossa voidaan turvautua ylimääräiseen muutoksenhakuun.
- 181 Puolan tasavalta väittää lopuksi käyttämällä samaa sanamuotoa kuin se, johon on viitattu tämän tuomion 124 kohdassa, että ensimmäinen ja toinen kanneperuste ovat keskenään ristiriidassa, koska ei ole mahdollista väittää, että kansallisessa oikeudessa kielletään kansallisia tuomioistuinia tutkimasta kurinpitoseuraamuksen uhalla, onko oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan mahdollisesti loukattu, samalla kun väitetään, että erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaostolla on yksinomaisen toimivalta lausua tällaisia loukkauksia koskevista kanneperusteista.
- 182 Komissio väittää vastauskirjelmässään muun muassa SEUT 267 artiklan väitetyn rikkomisen osalta, että se on täsmentänyt perustellussa lausunnossaan ja että on myös ilmeistä, että kun riidanalaisilla kansallisilla säännöksillä kansallisia tuomioistuinia kielletään arvioimasta, täyttääkö tuomioistuin tai tuomari tietyt unionin oikeuteen perustuvat tehokkaaseen oikeussuojaan liittyvät vaatimukset, niillä estetään automaattisesti näitä kansallisia tuomioistuinia aloittamasta unionin tuomioistuimen kanssa tältä osin ennakkoratkaisumenettelyyn perustuvaa vuoropuhelua. SEUT 267 artiklan väitettyä rikkomista on lisäksi perusteltu yksityiskohtaisesti kannekirjelmässä toisen kanneperusteen osalta. Komissio toteaa ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 26 §:n 3 momentista, että tällä

säännöksellä on sama normatiivinen sisältö kuin kyseisen lain 29 §:n 3 momentilla ja yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 42a §:llä, joten samaa oikeudellista päättelyä sovelletaan kaikkiin näihin säännöksiin ilman, että sitä olisi tarpeen täsmentää kannekirjelmän perusteluissa.

- 183 Komissio huomauttaa SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten väitetystä rikkomisesta ja unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen väitetystä loukkaamisesta, että tämän tuomion 176 kohdassa tarkoitetuissa kansallisissa säännöksissä kielletään paitsi ”toteamasta” myös ”arvioimasta”, onko tuomari nimitetty lainmukaisesti tai ”onko hänellä tästä nimityksestä seuraava laillinen oikeus hoitaa lainkäyttötehtäviä”, mainitsematta asianomaista nimityskirjaa, joten tällaisen sanamuodon perusteella on kiellettyä arvioida sitä, onko tuomarilla oikeus antaa ratkaisu tietyssä asiassa. Tämä tulkinta ilmenee myös ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 26 §:n 3 momentista, jonka mukaan tämän saman pykälän 2 momentissa tarkoitettu vaatimus ei voi koskea sen arviointia, onko tuomari nimitetty lainmukaisesti tai onko hänellä laillinen oikeus hoitaa lainkäyttötehtäviä.
- 184 Yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 55 §:n 4 momentista komissio huomauttaa, että kyseinen kansallinen säännös ei koske sellaisten säännösten rikkomisia, jotka koskevat asioiden jakamista sekä ratkaisukokoonpanojen nimeämistä ja muuttamista, joten Puolan tasavallan esittämät argumentit, jotka perustuvat tällaisiin rikkomisiin, ovat merkityksettömiä.
- 185 Puolan tasavalta väittää vastauskirjelmässään, että komissio ei voi – siltä osin kuin on kyse SEUT 267 artiklan väitetystä rikkomisesta ja unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen väitetystä loukkaamisesta – tyytyä väittämään, että tämä on ”ilmeistä”, koska olettamien esittäminen ei ole tältä osin mahdollista, tai että argumentaatio, jota kannekirjelmässä ei ole esitetty, sisältyy perusteltuun lausuntoon. Komission olisi pitänyt ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 26 §:n 3 momentin osalta tukea kanneperusteitaan, eikä vastaajalta voida odottaa, että se päättelee asianmukaisesti, että myös kannekirjelmässä esitetyt, muita kansallisia säännöksiä koskevat argumentit voisivat olla näiden kanneperusteiden perustana.
- 186 Yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 55 §:n 4 momentista Puolan tasavalta toteaa, ettei kyseisen säännöksen toisesta virkkeestä eikä etenäkään siinä käytetystä ilmaisusta ”eikä niihin voida vedota” ilmene, että asioiden jakamista tai ratkaisukokoonpanojen nimeämistä tai muuttamista koskevien asetusten säännösten yhteensopivuus olisi omiaan korjaamaan kaikki muut virheet, jotka ovat mahdollisesti rasittaneet asianomaista menettelyä ja jotka voivat johtaa ratkaisuun, jolla loukataan yksityisen oikeutta saada asiansa käsiteltyksi riippumattomassa, puolueettomassa ja etukäteen laillisesti perustetussa tuomioistuimessa.
- 187 Komissio on väittänyt istunnossa tämän tuomion 117 ja 118 kohdassa mainittujen seikkojen lisäksi yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 55 §:n 4 momentin osalta, että kyseinen kansallinen säännös on esimerkiksi omiaan estämään kansallisia tuomioistuimia noudattamasta yhtäältä 15.7.2021 annetun tuomion komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä) (C-791/19, EU:C:2021:596) 176 kohdasta ja toisaalta 16.11.2021 annetun tuomion Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim ym. (C-748/19–C-754/19, EU:C:2021:931) tuomiolauselmasta seuraavia ohjeita.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

– Tutkittavaksi ottaminen

- 188 Ensinnäkin SEUT 267 artiklan väitetystä rikkomisesta on muistutettava, että unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 120 artiklan c alakohdan ja unionin tuomioistuimen kyseistä määräystä koskevan oikeuskäytännön mukaan kannekirjelmässä on mainittava oikeudenkäynnin kohde sekä perusteet ja perustelut, joihin asiassa vedotaan, ja yhteenveto kyseisistä perusteista. Näiden mainintojen on oltava riittävän selkeitä ja täsmällisiä, jotta vastaaja voi valmistella puolustuksensa ja jotta unionin tuomioistuin voi harjoittaa valvontaansa. Tästä johtuu, että niiden oleellisten tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen, joihin kanne perustuu, on ilmettävä johdonmukaisesti ja ymmärrettävästi itse kannekirjelmän tekstistä ja että kanteessa esitetyt vaatimukset on muotoiltava yksiselitteisesti, jottei unionin tuomioistuin lausuisi kanteen ulkopuolelta tai jättäisi lausumatta jostakin perusteesta (tuomio 19.9.2017, komissio v. Irlanti (Rekisteröintivero), C-552/15, EU:C:2017:698, 38 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 189 Unionin tuomioistuin on myös katsonut, että SEUT 258 artiklaan perustuvassa kanteessa on esitettävä väitteet johdonmukaisesti ja täsmällisesti, jotta jäsenvaltio ja unionin tuomioistuin voivat arvioida tarkasti sen unionin oikeuden rikkomisen laajuuden, josta jäsenvaltiota moititaan; tämä on välttämätön edellytys sille, että kyseinen jäsenvaltio voi käyttää hyödyllisesti puolustautumisoikeuksiaan ja että unionin tuomioistuin voi tutkia, onko jäsenyysvelvoitteita jätetty noudattamatta väitetyllä tavalla (tuomio 8.3.2022, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta (Aliarvotuspetosten torjunta), C-213/19, EU:C:2022:167, 133 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 190 Komission kanteessa on erityisesti esitettävä johdonmukaisesti ja yksityiskohtaisesti syyt, joiden vuoksi se on vakuuttunut siitä, että kyseinen jäsenvaltio on jättänyt noudattamatta jotakin sille unionin oikeuden perusteella kuuluvista velvoitteista (tuomio 31.10.2019, komissio v. Alankomaat, C-395/17, EU:C:2019:918, 54 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 191 Nyt käsiteltävässä asiassa on kuitenkin huomautettava, että vaikka ensimmäistä kanneperustetta koskevassa kannekirjelmän vaatimusosassa viitataan erityisesti SEUT 267 artiklaan, kannekirjelmässä esitetyissä yksityiskohtaisissa perusteluissa, jotka koskevat tätä kanneperustetta ja komission siihen liittyvää argumentaatiota, ei sitä vastoin enää mainita lainkaan kyseistä artiklaa ja sen mahdollista rikkomista eikä varsinkaan esitetä mitään täsmennyksiä niistä syistä, joiden vuoksi kyseisessä kanneperusteessa riitautetut kansalliset säännökset voisivat olla ristiriidassa mainitun artiklan kanssa.
- 192 On siis todettava, että – kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 128 kohdassa huomauttanut – siltä osin kuin ensimmäisen kanneperusteen yhteydessä on kyse SEUT 267 artiklan väitetystä rikkomisesta, kannekirjelmä ei täytä tämän tuomion 188–190 kohdassa mainittuja vaatimuksia. Tältä osin sillä, että komissio on tämän ensimmäisen kanneperusteen osalta tukenut tätä väitettyä rikkomista perustellussa lausunnossa, tai sillä, että vastaavaa SEUT 267 artiklan rikkomista on perusteltu kannekirjelmässä esitettyjen muiden kanneperusteiden osalta muilla kuin kyseisessä ensimmäisessä kanneperusteessa tarkoitetuilla kansallisilla säännöksillä, ei voida korjata kannekirjelmää näin rasittavaa sääntöjenvastaisuutta. Kannekirjelmän perusteella ei näet voida ensimmäisen kanneperusteen osalta selvittää johdonmukaisesti, selvästi ja täsmällisesti SEUT 267 artiklaan liittyvää riitaa, joka on esillä olevassa asiassa saatettu unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi oikeudenkäyntiä edeltäneen menettelyn päätteeksi.

- 193 Toiseksi on sitä vastoin huomautettava unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen väitetystä loukkaamisesta, että komissio viittaa tähän periaatteeseen kannekirjelmässä esittämissään ensimmäistä kanneperustetta koskeissa selityksissä ja korostaa muun muassa kannekirjelmän 75 kohdassa, että kun riidanalaisissa kansallisissa säännöksissä puolaisia tuomioistuimia estetään lausumasta siitä, täyttyvätkö SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräyksistä johtuvat vaatimukset näissä säännöksissä tarkoitetuissa tilanteissa, myös ne ovat juuri tämän vuoksi omiaan estämään kyseisiä tuomioistuimia ryhtymästä mainitun periaatteen nojalla toimiin, jotka saattaisivat osoittautua tarpeellisiksi näiden vaatimusten tehokkaan noudattamisen varmistamiseksi tällaisissa tilanteissa.
- 194 Ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 26 §:n 3 momentin osalta pitää kolmanneksi tosin paikkansa, että – kuten Puolan tasavalta huomauttaa – vaikka kyseinen kansallinen säännös sisältyy ensimmäistä kanneperustetta koskevaan kannekirjelmän vaatimusosaan, tämän kanneperusteen tueksi kannekirjelmässä esitetty argumentaatio ei sisällä nimenomaan mainittua säännöstä koskevia yksityiskohtaisia perusteluja.
- 195 Kuten komissio väittää, on niin, että kun kyseisessä 26 §:n 3 momentissa säädetään, että erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaosto ei voi tutkia vaatimusta, joka koskee sen toteamista tai arvioimista, onko tuomari nimitetty lainmukaisesti tai onko hänellä laillinen oikeus hoitaa lainkäyttötehtäviä, siinä kuitenkin lähinnä vain toistetaan se, mikä ilmenee jo ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 29 §:n 3 momentista, eli ettei Sąd Najwyższy, eikä etenäkään erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaosto, saa todeta tai arvioida, onko tuomari nimitetty lainmukaisesti tai onko hänellä laillinen oikeus hoitaa lainkäyttötehtäviä.
- 196 On siis katsottava, että komission ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 29 §:n 3 momentin osalta esittämä arvostelu koskee tosiasiallisesti myös kyseisen lain 26 §:n 3 momenttia ja kattaa siten viimeksi mainitun säännöksen. Tästä seuraa, ettei komission ollut tarpeen esittää erityistä selitystä viimeksi mainitun kansallisen säännöksen osalta ja että tällaisen selityksen puuttuminen ei näin ollen ole voinut vaikuttaa Puolan tasavallan puolustautumisoikeuksiin.
- 197 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että komission ensimmäinen kanneperuste on jätettävä tutkimatta siltä osin kuin se koskee SEUT 267 artiklan väitettyä rikkomista ja se voidaan ottaa tutkittavaksi muilta osin.

– *Asiakysymys*

- 198 Ensinnäkin yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 42a §:n 1 ja 2 momentista, ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 29 §:n 2 ja 3 momentista ja hallintotuomioistuimista annetun muutetun lain 5 §:n 1a ja 1b momentista on todettava, että kahden ensin mainitun kansallisen säännöksen sanamuodosta ilmenee yhtäältä, että kyseessä olevien eri tuomioistuinten ”tai [niiden] elinten” ”toiminnan yhteydessä” ”ei ole sallittua kyseenalaistaa tuomioistuinten, valtion perustuslaillisten elinten taikka oikeussuoja- tai oikeudenvälöntoimintien legitimitiä”, ja toisaalta, että nämä tuomioistuimet eivät ”voi todeta tai arvioida, onko tuomari nimitetty lainmukaisesti tai onko hänellä tästä nimityksestä seuraava laillinen oikeus hoitaa lainkäyttötehtäviä”. Ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 26 §:n 3 momentista on todettava, että tässä säännöksessä suljetaan pois se, että erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaosto voisi sen jälkeen, kun toinen tuomioistuin on toimittanut sille vaatimuksen, joka koskee tuomarin jääviyttä tai ratkaisukokoonpanon nimittämistä asian

käsittelyä varten ja jossa mahdollisesti esitetään väitteitä, joiden mukaan tuomari tai tuomioistuin ei ole riippumaton, tutkia kyseisen vaatimuksen, jos siinä ”pyydetään toteamaan tai arvioimaan, onko tuomari nimitetty lainmukaisesti tai onko hänellä laillinen oikeus hoitaa lainkäyttötehtäviä”.

- 199 Tältä osin on huomautettava ensinnäkin, että – kuten tämän tuomion 135–137 kohdassa on pääosin todettu komission kolmannen kanneperusteen yhteydessä kyseenalaistamien kansallisten säännösten osalta – ensimmäisessä kanneperusteessa tarkoitetuille kansallisille säännöksille ominaisten ilmaisujen perusteella ei voida katsoa, että – toisin kuin Puolan tasavalta väittää – näin säädetyt kiellot koskisivat yksinomaan tuomioistuinratkaisuja, joiden tarkoituksena on lausua tuomarin nimityskirjan pätevydestä.
- 200 Yhtäältä näet näissä viimeksi mainituissa kansallisissa säännöksissä kielletään paitsi ”to[teamasta]” myös ”arvioi[masta]” niiden ”laillisuuden” kannalta sekä itse ”nimittämistä” että tästä nimityksestä seuraavaa ”oikeu[tta] hoitaa lainkäyttötehtäviä”. Toisaalta näissä samoissa säännöksissä kielletään vieläkin yleisempiä ilmaisuja käyttäen ”tuomioistuinten”, ”valtion perustuslaillisten elinten taikka oikeussuoja- tai oikeudenvälontaelinten” ”legitimiteetin” ”kyseenalaista[minen]”.
- 201 Kun otetaan huomioon se, että nämä muotoilut ovat melko laajoja ja epätäsmällisiä, vaikuttaa siltä, että ne voivat johtaa siihen, että laaja joukko yleisten tuomioistuinten, hallintotuomioistuinten tai Sąd Najwyższy taikka niiden elinten toimia tai menettelyjä saattaa sisältönsä tai vaikutustensa vuoksi kuulua näin asetettujen kieltojen soveltamisalaan. Näin voi olla erityisesti silloin, kun kyseisten tuomioistuinten on niitä koskevien ja tämän tuomion 128–131 kohdassa mainittujen velvoitteiden mukaisesti tietyissä olosuhteissa tarkastettava, täyttävätkö ne itse tai niihin kuuluvat tuomarit taikka muut tuomarit tai tuomioistuimet, joiden on ratkaistava unionin oikeuteen liittyviä asioita tai jotka ovat ratkaisseet tällaisia asioita, SEU 19 artiklan 1 kohdan toisesta alakohdasta ja perusoikeuskirjan 47 artiklasta johtuvat vaatimukset, jotka koskevat asianomaisten tuomioistuinten ja tuomareiden riippumattomuutta, puolueettomuutta ja laillista perustamista etukäteen.
- 202 Toiseksi on huomautettava, että Puolan lainsäätäjän näin käyttämä sanamuoto liittyy – kuten tämän tuomion 140 kohdassa on todettu komission kolmannen kanneperusteen yhteydessä kyseenalaistamien kansallisten säännösten osalta – läheisesti useisiin eri puolalaisten tuomioistuinten esittämiin kysymyksiin, jotka koskevat oikeuslaitoksen järjestämiseen Puolassa vaikuttaneiden moninaisten viimeaikaisten lainsäädäntömuutosten yhteensopivuutta unionin oikeuden ja erityisesti SEU 19 artiklan 1 kohdan toisesta alakohdasta ja perusoikeuskirjan 47 artiklasta johtuvien vaatimusten kanssa.
- 203 Muutoslaki ja ensimmäisessä kanneperusteessa tarkoitettut kansalliset säännökset on näet annettu kiireellisesti tämän tuomion 141–145 kohdassa kuvatussa asiayhteydessä, jolle on ominaista muun muassa yhtäältä viimeaikainen oikeusvaltion ja erityisesti lainkäyttövallan riippumattomuuden säilymiseen Puolassa liittyvän oikeuskäytännön kehitys, joka perustuu tuomioon A. K. ym., ja toisaalta useat unionin tuomioistuimessa tuolloin vireillä olleet ja tähän problematiikkaan liittyvät ennakkoratkaisupyynnöt.
- 204 Tältä osin erityisesti tuomion A. K. ym. 134, 139 ja 149 kohdasta sekä tuomiolauselmasta ilmenee, että kyseisen tuomion ohjeet, kuten myös sen tämän tuomion 143 kohdassa mainitun kansallisen oikeuskäytännön ohjeet, joka on annettu mainitun tuomion A. K. ym. valossa, koskevat kurinpitojaostolle myönnetyn toimivallan yhteensopivuutta unionin oikeuden kanssa, kun

otetaan erityisesti huomioon ne yksityiskohtaiset säännöt, jotka ovat säädelleet kurinpitojaostoon kuuluvien tuomarien nimittämistä, sekä ongelmat, jotka liittyvät sekä kyseisen jaoston että tähän nimittämismenettelyyn osallistuneen KRS:n riippumattomuuteen.

- 205 Kuten tämän tuomion 141 kohdassa on todettu, tuomiosta A. K. ym. ilmeni etenkin selkeästi, että kansalliset tuomioistuimet, joiden on ratkaistava tämäntyyppisiä asioita, voisivat joutua unionin oikeuden perusteella yhtäältä ottamaan kantaa siihen, voiko kurinpitojaoston kaltainen elin ratkaista unionin oikeuden alaan kuuluvia asioita, ottamalla huomioon etenkin olosuhteet, joissa kurinpitojaoston jäsenet on nimitetty, ja toisaalta tutkimaan, onko KRS riippumaton, ja – jos se ei ole riippumaton – lausumaan seurauksista, joita tämän elimen osallistumisella kurinpitojaoston tuomareiden nimittämismenettelyyn on.
- 206 Oli kuitenkin ilmeistä, että näin toimiessaan kyseiset kansalliset tuomioistuimet, joiden tehtävänä on soveltaa unionin oikeuden säännöksiä ja määräyksiä toimivaltansa rajoissa, saattaisivat joutua toteuttamaan toimia, joilla voidaan katsoa ”kyseenalaistettavan” kurinpitojaoston kaltaisten ”tuomioistuinten legitimitetti” tai KRS:n kaltaisten ”valtion perustuslaillisten elinten taikka – – oikeudenvallontaelinten legitimitetti[i]”, ”arvioimalla” varsinkin tässä yhteydessä komission ensimmäisen kanneperusteen yhteydessä riitauttamissa kansallisissa säännöksissä tarkoitettulla tavalla sitä, onko mainittuun jaostoon kuuluvat tuomarit ”nimitetty lainmukaisesti” ja ”onko [heillä] tästä nimityksestä seuraava laillinen oikeus hoitaa lainkäyttötehtäviä”.
- 207 Niiden tämän tuomion 144 kohdassa tarkoitettujen ennakkoratkaisukysymysten osalta, jotka oli saatettu unionin tuomioistuimen käsiteltäviksi riidanalaisten kansallisten säännösten antamisajankohtana, on todettava, että ne koskivat yhtäältä sitä, etteivät uudet kansalliset säännöt, joiden nojalla useat henkilöt oli äskettäin nimitetty Sąd Najwyższyn tuomareiksi, mahdollisesti olleet unionin oikeuden mukaisia, ja niitä vaikutuksia, joita tällaisesta unionin oikeuden vastaisuudesta todennäköisesti aiheutuu siltä osin kuin on kyse asianomaisten tuomareiden antamista tuomioistuinratkaisuista. Nämä ennakkoratkaisukysymykset koskivat toisaalta sitä, etteivät sellaiset kansalliset säännöt, joissa sallittiin ministerin tekemän päätöksiä, joilla tuomarit määrätään toisiin tehtäviin muihin kuin heidän alkuperäisiin tuomioistuihinsa, mahdollisesti olleet yhteensopivia unionin oikeuden kanssa.
- 208 Sisällöstään riippuen ne vastaukset, joita unionin tuomioistuimelta tuolloin odotettiin mainittuihin ennakkoratkaisukysymyksiin, olivat omiaan johtamaan siihen, että kansallisten tuomioistuinten on tarvittaessa ”arvioitava” sitä, onko Sąd Najwyższyn tuomarit ”nimitetty” ”lainmukaisesti” tai ”onko [heillä] – – laillinen oikeus hoitaa lainkäyttötehtäviä” tai toteuttaa toimia, joilla voidaan katsoa ”kyseenalaistet[tavan]” ”tuomioistuinten – – legitimitetti” ja etenkin niiden tuomioistuinten legitimitetti, joihin tuomarit on määrätty toisiin tehtäviin.
- 209 Kuten tämän tuomion 146 ja 148 kohdassa mainituista tuomioista ilmenee, unionin tuomioistuimen niihin ennakkoratkaisukysymyksiin, joiden sisältö on esitetty tämän tuomion 207 kohdassa, antamissa vastauksissa on lisäksi vahvistettu vaara siitä, että kansallisilta tuomioistuimilta tietyissä olosuhteissa SEU 19 artiklan 1 kohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten nojalla edellytetyt toimet tai arvioinnit voivat todellakin kuulua ensimmäisessä kanneperusteessa riitautetuissa kansallisissa säännöksissä säädettyjen kieltojen soveltamisalaan.
- 210 Tämän tuomion 175 kohdassa mainitulla Puolan tasavallan argumentilla ei voida kyseenalaistaa edellä esitettyä arviointia. Tästä arvioinnista ei näet seuraa, että kaikilla kansallisilla tuomioistuimilla olisi katsottava olevan toimivalta kyseenalaistaa viran puolesta tai yksityisen

pyynnöstä missä tahansa menettelyssä tuomarin nimityskirja, hänen palvelussuhteensa tai hänen lainkäyttövaltansa käyttö pyydettyään mahdollisesti ensin unionin tuomioistuimelta tulkintaa koskevaa ennakkoratkaisua.

- 211 Unionin tuomioistuin katsoi siten 22.3.2022 annetussa tuomiossa Prokurator Generalny ym. (Ylimmän tuomioistuimen kurinpitajaosto – Nimitys) (C-508/19, EU:C:2022:201, 70, 71 ja 81–83 kohta), että ennakkoratkaisupyynnön, joka oli esitetty, kun ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa oli riitautettu tuomarin Sąd Najwyższyyn nimittämisen pätevyys, oli jätettävä tutkimatta, todettuaan ensin muun muassa yhtäältä, että kyseisessä pyynnössä esitetyt kysymykset liittyivät erottamattomasti muuhun oikeusriitaan kuin pääasian oikeudenkäyntiin, ja toisaalta, että pääasian kanteella pyrittiin siihen, että asianomaisen tuomarin nimitys Sąd Najwyższyyn tuomarin tehtäviin todetaan erga omnes pätemättömäksi, vaikka kansallisessa oikeudessa ei anneta eikä missään vaiheessa ole annettu kaikille yksityisille oikeutta riitauttaa tuomareiden nimitys suoralla kumoamiskanteella tai tällaisen nimityksen pätemättömäksi toteamista koskevalla kanteella.
- 212 Kolmanneksi on todettava Puolan tasavallan väitteistä, joiden mukaan SEU 19 artiklan 1 kohdan toisesta alakohdasta ja perusoikeuskirjan 47 artiklasta johtuvat vaatimukset voidaan täyttää muilla kansallisilla säännöillä, ensinnäkin, että tämän tuomion 179 kohdassa tarkoitettujen tuomareiden jääväämistä koskevien kansallisten säännösten osalta yhtäältä ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 26 §:n 3 momentista ilmenee, ettei jääväämismenettelyn yhteydessä ole sallittua arvioida, onko tuomari nimitetty lainmukaisesti tai onko hänellä laillinen oikeus hoitaa lainkäyttötehtäviä.
- 213 Toisaalta on niin, että – kuten niiden tuomareiden jääväämistä koskevien kansallisten säännösten sanamuodostakin, joihin Puolan tasavalta on viitannut ja joiden tekstin se on unionin tuomioistuimen pyynnöstä toimittanut, ilmenee – kyseisissä kansallisissa säännöksissä sallittu valvonta voi koskea vain osaa niiden vaatimusten noudattamista, jotka johtuvat tuomareiden riippumattomuuden periaatteesta, ja tarkemmin sanottuna niiden vaatimusten noudattamista, jotka liittyvät kyseisen periaatteen sisäiseen osatekijään, joka on päällekkäinen ”puolueettomuuden” käsitteen kanssa ja joka koskee sitä yhtäläistä etäisyyttä, jota tuomareiden on ylläpidettävä asian asianosaisiin ja siihen, mitkä ovat heidän intressinsä. Tämän sanamuodon perusteella vaikuttaa sitä vastoin siltä, ettei kyseisissä kansallisissa säännöksissä sallita näistä vaatimuksista johtuvien muiden osatekijöiden valvontaa eikä etenäkään niiden osatekijöiden valvontaa, jotka liittyvät kyseisen periaatteen ulkoiseen osatekijään ja koskevat muun muassa asianomaisen elimen suojaamista ulkoisilta toimenpiteiltä tai painostuksilta tai sitä, että tämä elin on pitänyt perustaa etukäteen laillisesti.
- 214 Puolan tasavalta on todennut istunnossa tältä osin lisäksi, että Trybunał Konstytucyjny viimeaikaisista tuomioista ilmenee, ettei näissä kansallisissa säännöksissä sallita etenäkään vaatimuksia tai lausumia, jotka perustuvat tuomarin nimittämisen sääntöjenvastaisuutta tai muita tuomarin nimittämismenettelyyn liittyviä seikkoja koskeviin väitteisiin.
- 215 Toiseksi on huomautettava muista kansallisista mekanismeista, joihin Puolan tasavalta on vedonnut ja jotka niin ikään mainitaan tämän tuomion 179 kohdassa, eli mekanismeista, jotka liittyvät asian siirtämiseen toimivaltaiseen tuomioistuimeen ja ylempään oikeusasteen tuomioistuinten harjoittaman valvonnan piiriin, että – kuten tämän tuomion 200 ja 201 kohdassa on todettu – ensimmäisen kanneperusteen yhteydessä riitautetut kansalliset säännökset on muotoiltu laajasti ja epätäsmällisesti, eikä niiden perusteella voida sulkea pois sitä, että niillä voidaan lamauttaa myös tällaiset mekanismit.

- 216 Näissä kansallisissa säännöksissä asetettuja kieltoja on näet tarkoitus soveltaa myös tuomioistuimiin, joissa tulee esiin kysymys asian mahdollisesta siirtämisestä toiseen tuomioistuimeen siviiliprosessikoodeksin 200 §:n 1⁴ momentin nojalla, ja niillä näytetään näin ollen voivan estää tällaisia tuomioistuinta siirtämästä asiaa toiseen tuomioistuimeen esimerkiksi silloin, kun tällainen asian siirtäminen merkitsisi tuomioissa A. K. ym. mainituissa olosuhteissa unionin oikeudesta johtuvien riippumattomuuden vaatimusten mukaisuuden ja näin ollen sen tuomioistuimen, jossa kyseessä oleva asia olisi tavallisesti tutkittava, legitimitietin kyseenalaistamista tai KRS:n kaltaisen perustuslaillisen elimen legitimitietin kyseenalaistamista tässä yhteydessä.
- 217 Kun otetaan huomioon riidanalaisten kansallisten säännösten laaja ja epätasainen muotoilu, ne ovat lisäksi myös omiaan estämään ylempien oikeusasteen tuomioistuinta, jonka käsiteltäväksi on saatettu alemman oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisun tutkinta, arvioimasta sitä, onko joku tuomari nimitetty lainmukaisesti tai onko hänellä tästä nimityksestä seuraava laillinen oikeus hoitaa lainkäyttötehtäviä, tai kyseenalaistamista tuomioistuinten legitimitiettiä, ja näin on siitä riippumatta, onko sen otettava kantaa omaan kokoonpanoonsa tai legitimitiettiinsä toisena oikeusasteena vai alemman oikeusasteen tuomioistuimen kokoonpanoon tai legitimitiettiin.
- 218 Neljänneksi on todettava, että myös tämän tuomion 181 kohdassa mainittu Puolan tasavallan argumentaatio, joka koskee väitettyä ristiriitaa ensimmäisen ja toisen kanneperusteiden välillä, on hylättävä. Tältä osin on näet riittävää korostaa, että kun toisessa kanneperusteessa pyritään tuomaan esiin se, että tiettyjen kysymysten tutkiminen kuuluu erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaoston yksinomaiseen toimivaltaan, ensimmäinen kanneperuste koskee puolestaan sellaisten säännösten yhteensopivuutta unionin oikeuden kanssa, joissa säädetään tietyistä kielloista, joita sovelletaan yleisiin tuomioistuimiin, hallintotuomioistuimiin ja Sąd Najwyższyyn erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaosto mukaan lukien.
- 219 Edellä esitetystä seuraa, että tämän tuomion 198 kohdassa tarkoitetuilla kansallisilla säännöksillä rikotaan SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräyksiä.
- 220 Seuraavaksi on todettava yleisistä tuomioistuinta annetun muutetun lain 55 §:n 4 momentista ja muutoslain 8 §:stä, jossa säädetään kyseisen 55 §:n 4 momentin soveltamisesta asioihin, jotka on pantu vireille tai saatettu päätökseen ennen muutoslain voimaantuloa, että mainitun 55 §:n 4 momentin toisen virkkeen sanamuodosta ilmenee etenkin, että ”säännöks[iin], jotka koskevat asioiden jakamista sekä ratkaisukokoonpanojen nimeämistä ja muuttamista, [ei] voida vedota sen toteutukseksi, että – – tuomioistuinta ei ole muodostettu asianmukaisesti tai että henkilö, joka ei ole toimivaltainen tai kykenevä ratkaisemaan asiaa, on osa sitä”.
- 221 On kuitenkin korostettava, että tämän tuomion 133 ja 198 kohdassa tarkoitettujen kansallisten säännösten tavoin myös yleisistä tuomioistuinta annetun muutetun lain 55 §:n 4 momentti otettiin aivan äskettäin muutoslailla osaksi Puolan oikeudellista sääntelyä tämän tuomion 140–145 kohdassa esitetyssä erityisessä asiayhteydessä.
- 222 Tältä osin on erityisesti korostettava, että kyseisen kansallisen säännöksen antamisajankohtana unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi oli saatettu erityisesti tämän tuomion 144 kohdan kolmannessa luetelmakohdassa mainitut ennakkoratkaisupyynnöt yhdistetyissä asioissa, joissa on tällä välin annettu 16.11.2021 tuomio Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim ym. (C-748/19–C-754/19, EU:C:2021:931).

- 223 Unionin tuomioistuimen suuri jaosto katsoi tässä viimeksi mainitussa tuomiossa, että SEU 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa on tulkittava siten, että se on esteenä kansallisille säännöksille, joiden mukaan jäsenvaltion oikeusministeri voi sellaisilla perusteilla, joita ei julkisteta, yhtäältä määrätä tuomarin ylemmän oikeusasteen rikostuomioistuimeen määrääjäksi tai määräämättömäksi ajaksi ja toisaalta milloin hyvänsä ja päätöksellä, jota ei perustella, peruuttaa tämän määräyksen riippumatta siitä, onko se annettu määrääjäksi vai määräämättömäksi ajaksi.
- 224 Kun annettiin yleisistä tuomioistuinta annetun muutetun lain 55 §:n 4 momentti, unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi oli lisäksi saatettu myös asiassa C-791/19 jäsenyyvelvoitteiden noudattamatta jättämisen toteamista koskeva kanne, jonka komissio oli nostanut Puolan tasavaltaa vastaan muun muassa sen toteamiseksi, ettei kyseinen jäsenvaltio ollut noudattanut SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se oli antanut kurinpitajaoston puheenjohtajalle vapaan harkintavallan nimetä ensimmäisenä oikeusasteena toimivaltainen kurinpitotuomioistuin yleisten tuomioistuinten tuomareita koskevissa asioissa.
- 225 Tältä osin on kuitenkin korostettava, että unionin tuomioistuin on tällä välin 15.7.2021 annetun tuomion komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitajärjestelmä) (C-791/19, EU:C:2021:596) 164–177 kohdassa hyväksynyt tällaisen kanneperusteen ja todennut näin ollen, että Puolan tasavalta ei ollut noudattanut SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se oli antanut kurinpitajaoston puheenjohtajalle tällaisen vapaan harkintavallan ja näin ollen jättänyt varmistamatta, että kurinpitoasiat tutkitaan ”laillisesti perustetussa” tuomioistuimessa.
- 226 On siis ilmeistä, että kun kansallisten tuomioistuinten on tehtävä johtopäätökset tämän tuomion 222 ja 225 kohdassa mainituista unionin tuomioistuimen tuomioista, ne saattavat joutua tutkimaan näissä tuomioissa kyseessä olleiden kaltaiset kansalliset säännökset, jotka koskevat ”ratkaisukokoonpanojen nimeämistä” tai ”muuttamista”, ja siis ”ve[toamaan]” niihin todetakseen konkreettisesti tapauksessa, että kansallista tuomioistuinta ei kyseisten kansallisten säännösten soveltamisen ja niiden unionin oikeuden vastaisuuden seurauksena ”ole muodostettu asianmukaisesti” tai että henkilö ”joka ei ole toimivaltainen tai kykenevä ratkaisemaan asiaa, on osa sitä”. Näin toimiessaan kyseessä olevat kansalliset tuomioistuimet kuuluisivat kuitenkin yleisistä tuomioistuinta annetun muutetun lain 55 §:n 4 momentissa säädettyjen kieltojen soveltamisalaan. Näitä kieltoja on sitä paitsi tarkoitus soveltaa yleisemmin huolimatta yksityisen mahdollisista vastalauseista, jotka perustuvat siihen, että kansalliset säännökset, jotka koskevat asioiden jakamista taikka ratkaisukokoonpanojen nimeämistä tai tällaisten säännösten soveltamista, ovat ristiriidassa niiden unionin oikeuden vaatimusten kanssa, jotka ovat erottamaton osa oikeutta etukäteen laillisesti perustettuun riippumattomaan ja puolueettomaan tuomioistuimeen.
- 227 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että myös yleisistä tuomioistuinta annetun muutetun lain 55 §:n 4 momentti ja näin ollen muutoslain 8 § ovat ristiriidassa SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten kanssa.
- 228 Unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen väitetystä loukkaamisesta on lopuksi muistutettava, että kyseisen periaatteen mukaan kansallisen tuomioistuimen, jonka tehtävänä on toimivaltansa rajoissa soveltaa unionin oikeussääntöjä, on varmistettava unionin oikeuden vaatimusten täysi vaikutus sen käsiteltäväksi saatetussa asiassa. Sen on erityisesti jätettävä omasta aloitteestaan soveltamatta kaikkea sellaisen unionin oikeussäännön, jolla on välitön oikeusvaikutus, kanssa ristiriidassa olevaa, myös myöhempää kansallista lainsäädäntöä tai käytäntöä ilman, että sen olisi

pyydettyä tai odotettava, että tällainen kansallinen lainsäädäntö tai käytäntö ensin poistetaan lainsäädäntöteitse tai jollakin muulla perustuslain mukaisella keinolla (ks. vastaavasti tuomio 9.3.1978, *Simmenthal*, 106/77, EU:C:1978:49, 24 kohta ja tuomio 22.2.2022, *RS* (Perustuslakituomioistuimen tuomioiden vaikutus), C-430/21, EU:C:2022:99, 53 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 229 Kuten vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, perusoikeuskirjan 47 artiklalla on tällainen välitön oikeusvaikutus (ks. mm. tuomio 29.7.2019, *Torubarov*, C-556/17, EU:C:2019:626, 56 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), ja tämän tuomion 78 kohdassa on lisäksi huomautettu, että sama koskee SEU 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa.
- 230 Siltä osin kuin tämän tuomion 198 ja 220 kohdassa tarkoitettut kansalliset säännökset voivat jo niissä säädettyjen kieltojen vuoksi olla esteenä sille, että asianomaiset puolalaiset tuomioistuimet jättävät soveltamatta tiettyjä säännöksiä, joiden on katsottu olevan ristiriidassa sellaisten unionin oikeuden oikeussääntöjen kanssa, joilla on välitön oikeusvaikutus, ne ovat siis myös omiaan loukkaamaan unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatetta.
- 231 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäinen kanneperuste on hyväksyttävä siltä osin kuin siinä tuodaan esiin SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten rikkominen ja unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen loukkaaminen.

Toinen kanneperuste

Asianosaisten lausumat

- 232 Toisella kanneperusteellaan, joka on tutkittava neljänneksi, komissio väittää lähinnä, että tuomioistuimen tai tuomarin riippumattomuutta koskevat kysymykset ovat ”horisontaalisia kysymyksiä”, jotka millä tahansa kansallisella tuomioistuimella, jonka käsiteltäväksi on saatettu unionin oikeuden alaan kuuluva asia, on – myös in limine litis ja kun se lausuu asiasta ensimmäisenä oikeusasteena – velvollisuus tutkia SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan valossa ja joiden osalta sen on voitava esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö SEUT 267 artiklan nojalla ja jättää myöhemmin tarvittaessa unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen mukaisesti soveltamatta kaikki näiden unionin oikeuden määräysten, sellaisina kuin unionin tuomioistuin on niitä tulkinnut, vastaiset kansalliset säännökset. Tällaiset kysymykset eivät ole komission mukaan sellaisia omaan oikeudenalaansa liittyviä erityisiä oikeuskysymyksiä, jotka voisivat tällä perusteella kuulua väitetyn erityistuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan.
- 233 Puolan tasavalta ei siten ole komission mukaan noudattanut mainittujen unionin oikeuden määräysten ja kyseisen ensisijaisuuden periaatteen mukaisia velvoitteitaan, koska se on ensinnäkin antanut ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 26 §:n 2 momentin nojalla erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaostolle yksinomaisen toimivallan ratkaista kysymykset, jotka koskevat tuomareiden jääviyttä ja sellaisen tuomioistuimen nimeämistä, jolla on toimivalta käsitellä asia, jossa on esitetty väite siitä, ettei tuomioistuin tai tuomari ole riippumaton, ja pakottanut tuomioistuimen, jonka käsiteltäväksi on saatettu asia, jossa tulee esiin tällaisia kysymyksiä, toimittamaan nämä kysymykset kyseiselle jaostolle, vaikka tällä jaostolla ei olisi toimivaltaa tutkia pääasiaa.

- 234 Näin tehdessään Puolan lainsäätäjä on lisäksi halunnut estää kansallisia tuomioistuimia, joiden käsiteltäväksi on saatettu jokin oikeusriita, tarkastamasta – tarvittaessa tiedustelemalla asiasta unionin tuomioistuimelta –, täyttääkö lainkäyttöelin, jonka on ratkaistava kyseinen oikeusriita, unionin oikeudesta johtuvat riippumattomuuden ja puolueettomuuden vaatimukset, ja jos kyseinen elin ei ole riippumaton ja puolueeton, noudattamasta velvollisuuttaan, jonka unionin tuomioistuin on tuonut esiin tuomiossa A. K. ym. ja jonka mukaan sen on jätettävä soveltamatta kansallinen säännös, jolla toimivalta tutkia tällainen oikeusriita varataan kyseiselle lainkäyttöelimelle. Näin riitautetun kansallisen säännöksen tarkoituksena on komission mukaan myös estää kansallisia tuomioistuimia tutkimasta omasta aloitteestaan tai oikeudenkäynnin asianosaisen pyynnöstä tarve jäädä tuomari, joka ei täytä näitä vaatimuksia, tai tiedustella asiasta tältä osin unionin tuomioistuimelta.
- 235 Toiseksi tämän tuomion 232 kohdassa mainittuja unionin oikeuden määräyksiä rikotaan ja siinä mainittua periaatetta loukataan myös ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 82 §:n 2–5 momentin säännöksillä. Kun näissä säännöksissä säädetään, että erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaosto on yksin toimivaltainen ratkaisemaan Sąd Najwyższyssa vireillä olevissa asioissa esiin tulevat tuomarin tai tuomioistuimen riippumattomuutta koskevat oikeuskysymykset, että kun kyseinen jaosto tekee tällaisen päätöksen, se ei ole sidottu mihinkään muuhun Sąd Najwyższyn ratkaisuun, ja että mainitun jaoston päätökset sitovat kaikkia Sąd Najwyższyn muita kokoonpanoja, niillä näet evätään Sąd Najwyższyn muihin jaostoihin kuuluvilta ratkaisukokoonpanoilta mahdollisuus lausua tällaisista oikeuskysymyksistä ja tiedustella asiasta tältä osin unionin tuomioistuimelta.
- 236 Kolmanneksi näitä unionin oikeuden määräyksiä ja tätä periaatetta rikotaan ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 26 §:n 4–6 momentilla, jossa erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaostolle annetaan yksinomaisen toimivalta tutkia valitukset, joilla vaaditaan toteamaan minkä tahansa puolalaisen tuomioistuin eli niin yleisen tuomioistuimen kuin hallintotuomioistuimenkin, mukaan lukien Sąd Najwyższyn muiden jaostojen, lainvoimaisten ratkaisujen lainvastaisuus, jos lainvastaisuus johtuu kyseessä olevan asian ratkaisseeseen tuomarin tehtävään nimitetyn henkilön aseman kyseenalaistamisesta, koska tällaisia valituksia voidaan tehdä riippumatta siitä, onko asianomainen asianosainen käyttänyt loppuun kaikki muut hänen käytettävissään olevat oikeussuojakeinot. Tällaiset kansalliset säännökset estävät näet näitä Sąd Najwyższyn muita jaostoja lausumasta näistä kysymyksistä ja esittämästä tältä osin mahdollisia ennakkoratkaisukysymyksiä unionin tuomioistuimelle.
- 237 Neljänneksi myös muutoslain 10 §:n siirtymäsäännökset, joissa säädetään, että puolalaisten tuomioistuinten, Sąd Najwyższyn muut jaostot mukaan lukien, on siirrettävä erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaostolle ennen 21.2.2020 asiat, jotka olivat vireillä 14.2.2020 ja jotka koskevat kysymyksiä, jotka kuuluvat vastedes kyseisen jaoston yksinomaiseen toimivaltaan, että kyseinen jaosto voi tässä tapauksessa kumota toimivallan tämän jaoston hyväksi menettäneen tuomioistuimen aikaisemmin toteuttamat toimet, joihin voi kuulua mahdollisen ennakkoratkaisupyynnön esittäminen unionin tuomioistuimelle, ja että tällaisissa asioissa 14.2.2020 jälkeen toteutetuilla toimilla, kuten mahdollisella ennakkoratkaisupyynnöllä, ei ole menettelyllisiä vaikutuksia, ovat komission mukaan ristiriidassa tämän tuomion 232 kohdassa mainittujen unionin oikeuden määräysten ja periaatteen kanssa.
- 238 Puolan tasavalta väittää puolustuksessaan ensinnäkin, että komissio tulkitsee virheellisesti tuomiota A. K. ym. Kyseisestä tuomiosta näet ilmenee ainoastaan, että jos asianosainen väittää, että se, että tavanomaisesti toimivaltainen tuomioistuin tutkii hänen asiansa, merkitsee hänen perusoikeuskirjan 47 artiklaan perustuvien oikeuksiensa loukkaamista, tuomioistuin, jonka

käsiteltäväksi asia on saatettu, voi lausua tällaisesta väitteestä, ja jos väite on perusteltu, siirtää asian sellaiseen toiseen tuomioistuimeen, joka tarjoaa vaadittavat riippumattomuuden takeet ja joka on lain mukaan toimivaltainen, jos niitä säännöksiä ei olisi olemassa, joissa toimivalta varataan sille tuomioistuimelle, joka ei tarjoa tällaisia takeita.

- 239 Mainitusta tuomiosta ei sitä vastoin seuraa, että kaikilla kansallisilla tuomioistuimilla olisi oikeus tutkia tämäntyyppiset asiat. Komission näin esittämässä näkemyksessä sivuutetaan lisäksi vaatimus, joka koskee oikeutta laillisesti perustettuun tuomioistuimeen ja joka estää sen, että toimivaltaisen tuomioistuimen määrittäminen jäisi lainkäyttöelinten harkintavaltaan. Tuomiossa A. K. ym. unionin tuomioistuin ei siten antanut asianomaisille ennakkoratkaisua pyytäneille tuomioistuimille toimivaltaa toteuttaa toimia ilman oikeusperustaa vaan se antoi niille toimivallan siirtää asianomaiset asiat toiseen tuomioistuimeen, jonka toimivalta perustuu parlamentin toimeen siviiliprosessilain 200 §:n 1⁴ momentin mukaisesti. Ainoa jäsenvaltioilla tältä osin oleva velvollisuus on huolehtia – kuten SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa edellytetään – siitä, että asiat, joilla on liittymäkohta unionin oikeuteen, saatetaan sellaisten tuomioistuinten käsiteltäviksi, jotka tarjoavat kyseisessä määräyksessä vaaditut takeet.
- 240 Tuomiossa A. K. ym. tarkoitettulla tilanteella ei myöskään ole Puolan tasavallan mukaan yhteyttä riidanalaisiin kansallisiin säännöksiin siltä osin kuin nämä koskevat sellaisen tuomioistuimen kantaa, jonka käsiteltävänä on jääviyttä koskeva väite, tuomioistuimen riippumattomuutta koskeva oikeuskysymys tai epäily lainvoimaisen ratkaisun lainmukaisuudesta.
- 241 Toiseksi siltä osin kuin on kyse erityisesti riidanalaisten kansallisten säännösten sisällöstä, Puolan tasavalta korostaa ensinnäkin ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 26 §:n 2 momentin osalta, että jääviyttä koskevan väitteen tutkiminen ei ole kuulunut Puolan oikeudessa milloinkaan asianomaisen tuomarin tai tuomioistuimen toimivaltaan vaan tällainen väite on aikaisemmin pitänyt tutkia joko saman tuomioistuimen toisessa kokoonpanossa tai ylemmän oikeusasteen tuomioistuimessa. Tällä kansallisella säännöksellä ei siis evätä tuomareilta tai tuomioistuimilta, joissa tällainen liitännäiskysymys on tullut esiin, toimivaltaa, joka niillä väitetään aikaisemmin olleen. Siinä säädetään ainoastaan, että kun tiettyjen tuomareiden jääviydestä heidän riippumattomuutensa osalta esitetyt vaatimukset ovat perusteltuja, tämä kysymys on vastedes siirrettävä erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaostolle. Kukin jäsenvaltio voi edelleen vapaasti päättää, minkä tuomioistuimen on kuultava tämäntyyppiset asiat, ja unionin oikeudessa edellytetään ainoastaan, että tuomioistuin, jolla on toimivalta käsitellä tämäntyyppinen asia, tarjoaa SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettut takeet.
- 242 Puolan tasavalta huomauttaa toiseksi ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 26 §:n 4–6 momentista, että lainvoimaisen ratkaisun lainvastaisuuden toteaminen ei ole ”liitännäinen” kysymys, joka voidaan tutkia in limine litis toisen menettelyn yhteydessä, vaan se edellyttää sellaista ylimääräistä muutoksenhakua, joka voidaan määritelmänsä mukaan panna vireille vain, jos tällainen lainvoimainen ratkaisu on annettu, ja näin voidaan tehdä sellaisessa lain nojalla toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jonka on välttämättä oltava muu kuin kyseisen ratkaisun antanut tuomioistuin. Lisäksi on niin, että kun näissä kansallisissa säännöksissä säädetään, että Sąd Najwyższy tutkii tiettytyyppisen valituksen lainkäyttövallan riippumattomuutta koskevien kysymysten tutkintaan erikoistuneessa jaostossa, niillä vahvistetaan asianosaisilla olevia menettelyllisiä takeita.
- 243 Siltä osin kuin kolmanneksi on kyse ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 82 §:n 2–5 momentista, Puolan tasavalta korostaa, että kyseisen lain 1 §:n 1 momentin a kohdan mukaan Sąd Najwyższy on toimivaltainen antamaan ratkaisuja oikeuskysymyksistä kaikissa sen

toimivaltaan kuuluvissa asioissa. Toinen kanneperuste perustuu tältä osin kokonaisuudessaan väitettyyn vaatimukseen, jonka mukaan silloin, kun tällaiset oikeuskysymykset liittyvät lainkäyttövallan riippumattomuuteen, ne on ratkaistava niissä tuomioistuimissa, joissa nämä ne ovat tulleet esiin. Komissio ei ole kuitenkaan millään tavoin esittänyt näyttöä sen tueksi, että tällainen vaatimus olisi olemassa. Oikeuskysymyksen ratkaisemista koskevan menettelyn varsinaisena tarkoituksena on Puolan tasavallan mukaan silloin, kun kyse on monitahoisesta kysymyksestä, joka voi johtaa tulkintaa koskeviin eroavaisuuksiin, nimenomaan antaa tuomioistuimelle, jossa tällainen kysymys on tuotu esiin, mahdollisuus siirtää kysymyksen tutkinta ylemmän oikeusasteen erikoistuneelle ratkaisukokoonpanolle tarvittavien selvitysten saamiseksi ja sen estämiseksi oikeusvarmuuden vuoksi, että oikeuskäytännössä on merkittäviä ja jatkuvia eroavaisuuksia. Tällainen mekanismi ei Puolan tasavallan mukaan myöskään velvoita asianomaisia tuomioistuimia pyytämään ratkaisua oikeuskysymyksestä vaan se antaa niille siihen mahdollisuuden, ja tällainen ratkaisu koskee ainoastaan lainsäädännön tulkintaa mutta se ei koske sen soveltamista, joka kuuluu edelleen sen tuomioistuimen toimivaltaan, joka käsittelee asianomaisen oikeusriidan asiakysymystä.

- 244 Muutoslain 10 §:ään sisältyvien siirtymäsäännösten voimassaolo on neljänneksi päättynyt, ja niillä on joka tapauksessa vain annettu mahdollisuus varmistaa, että sellaiset tuomioistuimet, jotka eivät enää ole toimivaltaisia, siirtävät laillisesti perustettua tuomioistuinta koskevan oikeuden mukaisesti kyseiset asiat tuomioistuimille, jotka ovat vastedes toimivaltaisia.
- 245 Kolmanneksi Puolan tasavalta katsoo, että riidanalaisilla kansallisilla säännöksillä ei rajoiteta puolalaisten tuomioistuinten toimivaltaa esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnö siltä osin kuin ne toimivat alueellisen ja asiallisen toimivaltansa rajoissa. Koska erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaosto on ylimmän oikeusasteen tuomioistuin, sen on lisäksi esitettävä unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnö aina, kun sillä on epäilyjä SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan tulkinnasta, mikä siis käytännössä lisää niiden tapausten lukumäärää, joissa voi olla olemassa velvollisuus esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnö, ja näin ollen tehostaa perusoikeuskirjan 47 artiklaan perustuvien oikeuksien käyttämistä.
- 246 Muutoslain 10 §:ään sisältyvissä siirtymäsäännöksissä ei myöskään anneta erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaostolle lupaa peruuttaa ennakkoratkaisupyynnö, vaan kyseisen jaoston on sitä vastoin silloin, kun sillä on epäilyksiä unionin oikeuden tulkinnasta, pysytettävä aiemmin esitetyt kysymykset tai itse esitettävä ne. Nämä siirtymäsäännökset mahdollistavat sitä paitsi aikaisempien toimien peruuttamisen vain, jos nämä estävät asianomaisen asian tutkimisen ”lainmukaisesti”, mistä ei määritelmänsä mukaan voi olla kyse ennakkoratkaisupyynnön osalta. Siirtymäsäännöksissä ei myöskään kiellä kansallisia tuomioistuimia, joilla on velvollisuus siirtää niiden käsiteltävinä siihen saakka olleet asiat, esittämästä ennakkoratkaisukysymyksiä, minkä osoittavat lisäksi useat unionin tuomioistuimelle viime aikoina tuomareiden riippumattomuuden vaatimusten osalta esitetyt ennakkoratkaisukysymykset.
- 247 Neljänneksi Puolan tasavalta väittää, ettei komissio ole esittänyt näyttöä toisen kanneperusteen tueksi unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen loukkaamisen osalta ja että riidanalaiset kansalliset säännökset eivät koske sellaisia normiristiriitoja, joissa tätä periaatetta olisi sovellettava.
- 248 Komissio täsmentää vastauskirjelmässään, että toisella kanneperusteella pyritään lähinnä arvostelemaan sitä, että yksinomainen toimivalta tutkia kyseessä olevien unionin oikeuden vaatimusten noudattaminen on otettu pois tähän asti toimivaltaisilta eri kansallisilta

tuomioistuimilta tai Sąd Najwyższyn jaostoilta ja se on annettu ilman erityisiä legitiimejä syitä uudelle tuomioistuimen jaostolle, jota ei voida pitää erityistuomioistuimena. Yhtäältä näet tässä uudessa tuomioistuimen jaostossa on vain 20 tuomaria 10 000:sta Puolan tasavallassa olevasta tuomarista, joten yksityisten oikeus oikeussuojaan ja unionin oikeuden tehokkuus heikkenevät huomattavasti, vaikka unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että kaikkien kansallisten tuomioistuinten on sovellettava mahdollisimman laajasti tuomioistuinten riippumattomuutta koskevia unionin oikeuden oikeussääntöjä. Toisaalta koska kaikki erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaoston jäsenet on nimitetty KRS:n, sellaisena kuin se on uudessa kokoonpanossaan, ehdotuksesta eli olosuhteissa, jotka hyvin usein ovat juuri ne, joihin tuomarin riippumattomuuden puuttumiseen perustuvissa jääviyttä koskevissa vaatimuksissa vedotaan, esiin tulee kysymys siitä, arvioiko kyseinen jaosto tällaisia kysymyksiä puolueettomasti.

- 249 Komissio väittää SEUT 267 artiklan osalta, että kun otetaan huomioon muun muassa se, että riidanalaiset kansalliset säännökset on annettu oikeuslaitosta uudistettaessa, ja se, että Puolan viranomaiset ovat toistuvasti toteuttaneet toimenpiteitä, joilla pyritään estämään kyseisellä artiklalla käyttöön otetun ennakkoratkaisujärjestelmän moitteeton toiminta, on selvää, että näillä kansallisilla säännöksillä jätetään keinotekoisesti tähän saakka toimivaltaisten kansallisten tuomioistuinten asiallisen toimivallan ulkopuolelle sellaisen tuomareiden riippumattomuutta koskevan ”horisontaalisen kysymyksen” tutkinta, joka voi tulla esiin missä tahansa asiassa, ja näiltä kansallisilta tuomioistuimilta evätään näin SEUT 267 artiklan, luettuna yhdessä SEU 4 artiklan 3 kohdan kolmannen alakohdan kanssa, vastaisesti mahdollisuus esittää unionin tuomioistuimelle kysymyksiä tällä alalla.
- 250 Komissio väittää tältä osin myös, että kansallisilla säännöillä, joista voi – kuten nyt käsiteltävässä asiassa – seurata, että kansallinen tuomioistuin mieluummin pidättäytyy esittämästä ennakkoratkaisukysymyksiä unionin tuomioistuimelle, loukataan kansallisille tuomioistuimille SEUT 267 artiklassa annettuja oikeuksia. Komissio toteaa väitteestä, jonka mukaan se, että asiallinen toimivalta siirretään kokonaisuudessaan tuomioistuimelle, jonka ratkaisuihin ei voida hakea muutosta, vahvistaa kyseisen artiklan tehokasta vaikutusta, ettei kyseisessä väitteessä oteta huomioon SEUT 267 artiklan systematiikkaa, koska siinä määrätään, että alemman oikeusasteen tuomioistuimilla on mahdollisuus esittää kysymyksiä unionin tuomioistuimelle.
- 251 Komissio toteaa korostaneensa unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteesta sekä perustellussa lausunnossa että kannekirjelmässä, että erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaoston yksinomainen toimivalta kolmessa kyseessä olevien asioiden ryhmässä estää puolalaisia tuomioistuimia jättämästä soveltamatta kansallisia säännöksiä, joiden nojalla toimivalta käsitellä unionin oikeuden alaan kuuluvia asioita on annettu tuomioistuimille ja tuomareille, jotka eivät täytä tuomareiden riippumattomuutta koskevia unionin oikeuden vaatimuksia.
- 252 Puolan tasavalta väittää vastauskirjelmässään, että komissio esittää vastauskirjelmässään ”uusja väitteitä” vedotessaan siihen, ettei erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaosto, joka on ollut kuitenkin olemassa vuodesta 2018 lähtien ja jonka jäsenten nimittämiseen liittyvät edellytykset ovat hyvin tiedossa, ole riippumaton ja puolueeton. Koska nämä väitteet eivät koske seikkoja, jotka ovat ilmenneet asian käsittelyn aloittamisen jälkeen, ja koska komission väitteet riippumattomuuden ja puolueettomuuden puuttumisesta on esitetty ainoastaan kurinpitojaostoa koskevan neljännen kanneperusteen tueksi, ne on esitetty liian myöhään ja ne on hylättävä työjärjestyksen 127 artiklan 1 kohdan nojalla.

- 253 Kyseisen jäsenvaltion mukaan nämä ”uudet väitteet” ovat joka tapauksessa perusteettomia. Pelkästään se seikka, että erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaoston tuomarit nimitetään kaikkien muiden puolalaisten tuomareiden tavoin KRS:n kaltaisen elimen myötävaikutuksella, ei näet voi merkitä sitä, että kyseiset tuomarit ovat poliittisesta vallasta riippuvaisia. Tämän jaoston vahvistama oikeuskäytäntö osoittaa lisäksi täysin sen riippumattomuuden ja puolueettomuuden.
- 254 Kun komissio väittää, että ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 26 §:n 4–6 momentilla otetaan pois Sąd Najwyższyn muilta jaostoilta niiden toimivalta käsitellä lainvoimaisen ratkaisun lainvastaisuuden toteamista koskevat valitukset, jos kyseessä oleva lainvastaisuus johtuu tuomarin tehtävään nimitetyn henkilön aseman kyseenalaistamisesta, se tulkitsee virheellisesti tämän kansallisen säännöksen ulottuvuutta. Näiden Sąd Najwyższyn eri jaostojen toimivalta on näet määritelty ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 23–25 §:ssä, joissa toimivalta antaa ratkaisu siviiliasioissa varataan siviiliasioita käsittelevälle jaostolle, toimivalta antaa ratkaisu rikosasioissa rikosasioita käsittelevälle jaostolle ja toimivalta antaa ratkaisu etenkin työoikeutta ja sosiaaliturvaa koskevissa asioissa työ- ja sosiaaliturva-asioita käsittelevälle jaostolle. Tällainen asiallinen toimivalta ei kuitenkaan liity millään tavalla asioihin, joissa kyseenalaistetaan tuomarin mandaatin olemassaolo, ja tämän problematiikan tutkiminen kuuluu Puolan tasavallan mukaan erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaoston yksinomaiseen toimivaltaan.
- 255 Komissio ei missään tapauksessa ole Puolan tasavallan mukaan osoittanut, että SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa asetettaiisiin velvollisuus varmistaa, että kaikki Sąd Najwyższyn jaostot tutkivat lainvoimaisen ratkaisun lainvastaisuuden toteamista koskevat valitukset, tai että unionin oikeutta on sovellettu tehokkaasti aikaisempien kansallisten säännösten perusteella ja ettei sitä sovelleta enää tehokkaasti riidanalaisten kansallisten säännösten nojalla.
- 256 Ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 82 §:n 2–5 momentin osalta Puolan tasavalta huomauttaa, että komission väite, jonka mukaan erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaosto ei ole erityistuomioistuin, on mielivaltainen, koska kyseinen jaosto koostuu kokeneista lakimiehistä, joilla on vähintään oikeustieteen tohtorin tutkinto.
- 257 Riidanalaiset kansalliset säännökset eivät lopuksi myöskään estä tuomioistuimia, jotka ovat asiallisesti toimivaltaisia, eivätkä tuomioistuimia, jotka eivät ole asiallisesti toimivaltaisia, esittämästä unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksiä, eikä komissio selitä myöskään, millä tavoin näistä kansallisista säännöksistä seuraisi, että kansallisten tuomioistuinten olisi vähemmän houkuttelevaa esittää tällaisia kysymyksiä tai että kansalliset tuomioistuimet peruuttaisivat niiden johdosta tällaiset kysymykset.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

– Tutkittavaksi ottaminen

- 258 Tämän tuomion 188–190 kohdassa mainittujen periaatteiden lisäksi on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on myös niin, että SEUT 258 artiklan nojalla nostetun kanteen yhteydessä komission asianomaiselle jäsenvaltiolle esittämässä virallisessa huomautuksessa ja sittemmin komission antamassa perustellussa lausunnossa rajataan oikeusriidan kohde, jota ei sen jälkeen voida enää laajentaa. Se, että kyseisellä jäsenvaltiolla on mahdollisuus esittää huomautuksensa, muodostaa EUT-sopimuksella tavoitellun olennaisen

takeen, vaikka jäsenvaltio päättäisi olla käyttämättä tätä mahdollisuutta, ja tämän takeen huomioon ottaminen on jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättämisen toteamista koskevan menettelyn sääntöjenmukaisuutta koskeva olennainen menettelymääräys. Tämän vuoksi kyseisen perustellun lausunnon ja komission kanteen on perustuttava oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn aloittavassa virallisessa huomautuksessa esiin tuotuihin perusteisiin (tuomio 22.9.2016, komissio v. Tšekki, C-525/14, EU:C:2016:714, 17 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 259 Oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn tarkoituksena on näet antaa asianomaiselle jäsenvaltiolle yhtäältä tilaisuus täyttää unionin oikeuden mukaiset velvoitteensa ja toisaalta tilaisuus puolustautua asianmukaisesti komission esittämiä väitteitä vastaan. Tämän menettelyn virheettömyys on EUT-sopimuksessa tavoiteltu olennainen tae, jotta yhtäältä kyseisen jäsenvaltion oikeuksia voidaan suojata ja jotta toisaalta voidaan varmistaa, että oikeusriita, joka mahdollisesti tulee käsiteltäväksi oikeudenkäyntimenettelyssä, on selkeästi määritelty (tuomio 8.3.2022, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta (Aliarvotuspetosten torjunta), C-213/19, EU:C:2022:167, 131 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 260 Nyt käsiteltävässä asiassa on kuitenkin todettava, että – kuten Puolan tasavalta perustellusti väittää – komissio ei ole väittänyt oikeudenkäyntiä edeltäneessä vaiheessa eikä kannekirjelmässä, että sen toisen kanneperusteen yhteydessä riitauttamat kansalliset säännökset olisivat unionin oikeuden vastaisia erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaoston, jolle näissä kansallisissa säännöksissä annetaan yksinomainen toimivalta, kokoonpanon ja erityisesti sen vuoksi, ettei kyseinen jaosto ole mahdollisesti puolueeton tätä toimivaltaa käyttäessään, kun otetaan huomioon yksityiskohtaiset säännöt, jotka ovat ohjanneet jaoston jäsenten nimittämistä, vaikka komissio oli tietoinen tästä kokoonpanosta ja näistä nimittämistä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä.
- 261 Kun komissio vetoaa tällaisiin seikkoihin vasta vastauskirjelmässään, se esittää näin ollen uusia argumentteja, jotka ovat omiaan muuttamaan olennaisesti toisen kanneperusteen, sellaisena kuin se oli siihen mennessä esitetty, ulottuvuutta.
- 262 Koska nämä argumentit on esitetty liian myöhään ja tämän tuomion 258 ja 259 kohdassa mainittuja vaatimuksia noudattamatta, niiden tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat ja ne on siis jätettävä huomiotta.

– *Asiakysymys*

- 263 Ensimmäiseksi on huomautettava, että tämän tuomion 63–74 kohdasta mainituista periaatteista ilmenee, että vaikka tuomioistuinten toimivallan jako tai uudelleenjärjestely jäsenvaltion sisällä kuuluu lähtökohtaisesti SEU 4 artiklan 2 kohdassa taatun jäsenvaltioiden vapauden piiriin (ks. analogisesti tuomio 21.12.2016, Remondis, C-51/15, EU:C:2016:985, 47 kohta), tällaisella toimivallan jaolla tai uudelleenjärjestelyllä ei saa puuttua SEU 2 artiklassa esitetyn oikeusvaltion arvon kunnioittamiseen eikä SEUT 19 artiklan 1 kohdan toisesta alakohdasta tältä osin ilmeneviin vaatimuksiin, joihin kuuluvat vaatimukset riippumattomuudesta, puolueettomuudesta ja sellaisten tuomioistuinten perustamisesta etukäteen laillisesti, joiden tehtävänä on tulkita ja soveltaa unionin oikeutta.
- 264 Toiseksi on muistutettava, että unionin tuomioistuin on toistuvasti todennut, että kun jäsenvaltio käyttää toimivaltaansa, joka koskee tuomioistuinten toimivallan jakoa kyseisessä jäsenvaltiossa, se voi tietyissä olosuhteissa joutua antamaan yhdelle ainoalle elimelle tai usealle hajautetulle elimelle yksinomaisen toimivallan käsitellä tietyt unionin oikeuden alaan kuuluvat aineelliset kysymykset.

- 265 Unionin tuomioistuin on korostanut tältä osin muun muassa, että sen ansiosta, että tietty aineellisoikeudellinen asia kuuluu yhden ja saman tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan, tämä tuomioistuin voi tarvittaessa hankkia erityisasiantuntemusta, millä voidaan lyhentää oikeudenkäyntien keskimääräistä kestoja tai turvata yhtenäinen käytäntö koko maan alueella ja täten lisätä oikeusvarmuutta (ks. vastaavasti tuomio 27.6.2013, *Agrokonsulting-04*, C-93/12, EU:C:2013:432, 56 kohta). Se on myös todennut, että toimivallan osoittamisella paikallisia alioikeuksia harvalukuisemmille ja hajautetuille ylemmän asteen tuomioistuimille, joiden tuomarit ovat ammatillisesti kokeneempia, voidaan hyvinkin myötävaikuttaa tasalaatuisempaan oikeudenkäyttöön, jossa voidaan erikoistua asianomaiseen unionin aineellisen oikeuden alaan, ja taata yksityisillä tämän oikeuden alalla olevien oikeuksien tehokkaampi suoja (tuomio 12.2.2015, *Baczó ja Vizsnyiczai*, C-567/13, EU:C:2015:88, 46 ja 58 kohta).
- 266 Vaikka kunkin jäsenvaltion asiana on siis sisäisessä oikeusjärjestyksessään määrittää toimivaltaiset tuomioistuimet ja antaa menettelysäännöt sellaisia oikeussuojakeinoja varten, joilla pyritään turvaamaan unionin oikeuteen perustuvat yksityisten oikeudet, jäsenvaltiot vastaavat kuitenkin siitä, että kaikissa tapauksissa varmistetaan näiden oikeuksien tehokas oikeussuoja. Kuten vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, tässä yhteydessä menettelysäännöt sellaisia oikeussuojakeinoja varten, joilla pyritään turvaamaan unionin oikeuteen perustuvat yksityisten oikeudet, eivät muun muassa saa olla sellaisia, että unionin oikeusjärjestyksessä vahvistettujen oikeuksien käyttäminen on käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikea, ja tällainen vaatimus koskee myös niiden tuomioistuinten määrittämistä, jotka ovat toimivaltaisia unionin oikeuteen perustuvien oikeussuojakeinojen osalta. Kyseisen vaatimuksen noudattamatta jättäminen tämän osalta on näet, samoin kuin sen noudattamatta jättäminen menettelysääntöjen määrittämisen osalta, omiaan loukkaamaan tehokasta oikeussuojaa koskevaa periaatetta (ks. vastaavasti tuomio 15.4.2008, *Impact*, C-268/06, EU:C:2008:223, 44–48 kohta; tuomio 27.6.2013, *Agrokonsulting-04*, C-93/12, EU:C:2013:432, 35–37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 24.10.2018, *XC ym.*, C-234/17, EU:C:2018:853, 22 ja 23 kohta).
- 267 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava, ettei komissio kuitenkaan väitä kanteessaan eikä varsinkaan osoita, että se, että toimivalta on keskitetty riidanalaisilla kansallisilla säännöksillä erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaostolle, on omiaan aiheuttamaan menettelyllisiä haittoja, jotka voisivat sellaisenaan heikentää unionin oikeusjärjestyksessä myönnettyjen oikeuksien tehokkuutta, koska niiden johdosta yksityisten olisi käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa käyttää näitä oikeuksia.
- 268 Kolmanneksi on kuitenkin huomautettava, että – siitä unionin aineellisen oikeuden säännöksiin ja määräyksiin liittyvästä toimivallasta poiketen, josta oli kyse erityisesti tämän tuomion 265 ja 266 kohdassa mainittujen tuomioiden taustalla olevissa asioissa – komission toisessa kanneperusteessaan riitauttama tuomioistuinten toimivallan uudelleenjärjestely ja keskittäminen koskee tiettyjä vaatimuksia, jotka perustuvat SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräyksiin eli luonteeltaan sekä perustuslaillisiin että menettelyllisiin määräyksiin ja joiden noudattaminen on lisäksi taattava kaikilla unionin oikeuden aineellisilla soveltamisaloilla ja kaikissa näihin aloihin kuuluvia asioita käsittelevissä kansallisissa tuomioistuimissa.
- 269 Kuten tämän tuomion 69 kohdassa muistutetaan, SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa konkretisoituu SEU 2 artiklassa vahvistettu oikeusvaltion arvo, ja siinä asetetaan tältä osin jäsenvaltioille velvollisuus säätää oikeussuojakeinojen ja menettelyjen järjestelmästä tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden noudattamisen takaamiseksi yksityisille kaikilla unionin

oikeuteen kuuluvilla aloilla, ja tehokkaan oikeussuojan periaate, johon SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa viitataan, on unionin oikeuden yleinen periaate, joka vahvistetaan nykyään perusoikeuskirjan 47 artiklassa.

- 270 Näillä kahdella viimeksi mainitulla unionin oikeuden määräyksellä ja tällä yleisellä periaatteella on tältä osin läheinen yhteys unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteeseen. Tämän viimeksi mainitun periaatteen soveltaminen kansallisissa tuomioistuimissa auttaa näet varmistamaan unionin oikeudessa yksityisille annettujen oikeuksien tehokkaan suojan (ks. vastaavasti tuomio 8.9.2010, Winner Wetten, C-409/06, EU:C:2010:503, 53–55 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 271 Unionin oikeuden ensisijaisuuden periaate, joka myös on luonteeltaan perustuslaillinen, edellyttää tämän tuomion 228 kohdassa mainitun vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan, että kansalliset tuomioistuimet, joiden tehtävänä on toimivaltansa rajoissa soveltaa unionin oikeuden oikeussääntöjä, varmistavat näiden oikeussääntöjen täyden vaikutuksen niiden käsiteltäväksi saatetuissa asioissa ja jättävät tarvittaessa omasta aloitteestaan soveltamatta kaikkia sellaisen unionin oikeussäännön, jolla on välitön oikeusvaikutus, kanssa ristiriidassa olevia kansallisia säännöksiä, ilman, että niiden olisi pyydyttävä tai odotettava, että tällainen kansallinen säännös ensin poistetaan lainsäädäntöteitse tai jollakin muulla perustuslain mukaisella keinolla.
- 272 Unionin tuomioistuin on siis katsonut, että unionin oikeuden luonteesta johtuvien vaatimusten kanssa ovat yhteensopimattomia kaikki sellaiset kansallisen oikeusjärjestyksen oikeussäännöt tai lainsäädännölliset, hallinnolliset taikka tuomioistuinten käytännöt, jotka heikentäisivät unionin oikeuden tehokkuutta estämällä sen, että unionin oikeuden soveltamiseen toimivaltainen tuomioistuin voi jo unionin oikeuden soveltamisajankohtana tehdä kaiken tarpeellisen sellaisten kansallisten säännösten syrjäyttämiseksi, jotka mahdollisesti estävät välittömästi sovellettavien unionin oikeussääntöjen täyden tehokkuuden (tuomio 4.12.2018, Minister for Justice and Equality ja Commissioner of An Garda Síochána, C-378/17, EU:C:2018:979, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 273 Unionin tuomioistuin on täsmentänyt, että tilanne olisi tämä, jos silloin, kun unionin oikeussääntö ja kansallinen laki ovat ristiriidassa keskenään, ristiriidan ratkaiseminen kuuluisi sen tuomioistuimen sijasta, jonka tehtäväksi on annettu huolehtia unionin oikeuden soveltamisesta, jollekin muulle elimelle, jolla olisi oma arviointivalta (tuomio 4.12.2018, Minister for Justice and Equality ja Commissioner of An Garda Síochána, C-378/17, EU:C:2018:979, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), ja näin on, vaikka tästä aiheutuva este unionin oikeuden täydelle tehokkuudelle olisikin vain väliaikainen (tuomio 8.9.2010, Winner Wetten, C-409/06, EU:C:2010:503, 57 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 274 Kuten tämän tuomion 128 kohdassa muistutetaan, unionin oikeusjärjestyksen erityispiirteiden ja itsenäisyyden säilyttämisen takaamiseksi perussopimuksissa on otettu käyttöön tuomioistuinjärjestelmä, jolla pyritään varmistamaan se, että unionin oikeutta tulkitaan johdonmukaisesti ja yhtenäisesti, ja tässä yhteydessä kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen tehtävänä on taata unionin oikeuden täysi soveltaminen kaikissa jäsenvaltioissa ja yksityisille unionin oikeuden perusteella kuuluvien oikeuksien tehokas oikeussuoja.
- 275 Unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä seuraa lisäksi, että näin suunnitellun tuomioistuinjärjestelmän kantavana voimana on SEUT 267 artiklassa määrätty ennakkoratkaisumenettely, jolla – ottamalla käyttöön tuomioistuinten välinen vuoropuhelu unionin tuomioistuimen ja jäsenvaltioiden tuomioistuinten välillä – on tavoitteena varmistaa,

että unionin oikeutta tulkitaan yhtenäisesti, jolloin voidaan siis varmistaa sen johdonmukaisuus, täysi vaikutus ja itsenäisyys sekä viime kädessä perussopimuksilla luodun oikeuden ominaisluonne (tuomio 24.10.2018, XC ym., C-234/17, EU:C:2018:853, 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 276 Tässä yhteydessä unionin tuomioistuin on muun muassa katsonut, että – kuten tämän tuomion 129–131 kohdassa on muistutettu – perusoikeus saada asiansa käsitellyksi riippumattomassa, puolueettomassa ja etukäteen laillisesti perustetussa tuomioistuimessa merkitsee sitä, että jokaisella kansallisella tuomioistuimella, jonka on sovellettava unionin oikeutta, on velvollisuus tutkia, onko se kokoonpanonsa puolesta tällainen tuomioistuin, jos tältä osin on vakavia epäilyjä, ja tämä tarkastaminen on tarpeen sen luottamuksen kannalta, jota tuomioistuinten on herätettävä yksityisissä demokraattisessa yhteiskunnassa, tai että tällaisen kansallisen tuomioistuimen on voitava tietyissä olosuhteissa tarkastaa, onko tuomarin nimittämismenettelyssä tapahtunut sääntöjenvastaisuus voinut johtaa tämän perusoikeuden loukkaamiseen.
- 277 Voi kuitenkin olla perusteltua, ettei tuomari, joka ei itse ole jäävänyt itseään ja jonka osalta asian asianosainen on esittänyt jääväystä koskevan vaatimuksen kyseiseen tuomariin liittyvän mahdollisen eturistiriidan vuoksi, osallistu sellaisen päätöksen tekemiseen, jolla tällainen vaatimus ratkaistaan, ja että toimivalta ratkaista tämä vaatimus on annettu – kuten tilanne oli Puolassa ennen riidanalaisten kansallisten säännösten voimaantuloa – tapauksesta riippuen joko asianomaisen tuomioistuimen toiselle kokoonpanolle tai sitä välittömästi ylemmän oikeusasteen tuomioistuimelle. Hyvän lainkäytön mukaista voi myös olla se, että useiden tuomioistuinten välillä mahdollisesti syntyvät asiallista tai alueellista toimivaltaa koskevat ristiriidat ratkaistaan ulkopuolisessa elimessä.
- 278 Edellä 276 kohdassa tarkoitettut velvollisuudet ovat sitä vastoin omiaan sulkemaan pois sen, että valvonta, joka koskee sitä, noudattavatko kansalliset tuomioistuimet SEU 19 artiklan 1 kohdan toisesta alakohdasta ja perusoikeuskirjan 47 artiklasta, sellaisina kuin unionin tuomioistuin on niitä tulkinnut, johtuvia vaatimuksia ja soveltavatko ne niitä myöhemmin, voisi komission toisessa kanneperusteessaan riitauttaman kaltaisen tuomioistuinten toimivallan uudelleenjärjestelyn yhteydessä kuulua yleisesti ja erotuksetta yhdelle ainoalle kansalliselle elimelle, varsinkin, jos kyseinen elin ei voi kansallisen oikeuden nojalla tutkia tiettyjä näihin vaatimuksiin erottamattomasti liittyviä näkökohtia.
- 279 Tältä osin on lisäksi huomautettava, että ne seikat, joihin unionin tuomioistuin viittaa tämän tuomion 265 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössään ja jotka koskevat erikoistumiseen mahdollisesti liittyviä etuja oikeudenkäytön, asiantuntemuksen, menettelyjen keskimääräisen keston rajoittamisen tai oikeuden yhtenäisen soveltamisen kannalta, eivät voi olla ensisijaisia niihin tehokkaan oikeussuojan periaatteesta johtuviin vaatimuksiin nähden, joiden noudattaminen jokaisen kansallisen tuomioistuimen on määritelmänsä mukaan voitava oikeusasteestaan tai asiallisesta toimivallastaan riippumatta taata sen käsiteltäväksi saatetun konkreettisen oikeusriidan tarpeita varten käymällä tarvittaessa vuoropuhelua unionin tuomioistuimen kanssa SEUT 267 artiklan nojalla.
- 280 Nyt käsiteltävässä asiassa on kuitenkin todettava yhtäältä, että niiden kansallisten säännösten, jotka komissio riitauttaa toisella kanneperusteellaan, tarkoituksena on varata tästä periaatteesta johtuvien kaikkien tuomioistuinten eli niin yleisten tuomioistuinten kun hallintotuomioistuintenkin ja niihin kuuluvien tuomareiden riippumattomuutta koskevien vaatimusten yleinen valvonta yhdelle ainoalle elimelle eli tässä tapauksessa Sąd Najwyższy erityisjaostolle ja estää se, että jokin näistä muista tuomioistuimista, mukaan lukien siis Sąd Najwyższy muut jaostot ja Naczelny Sąd Administracyjny, voisi harjoittaa tällaista valvontaa ja

ottaa näin menettelemällä sellaisilta kansallisilta tuomioistuimilta, joilla on tähän saakka ollut toimivalta harjoittaa tällaisiin vaatimuksiin kohdistuvaa erityyppistä valvontaa ja soveltaa tässä yhteydessä suoraan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmeneviä ohjeita, pois niille kuulunut toimivalta.

- 281 Ensinnäkin näet – kuten ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 26 §:n 2 momentista ilmenee – erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaostolle on annettu yksinomainen toimivalta lausua ”vaatimuksista tai ilmoituksista”, jotka koskevat tuomarin ”jääviyttä” tai ”ratkaisukokoonpanon nimittämistä” asian käsittelyä varten ja ”joissa esitetään väitteitä, joiden mukaan [asianomainen] tuomari tai tuomioistuin ei ole riippumaton”, ja minkä tahansa muun tuomioistuimen, jonka käsiteltäväksi joku asia on saatettu, on toimitettava nämä vaatimukset tai ilmoitukset välittömästi kyseiselle jaostolle myös silloin, kun tämän asian asiakysymys kuuluu unionin oikeuden kattamaan alaan.
- 282 Ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 82 §:n 2–5 momentista ilmenee toiseksi, että erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaostolla, joka ratkaisee asian täysistunnossa, on niin ikään yksinomainen toimivalta silloin, kun kassaatiovalitusta tai muuta valitusta Sąd Najwyższyssa, mukaan lukien kyseisen tuomioistuimen muissa jaostoissa, käsiteltäessä ”nousee esiin tuomarin tai tuomioistuimen riippumattomuutta koskeva oikeuskysymys”. Tällaisessa erityistapauksessa kyseisen lain 82 §:n 2 momentissa näet säädetään, että Sąd Najwyższyyn kokoonpano, jonka käsiteltäväksi kyseinen asia on saatettu, ”lykkää asian käsittelyä ja siirtää tämän kysymyksen” erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaoston ratkaistavaksi, ja siinä täsmennetään lisäksi, että kyseisen jaoston tällä perusteella tekemä päätös ”sitoo kaikkia Sąd Najwyższyyn kokoonpanoja”.
- 283 Ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 26 §:n 4–6 momentin säännöksissä säädetään kolmanneksi muun muassa, että vain erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaosto on toimivaltainen tutkimaan ”valitukset, joilla vaaditaan toteamaan Sąd Najwyższyyn, yleisten tuomioistuinten, sotilastuomioistuinten ja hallintotuomioistuinten, mukaan lukien Naczelny Sąd Administracyjnyyn, lainvoimaisten ratkaisujen lainvastaisuus”, jos ”lainvastaisuus johtuu asian ratkaiseen tuomarin tehtävään nimitetyn henkilön aseman kyseenalaistamisesta”.
- 284 On kuitenkin huomattava, että ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 26 §:n 4–6 momentin laaja sanamuoto näyttää mahdollistavan sen, että erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaosto voi valvoa jälkikäteen kaikkien muiden puolalaisten yleisten tuomioistuinten ja hallintotuomioistuinten antamia lainvoimaisia ratkaisuja, mukaan lukien Sąd Najwyższyyn muiden jaostojen ja Naczelny Sąd Administracyjnyyn lainvoimaisia ratkaisuja, aina kun sellaisen tuomarin tehtäviin nimitetyn henkilön asema kyseenalaistetaan, joka on antanut ratkaisun missä tahansa kyseessä olevan asian käsittelyn vaiheessa.
- 285 Toisaalta on otettava huomioon se, että toisessa kanneperusteessa riitautetut kansalliset säännökset on lisätty ylimmästä tuomioistuimesta annettuun lakiin muutoslailla kiireellisesti ja tämän tuomion 140–145 kohdassa kuvatussa erityisessä asiayhteydessä samanaikaisesti muiden komission ensimmäisen ja kolmannen kanneperusteen yhteydessä riitauttamien säännösten kanssa. Kuten unionin tuomioistuimen näiden ensimmäisen ja kolmannen kanneperusteen tutkinnan yhteydessä esittämistä toteamuksista ilmenee, ensimmäisen ja kolmannen kanneperusteen hyväksymistä on perusteltu muun muassa sillä, että riidanalaiset kansalliset säännökset ovat niihin Sąd Najwyższyyn ja kaikkien yleisten ja hallinnollisten tuomioistuinten tuomareiden osalta sisältyvien kieltojen ja kurinpitovirastojen vuoksi omiaan estämään näitä

tuomareita esittämästä tiettyjä toteamuksia ja arviointeja, jotka heidän on unionin oikeuden nojalla kuitenkin tietyissä olosuhteissa esitettävä SEU 19 artiklan 1 kohdan toisesta alakohdasta ja perusoikeuskirjan 47 artiklasta johtuvien vaatimusten perusteella.

- 286 Tällaisessa tilanteessa se, että kansallinen lainsäätäjät järjestää uudelleen voimassa olevat tuomioistuimien toimivallat ja antaa yhdelle ainoalle kansalliselle elimelle toimivallan tarkastaa, onko tiettyjä SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa ja perusoikeuskirjan 47 artiklassa vahvistetusta tehokasta oikeussuojaa koskevasta perusoikeudesta johtuvia olennaisia vaatimuksia noudatettu, vaikka tällaisen tarkastamisen tarve voi olosuhteista riippuen tulla esiin missä tahansa kansallisessa tuomioistuimessa, on yhdessä edellä mainittujen kieltojen ja kurinpitotorikkomusten käyttöön ottamisen kanssa omiaan heikentämään omalta osaltaan entisestään tämän perusoikeuden noudattamisen sellaisen valvonnan tehokkuutta, joka unionin oikeudessa annetaan kuitenkin kaikkien kansallisten tuomioistuinten tehtäväksi. Näin on sitäkin suuremmalla syyllä, koska – kuten tämän tuomion 198 kohdassa on todettu – kyseinen elin ei voi käsiteltävässä asiassa tutkia vaatimusta, jonka kansallinen tuomioistuin on toimittanut sille ja jolla pyydetään ”toteamaan tai arvioimaan, onko tuomari nimitetty lainmukaisesti tai onko hänellä laillinen oikeus hoitaa lainkäyttötehtäviä”.
- 287 Lisäksi kun niissä kansallisissa säännöksissä, jotka komissio riitauttaa toisen kanneperusteen yhteydessä, estetään näin erotuksetta kaikkia näitä muita tuomioistujia niiden oikeusasteesta tai siitä menettelyn vaiheesta riippumatta, jossa ne antavat ratkaisun, ja siis vaikka niiden käsiteltäväksi on mahdollisesti saatettu asioita, jotka koskevat unionin oikeuden aineellisten säännösten soveltamista, tekemästä välittömästi sitä, mikä on tarpeen sen varmistamiseksi, että asianomaisten yksityisten oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan kunnioitetaan, jättämällä tarvittaessa itse soveltamatta unionin oikeudesta johtuvien vaatimusten kanssa ristiriidassa olevia kansallisia sääntöjä, niillä loukataan myös unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatetta.
- 288 Muutoslain 10 §:stä on lopuksi riittävää todeta, että koska kyseisen pykälän tarkoituksena on lähinnä täsmentää, missä määrin ja miten tämän tuomion 281–283 kohdassa mainituissa kansallisissa säännöksissä erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaostolle annettua yksinomaista toimivaltaa on käytettävä asioissa, jotka olivat vireillä kyseisen lain voimaantulopäivänä, tämä pykälä liittyy erottamattomasti näihin muihin säännöksiin ja on näin ollen – samoista syistä, jotka on esitetty tämän tuomion 268–287 kohdassa – ristiriidassa sekä SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten että unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen kanssa.
- 289 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että toinen kanneperuste on hyväksyttävä siltä osin kuin se perustuu SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten rikkomiseen sekä unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen loukkaamiseen.
- 290 SEUT 267 artiklasta on todettava, että se, että yhdelle ainoalle elimelle eli nyt käsiteltävässä asiassa erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaostolle annetaan yksinomainen toimivalta ratkaista tietyt SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan soveltamista koskevat kysymykset, on sinänsä omiaan estämään muita tuomioistujia, joilta on näin otettu pois kaikki sisäinen toimivalta lausua itse näistä kysymyksistä, pyytämästä unionin tuomioistuimelta tältä osin ennakkoratkaisua tai ainakin tekemään siitä vähemmän houkuttelevaa, mikä on, kuten tämän tuomion 155–158 kohdassa mainituista periaatteista ilmenee, vastoin SEUT 267 artiklaa.

- 291 Lisäksi siitä yleisemmästä asiayhteydestä, jossa muutoslaki ja riidanalaiset kansalliset säännökset on annettu, on myös muistutettava, että – kuten komissio huomauttaa ja kuten unionin tuomioistuimen useissa viimeaikaisissa tuomioissa esitetyistä toteamuksista ilmenee – Puolan viranomaiset ovat viime aikoina pyrkineet yhä enenevässä määrin tekemään vähemmän houkuttelevaksi tai estämään sen, että kansalliset tuomioistuimet esittävät unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksiä SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan tulkinnasta Puolan tuomioistuinlaitokseen vaikuttaneiden viimeaikaisten lainsäädäntöuudistusten yhteydessä (ks. mm. tuomio 2.3.2021, A. B. ym. (Tuomareiden nimittäminen ylimpään tuomioistuimeen – Muutoksenhaku), C-824/18, EU:C:2021:153, 99–106 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 292 Kaiken edellä esitetyn perusteella toinen kanneperuste on hyväksyttävä.

Viides kanneperuste

Asianosaisten lausumat

- 293 Komissio väittää viidennessä kanneperusteessaan, että yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 88a §, ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 45 §:n 3 momentti ja hallintotuomioistuimista annetun muutetun lain 8 §:n 2 momentti rikkovat perusoikeuskirjan 7 artiklaa ja 8 artiklan 1 kohtaa sekä yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c ja e alakohtaa, 6 artiklan 3 kohtaa ja 9 artiklan 1 kohtaa.
- 294 Komissio katsoo, että siltä osin kuin näissä kansallisissa säännöksissä säädetään, että asianomaisten eri tuomioistuinten tuomarien on tehtävä kirjallinen ilmoitus kuulumisestaan yhdistyksiin, voittoa tavoittelemattomiin säätiöihin tai poliittisiin puolueisiin ja niissä hoidetuista tehtävistä, ja heidät velvoitetaan julkaisemaan tällaiset tiedot Biuletyn Informacji Publicznejissa, ne merkitsevät henkilötietojen käsittelyä, koska tällaiset tiedot koskevat selvästi tunnistettavissa olevia luonnollisia henkilöitä, jotka toimivat yksityisyyden suojan piirissä.
- 295 Näiden henkilötietojen kerääminen ja julkaiseminen ei myöskään kuulu oikeuslaitoksen järjestämisen piiriin eikä tällaisia toimenpiteitä voida jättää yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle sen perusteella, että näiden henkilötietojen ja tuomarin tehtävien hoitamisen välillä on mahdollinen toiminnallinen yhteys. Näiden toimenpiteiden tarkoituksena on näet vaikuttaa tuomareiden uraan ja heidän tehtäviensä hoitamiseen, ja ne voivat vaikuttaa heidän riippumattomuuteensa, vaikka riippumattomuutta on SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaan suojattava, kun kyseisten tuomareiden on sovellettava ja tulkittava unionin oikeutta.
- 296 Kyseessä olevat henkilötiedot kuuluvat lisäksi arkaluonteisten tietojen ryhmiin, joihin sovelletaan yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa käyttöön otettua kiellon ja vahvistetun suojan järjestelmää tietoina, joista voi ilmetä asianomaisten tuomareiden poliittiset mielipiteet tai filosofinen vakaumus.
- 297 Komissio katsoo, että vaikka yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 88a §:n antamiseen johtaneen esityksen perusteluista ilmeneviä tavoitteita, joilla pyritään säilyttämään tuomareiden poliittinen neutraalisuus ja puolueettomuus sekä tätä puolueettomuutta koskeva luottamus ja suojelemaan tuomareiden tehtävien arvokkuutta, voitaisiinkin pitää oikeutettuina, kyseessä olevat ilmoitus- ja julkaisemisvelvollisuudet eivät kuitenkaan ole tarpeen näiden tavoitteiden

saavuttamiseksi. Tästä syystä puuttuminen, jota nämä velvollisuudet merkitsevät asianomaisten henkilöiden yksityiselämän kunnioittamista ja heidän henkilötietojensa suojaa koskevaan oikeuteen, ei ole suhteellisuusperiaatteen mukaista, ja se on ristiriidassa tämän tuomion 293 kohdassa mainituista unionin oikeuden eri oikeussäännöistä johtuvien vaatimusten kanssa.

- 298 Tällaiset toimenpiteet eivät näet rajoitu tiukasti siihen, mikä on tarpeen kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi, koska tähän on olemassa vähemmän rajoittavia keinoja, kuten jääväämismenettelyt ja se, että elimille, joiden tehtävänä on taata ammatillisten vaatimusten noudattaminen tai nimetä ratkaisukokoonpanojen jäsenet, annetaan tietoja, jotka koskevat tiettyä tuomareiden tehtäviensä ulkopuolella harjoittamaa toimintaa ja jotka voisivat johtaa jossakin asiassa heidän osaltaan eturistiriitoihin. Näillä vähemmän puuttuvilla keinoilla voitaisiin lisäksi välttää näin kerättyjen tietojen käyttäminen sellaisiin väitetyistä tarkoituksista poikkeaviin tarkoituksiin, joita ovat muun muassa tuomareihin kohdistuva ulkoinen painostus, jolla rajoitetaan heidän riippumattomuuttaan, tai halu vahingoittaa yhtäältä heidän ammatillista mainettaan ja heidän auktoriteettiaan herättämällä yleisössä epäluottamusta heitä kohtaan ja toisaalta heidän uransa kehittymistä altistamalla heidät syrjinnälle.
- 299 Lisäksi se, että joku henkilö on aiemmin ollut jonkin poliittisen puolueen jäsen, liittyy hänen yksityiselämäänsä ennen hänen nimittämistään tuomariksi, eikä se voi vaikuttaa suoraan hänen nykyiseen toimintaansa. Tämä koskee erityisesti kuulumista poliittiseen puolueeseen ennen 29.12.1989, koska tällaisten tietojen saamisella ei ole mitään merkitystä arvioitaessa tuomarin puolueettomuutta asioissa, jotka on saatettu hänen käsiteltäväkseen yli 30 vuotta myöhemmin. Nyt käsiteltävässä asiassa väitetyjä tavoitteita ei siis myöskään voida saavuttaa tällaisten henkilötietojen pakollisella ilmoittamisella ja julkaisemisella.
- 300 Kyseessä olevat kansalliset toimenpiteet muistuttavat todellisuudessa tuomareiden valvontajärjestelmää, jonka äkilliselle käyttöön ottamiselle ei ole mitään konkreettista perustetta tai tarvetta, koska tuomareiden epäpoliittisuus ja puolueettomuus on jo pitkään taattu muun muassa perustuslain 178 §:llä, jossa säädetään tällaisesta epäpoliittisuudesta, sekä valalla, jonka mukaan tuomarit vannovat käyttävänsä tuomiovaltaa ”täysin puolueettomasti”, ja velvollisuudella, jonka mukaan heidän on pidätyttävä kaikista toimista, jotka voisivat ”heikentää luottamusta heidän puolueettomuuteensa”, ja joka heille on asetettu yleisistä tuomioistuimista annetun lain 66 §:ssä ja 82 §:ssä.
- 301 Puolan tasavalta väittää puolustuksessaan ensinnäkin, että yleistä tietosuojasetusta ei sovelleta kyseessä olevaan henkilötietojen käsittelyyn, koska tämä käsittely suoritetaan sellaisen toiminnan, joka ei kuulu kyseisen asetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettulla tavalla unionin lainsäädännön soveltamisalaan, eli oikeuslaitoksen järjestämisen ja lainkäytön yhteydessä, joihin kyseisillä tiedoilla on ”suora yhteys”, koska ne liittyvät tuomarin tehtävien hoitamiseen.
- 302 Puolan tasavalta väittää tämän jälkeen, että vaikka oletettaisiin, että yleistä tietosuojasetusta voidaan soveltaa käsiteltävässä asiassa, riidanalaisten kansallisten säännösten oikeutettuna tavoitteena on vahvistaa tuomareiden puolueettomuutta ja poliittista neutraliteettia ilmoittamalla yksityisille siitä, että on mahdollisesti olemassa jääviysperusteita, joihin nämä voivat vedota tietyssä asiassa, ja että kyseiset kansalliset säännökset ovat oikeassa suhteessa tähän tarkoitukseen.

- 303 Sen mukaan ensinnäkin sillä, että tuomari on kuulunut aikaisemmin johonkin poliittiseen puolueeseen, myös silloin, kun hän on kuulunut puolueeseen ennen 29.12.1989 sellaisessa historiallisessa asiayhteydessä, jolloin oikeuslaitos oli politisoitunut, voi olla vaikutusta asianomaisen tuomarin tämänhetkiseen ja tulevaan lainkäyttötoimintaan.
- 304 Puolan tasavalta toteaa toiseksi, ettei komissio tue millään tavoin väitteitään, joiden mukaan riidanalaiset kansalliset säännökset ovat omiaan vahingoittamaan tuomareiden ammatillista mainetta ja riippumattomuutta sekä aiheuttamaan syrjinnän vaaran heidän työurallaan tai niitä voitaisiin käyttää tällaisiin tarkoituksiin. Asianomaisten tietojen toimittamisella ei etenkään ole vaikutusta tuomarin toimivaltaan antaa lainkäyttöratkaisuja, asioiden jakamiseen siinä tuomioistuimessa, johon kyseinen tuomari kuuluu, eikä asianomaisen henkilön urakehitykseen. Näiden tietojen toimittaminen ei myöskään vaikuta asianomaisen tuomarin riippumattomuuteen tai hänen puolueettomuuteensa hänen käsiteltäväkseen saatetuissa asioissa tai johda asianomaisen henkilön automaattiseen jäävämiseen näissä asioissa. Komissio ei myöskään viittaa mihinkään konkreettiseen tapaukseen, jossa tällaisia tietoja olisi käytetty näin esitetyllä tavalla.
- 305 Puolan tasavallan mukaan on kolmanneksi niin, ettei riidanalaisilla kansallisilla säännöksillä tavoiteltua päämäärää voida saavuttaa vähemmän rajoittavilla keinoilla, sillä jos yksityiset eivät saa tutustua asianomaisiin tietoihin, he eivät voi saada tietoa mahdollisista jääviysperusteista, jotka koskevat niitä tuomareita, joiden on annettava ratkaisu heitä koskevassa asiassa.
- 306 Asianomaiset tiedot eivät myöskään kuulu yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin ryhmiin, koska riidanalaisilla kansallisilla säännöksillä ei pyritä siihen, että tuomari antaa tietoja poliittisista mielipiteistään tai filosofisesta vakaumuksestaan. Näihin kansallisiin säännöksiin ei myöskään sisälly mitään luetteloa siitä, minkätyyppinen jäsenyys on mainittava, ja sitä, sovelletaanko kyseistä ilmoitusvelvollisuutta, on siis arvioitava tapauskohtaisesti ottamalla huomioon etenkin yksityiselämään puuttumiselle asetetut rajat ja erityisesti perustuslain 53 §:n 7 momentti, jonka mukaan viranomaiset eivät saa vaatia ketään ilmaisemaan ”maailmankuvaansa”, vakaumustaan tai uskontoaan. Puolan tasavallan edellä esittämistä syistä mainitut kansalliset säännökset täyttävät joka tapauksessa myös yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan g alakohdassa säädetyn oikeasuhteisuuden vaatimuksen.
- 307 Puolan tasavalta huomauttaa lopuksi, että komissio pyrkii kääntämään tälle kuuluvan todistustaakan antamalla ymmärtää, että Puolan tasavallan on esitettävä tosiseikat, jotka oikeuttavat näiden kansallisten säännösten antamisen ja oikeasuhteisuuden, pelkästään siitä syystä, ettei tällaisia kansallisia säännöksiä ole ollut aiemmin.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

– Alustavat huomautukset

- 308 Aluksi on huomautettava ensinnäkin, että komissio vaatii viidennellä kanneperusteellaan unionin tuomioistuinta toteamaan, että Puolan tasavalta ei ole noudattanut yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c ja e alakohdan, 6 artiklan 3 kohdan ja 9 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan eikä perusoikeuskirjan 7 artiklaan ja 8 artiklan 1 kohtaan perustuvia velvoitteitaan, koska se on antanut yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 88a §:n, ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 45 §:n 3 momentin ja hallintotuomioistuimista annetun muutetun lain 8 §:n 2 momentin.

- 309 Unionin tuomioistuimen on siis otettava kantaa komission näin vetoamiin erillisiin jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämissiin (ks. analogisesti tuomio 21.5.2019, komissio v. Unkari (Maatalousmaan käyttö- ja tuotto-oikeudet), C-235/17, EU:C:2019:432, 131 kohta ja tuomio 18.6.2020, komissio v. Unkari (Järjestöjen avoimuus), C-78/18, EU:C:2020:476, 143 kohta).
- 310 Komission viidennessä kanneperusteessa riitauttamien kansallisten säännösten kohteesta on todettava toiseksi yhtäältä, että kyseisissä säännöksissä Sąd Najwyższy, yleisten tuomioistuinten ja hallintotuomioistuinten tuomarit veloitetaan antamaan riippuen siitä tuomioistuimesta, johon he kuuluvat, ja heillä kyseisessä tuomioistuimessa olevasta asemasta ilmoitus, joka on useimmissa tapauksissa osoitettava tuomioistuimen tai hallintotuomioistuimen presidentille ja poikkeuksellisemmin Sąd Apelacyjny presidenttien, Sąd Najwyższy ensimmäisen presidentin ja Naczelny Sąd Administracyjny presidentin osalta joko KRS:lle tai oikeusministerille. Kyseisten kansallisten säännösten nojalla näiden eri kansallisten viranomaisten on tämän jälkeen laitettava näihin ilmoituksiin sisältyvät tiedot 30 päivän kuluessa internetissä julkaistun Biuletyn Informacji Publicznejin.
- 311 Koska komissio tuo esiin näiden tietojen keräämisen siltä osin kuin se tapahtuu tätä internetiin laittamista varten, näitä kahta toimea on tarkasteltava yhdessä niiden unionin oikeuden säännösten ja määräysten kannalta, joita komissio väittää rikutun nyt käsiteltävässä asiassa.
- 312 Toisaalta on huomautettava, että – kuten riidanalaisista kansallisista säännöksistä ja tarkemmin sanottuna yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 88a §:n, johon ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 45 §:n 3 momentissa ja hallintotuomioistuimista annetun muutetun lain 8 §:n 2 momentissa puolestaan viitataan, sanamuodosta ilmenee – tiedot, jotka on ilmoitettava niiden laittamiseksi internetiin, ovat kolmentyyppisiä. Nämä tiedot koskevat näet ensinnäkin asianomaisen tuomarin jäsenyyttä yhdistyksessä, mukaan lukien kyseisen yhdistyksen nimi ja kotipaikka, tehtävät sekä yhdistyksen jäsenyyden kesto, toiseksi tuomarin hoitamia tehtäviä voittoa tavoittelemattoman säätiön elimessä, mukaan lukien kyseisen säätiön nimi ja kotipaikka sekä aika, jona näitä tehtäviä on hoidettu, ja kolmanneksi asianomaisen henkilön jäsenyyttä poliittisessa puolueessa ennen hänen nimittämistään tuomarin virkaan ja hänen virkakautensa aikana ennen 29.12.1989, mukaan lukien tämän poliittisen puolueen nimi, hoidetut tehtävät ja puolueen jäsenyyden kesto.

– *Yleisen tietosuoja-asetuksen sovellettavuus*

- 313 Koska Puolan tasavalta väittää, ettei yleistä tietosuoja-asetusta sovelleta riidanalaisiin kansallisiin säännöksiin, on muistutettava heti alkuun, että yleisen tietosuoja-asetuksen 2 artiklan 1 kohdan mukaan kyseistä asetusta sovelletaan henkilötietojen käsittelyyn, joka on osittain tai kokonaan automaattista, sekä sellaisten henkilötietojen käsittelyyn muussa kuin automaattisessa muodossa, jotka muodostavat rekisterin osan tai joiden on tarkoitus muodostaa rekisterin osa.
- 314 Yleisen tietosuoja-asetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa täsmennetään kuitenkin, että kyseistä asetusta ei sovelleta henkilötietojen käsittelyyn, joka suoritetaan ”sellaisen toiminnan yhteydessä, joka ei kuulu unionin lainsäädännön soveltamisalaan”.
- 315 Tältä osin on todettava ensinnäkin, että se, että riidanalaisien kansallisten säännösten kohteena olevat tiedot liittyvät tuomareihin, tai se, että näillä tiedoilla voi mahdollisesti olla tiettyjä liittymäkohtia heidän tehtäviensä hoitamiseen, eivät sellaisenaan ole omiaan sulkemaan näitä kansallisia säännöksiä yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle.

- 316 On näet huomautettava, että koska yleisen tietosuoja-asetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetystä poikkeuksesta seuraa, ettei kyseisen asetuksen mukaista henkilötietojen suoja koskevaa järjestelmää sovelleta, ja koska sillä näin ollen poiketaan kyseisen asetuksen taustalla olevasta tavoitteesta, joka on turvata luonnollisten henkilöiden perusvapauksien ja -oikeuksien, kuten Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa taatut oikeus yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamiseen ja oikeus henkilötietojen suojaan, suojeleu henkilötietojen käsittelyssä, kyseistä poikkeusta on muiden tällaisesta soveltamisesta mainitun 2 artiklan 2 kohdassa tehtyjen poikkeusten tapaan tulkittava suppeasti (ks. vastaavasti tuomio 14.2.2019, Buivids, C-345/17, EU:C:2019:122, 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 22.6.2021, Latvijas Republikas Saeima (Liikenne- ja viikennepolitiikan ministeriö), C-439/19, EU:C:2021:504, 62 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 317 Unionin tuomioistuin on siten katsonut, että yleisen tietosuoja-asetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan – luettuna kyseisen asetuksen johdanto-osan 16 perustelukappaleen ja 2 artiklan 2 kohdan b alakohdan sekä yksilöiden suojeleuusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24.10.1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY (EYVL 1995, L 281, s. 31) 3 artiklan 2 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan, jonka jatkumoon yleisen tietosuoja-asetuksen 2 artiklan 2 kohdan a ja b alakohta kuuluvat, valossa – ainoana tarkoituksena on katsottava olevan sulkea yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle henkilötietojen käsittely, jota valtion viranomaiset suorittavat sellaisen toiminnan yhteydessä, jonka tarkoituksena on kansallisen turvallisuuden turvaaminen, tai sellaisen toiminnan yhteydessä, jonka voidaan katsoa kuuluvan samaan ryhmään, joten pelkästään se seikka, että jokin toiminto on valtiolle tai viranomaiselle ominaista, ei ole riittävä, jotta kyseistä poikkeusta voitaisiin soveltaa tällaiseen toimintaan automaattisesti (ks. vastaavasti tuomio 22.6.2021, Latvijas Republikas Saeima (Liikenne- ja viikennepolitiikan ministeriö), C-439/19, EU:C:2021:504, 63–66 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 20.10.2022, Koalitsia "Demokraticzna Bulgaria – Obedinenie", C-306/21, EU:C:2022:813, 36–39 kohta).
- 318 Yleisen tietosuoja-asetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettut toiminnot, joiden tarkoituksena on kansallisen turvallisuuden turvaaminen, kattavat erityisesti toiminnot, joiden tarkoituksena on suojeleu keskeiset valtion tehtävät ja yhteiskunnan perustavanlaatuiset edut (tuomio 22.6.2021, Latvijas Republikas Saeima (Liikenne- ja viikennepolitiikan ministeriö), C-439/19, EU:C:2021:504, 67 kohta ja tuomio 20.10.2022, Koalitsia "Demokraticzna Bulgaria – Obedinenie", C-306/21, EU:C:2022:813, 40 kohta).
- 319 Vaikka hyvän lainkäytön varmistaminen jäsenvaltioissa ja erityisesti tuomareiden asemaan ja heidän tehtäviensä hoitamiseen sovellettavien sääntöjen antaminen kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan, komission viidennessä kanneperusteessa riitauttamilla kansallisilla säännöksillä säänneltyjen toimien ei voida kuitenkaan katsoa olevan osa toimintaa, joka ei kuulu yleisen tietosuoja-asetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettulla tavalla unionin lainsäädännön soveltamisalaan, kuten toimintaa, jonka tarkoituksena on kansallisen turvallisuuden turvaaminen.
- 320 Yleisen tietosuoja-asetuksen johdanto-osan 20 perustelukappaleesta ilmenee tältä osin nimenomaisesti, että kyseistä asetusta sovelletaan muun muassa tuomioistuinten ja muiden lainkäyttöviranomaisten toimintaan, jollei tietyistä kyseisessä asetuksessa siinä tilanteessa säädettyistä tai sallituista järjestelyistä muuta johdu, kun tällaiset tuomioistuimet tai muut lainkäyttöviranomaiset suorittavat lainkäyttötehtäviään.

- 321 On kuitenkin huomattava, että vaikka – kuten tämän tuomion 312 kohdassa on todettu – riidanalaisissa kansallisissa säännöksissä säädetään, että kyseisten tietojen kerääminen ja laittaminen internetiin kuuluu tosin yleensä joko yleisten tuomioistuinten tai hallintotuomioistuinten presidenteille ja poikkeuksellisesti KRS:lle tai oikeusministerille, tällaiset toimet eivät ole osa asianomaisten viranomaisten lainkäyttötehtävien suorittamista, joten yleisen tietosuoja-asetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohtaa ei voida soveltaa näihin toimiin.
- 322 Toiseksi on huomautettava, että yleisen tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 1 alakohdan mukaan ”henkilötiedoilla” tarkoitetaan ”kaikkia tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön – – liittyviä tietoja”. Yleisen tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 2 alakohdan mukaan puolestaan ”käsittelyllä” tarkoitetaan ”kaikenlaisia sellaisia toimintoja tai toimintojen kokonaisuuksia, joita kohdistetaan henkilötietoihin joko automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tai manuaalisesti”, ja siinä mainitaan esimerkkeinä tällaisista toiminnoista muun muassa henkilötietojen ”keräämi[nen], tallentami[nen] – – levittäm[inen] tai asettam[inen] muutoin saataville”.
- 323 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava yhtäältä, että tiedot, joiden ilmoittaminen ja laittaminen internetiin on tehty pakolliseksi, liittyvät tunnistettuihin tai tunnistettavissa oleviin luonnollisiin henkilöihin ja kuuluvat näin ollen yleisen tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 1 alakohdassa tarkoitetun henkilötietojen käsitteen alaan. Nämä tiedot koskevat näet nimeltä tunnistettuja henkilöitä, ja ne liittyvät heidän jäsenyyteensä yhdistyksessä, voittoa tavoittelemattomassa säätiössä ja poliittisessa puolueessa sekä tehtäviin, joita nämä henkilöt hoitavat tai ovat hoitaneet niissä. Siitä, että mainitut tiedot liittyvät ilmoituksen tekijän ammattitoimintaan, on todettava, ettei se ole sen luonteinen seikka, että sillä voitaisiin kumota tämä luonnehdinta (tuomio 1.8.2022, Vyriusioji tarnybinès etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, 65 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 324 Toisaalta kansalliset säännökset, joiden johdosta – kuten nyt käsiteltävässä tapauksessa – kyseessä olevien tietojen ilmoittaminen ja internetiin laittaminen on pakollista, edellyttävät toimia, joilla kyseiset tiedot kerätään ja tallennetaan ja niitä levitetään eli joukkoa toimia, jotka merkitsevät yleisen tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettua henkilötietojen käsittelyä (ks. henkilötietojen internetiin laittamisen osalta tuomio 1.8.2022, Vyriusioji tarnybinès etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, 65 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 325 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että riidanalaiset kansalliset säännökset kuuluvat yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisalaan ja että niiden on näin ollen oltava niiden kyseisen asetuksen säännösten mukaisia, joita komissio väittää käsiteltävässä asiassa riktun.
- *Perusoikeuskirjan 7 artiklan ja 8 artiklan 1 kohdan sovellettavuus*
- 326 Kuten perusoikeuskirjan 51 artiklan 1 kohdassa määrätään, sen määräykset koskevat jäsenvaltioita ainoastaan silloin, kun ne soveltavat unionin oikeutta.
- 327 Nyt käsiteltävässä asiassa tämän tuomion 313–325 kohdassa esitetystä seikoista ilmenee, että riidanalaiset kansalliset säännökset edellyttävät henkilötietojen käsittelyä ja että ne kuuluvat yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisalaan. Tästä seuraa, että Puolan tasavallan oli näitä kansallisia säännöksiä antaessaan sovellettava muun muassa yleistä tietosuoja-asetusta.

- 328 Lisäksi on niin, että koska nämä henkilötiedot sisältävät tietoja tunnistetuista luonnollisista henkilöistä, suuren yleisön pääsy niihin vaikuttaa perusoikeuskirjan 7 artiklassa taattuun asianomaisten yksityiselämän kunnioitusta koskevaan perusoikeuteen, eikä tässä yhteydessä ole merkitystä sillä, että asianomaiset tiedot mahdollisesti liittyvät ammattitoimintaan. Tällaisten tietojen suuren yleisön saataville saattamisessa on lisäksi kyse henkilötietojen käsittelystä, joka kuuluu perusoikeuskirjan 8 artiklan soveltamisalaan (ks. vastaavasti tuomio 22.11.2022, Luxembourg Business Registers, C-37/20 ja C-601/20, EU:C:2022:912, 38 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 329 Samojen henkilötietojen saattaminen kolmannen saataville merkitsee siten puuttumista perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa vahvistettuihin perusoikeuksiin välitettyjen tietojen myöhemmästä käytöstä riippumatta. Tässä yhteydessä ei ole merkitystä sillä, ovatko kyseessä olevat yksityiselämään liittyvät tiedot arkaluonteisia tai onko asianomaisille aiheutunut haittaa tästä puuttumisesta (ks. vastaavasti tuomio 22.11.2022, Luxembourg Business Registers, C-37/20 ja C-601/20, EU:C:2022:912, 39 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 330 Edellä esitetystä seuraa, että perusoikeuskirjan 7 artiklaa ja 8 artiklan 1 kohtaa voidaan soveltaa nyt käsiteltävänä olevassa asiassa ja että riidanalaisten kansallisten säännösten on siis oltava näiden artiklojen mukaisia (ks. vastaavasti tuomio 18.6.2020, komissio v. Unkari (Järjestöjen avoimuus), C-78/18, EU:C:2020:476, 103 kohta).
- Yleisen tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c ja e alakohdan, 6 artiklan 3 kohdan ja 9 artiklan 1 kohdan sekä perusoikeuskirjan 7 artiklan ja 8 artiklan 1 kohdan väitetty rikkominen*
- 331 Heti alkuun on korostettava yhtäältä sitä, että yleinen tietosuojasetus ja perusoikeuskirjan 7 artiklan ja 8 artiklan 1 kohdan määräykset, joiden valossa yleistä tietosuojasetusta on tulkittava, liittyvät läheisesti toisiinsa.
- 332 Yleisen tietosuojasetuksen 1 artiklan 2 kohdasta, luettuna yhdessä sen johdanto-osan neljännen ja kymmenennen perustelukappaleen kanssa, ilmenee lisäksi, että kyseisellä asetuksella pyritään muun muassa takaaman luonnollisille henkilöille henkilötietojen käsittelyssä heidän perusoikeuksiansa ja -vapauksiensa korkeatasoinen suoja; tämä oikeus suojaan on myös tunnustettu perusoikeuskirjan 8 artiklassa, ja se liittyy läheisesti perusoikeuskirjan 7 artiklassa vahvistettuun yksityiselämän kunnioittamista koskevaan oikeuteen (tuomio 1.8.2022, Vyriasioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, 61 kohta). Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 235 kohdassa huomauttanut, niin kauan kuin henkilötietojen lainmukaisen käsittelyn edellytykset täyttyvät kyseisen asetuksen nojalla, tämän käsittelyn katsotaan etenkin tästä syytä lähtökohtaisesti täyttävän myös perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa vahvistetut vaatimukset (ks. analogisesti tuomio 27.9.2017, Puškár, C-73/16, EU:C:2017:725, 102 kohta).
- 333 Toisaalta – kuten komission viidennen kanneperusteen tueksi esittämästä argumentaatiosta ilmenee – komissio kyseenalaistaa sen, pyritäänkö riidanalaisilla kansallisilla säännöksillä todella Puolan tasavallan esiin tuomiin tavoitteisiin, ja väittää, että näistä kansallisista säännöksistä johtuva puuttuminen henkilötietojen suojaan ja yksityiselämän kunnioittamista koskeviin perusoikeuksiin ei missään tapauksessa ole niistä unionin oikeuden eri säännöksistä ja määräyksistä johtuvan oikeasuhteisuuden vaatimuksen mukaista, joita komissio väittää rikotun. Koska komissio ei ole väittänyt, että nämä kansalliset säännökset eivät täytä kyseisistä unionin oikeuden säännöksistä ja määräyksistä johtuvia muita vaatimuksia, unionin tuomioistuimen on

siis pitäydyttävä komission näin muotoileman kanneperusteen tutkinnassa ja tutkittava nämä kansalliset säännökset näin ollen pelkästään siltä kannalta, ovatko ne oikeassa suhteessa Puolan tasavallan esittämiin tavoitteisiin.

- 334 Tältä osin on muistutettava ensimmäiseksi, että – kuten vakiintuneesta oikeuskäytännöstä seuraa – yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojaa koskevat perusoikeudet, jotka taataan perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa, eivät ole ehdottomia oikeuksia, vaan ne on suhteutettava niiden tehtävään yhteiskunnassa ja saatettava tasapainoon muiden perusoikeuksien kanssa. Perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan mukaan rajoituksia voidaan siis tehdä, jos niistä säädetään lailla ja niissä kunnioitetaan perusoikeuksien keskeistä sisältöä sekä suhteellisuusperiaatetta. Viimeksi mainitun periaatteen mukaisesti rajoituksia voidaan tehdä ainoastaan, jos ne ovat välttämättömiä ja vastaavat tosiasiallisesti unionin tunnustamia yleisen edun mukaisia tavoitteita tai tarvetta suojella muiden henkilöiden oikeuksia ja vapauksia. Rajoitukset on toteutettava täysin välttämättömän rajoissa, ja säännöstössä, joka merkitsee puuttumista, on säädettävä selvistä ja täsmällisistä asianomaisen toimenpiteen laajuutta ja soveltamista koskevista säännöistä (tuomio 1.8.2022, Vyriausioji tarnybinés etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, 70 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 335 Yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisestä alakohdasta on toiseksi todettava, että kyseisessä säännöksessä vahvistetaan tyhjentävä luettelo tilanteista, joissa henkilötietojen käsittelyn voidaan katsoa olevan lainmukaista. Jotta käsittelyn voidaan siis katsoa olevan lainmukaista, sen on kuuluttava johonkin näissä säännöksissä säädettyistä tapauksista (tuomio 1.8.2022, Vyriausioji tarnybinés etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, 67 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 336 Yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdan mukaan lainmukaista on käsittely, joka on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi. Kyseisen asetuksen 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan e alakohdan mukaan lainmukaista on myös käsittely, joka on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi.
- 337 Yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdassa täsmennetään näiden kahden lainmukaisuustilanteen osalta, että käsittelyn on perustuttava unionin oikeuteen tai rekisterinpitäjään sovellettavaan jäsenvaltion lainsäädäntöön ja että tämän oikeusperustan on täytettävä yleisen edun mukainen tavoite ja oltava oikeasuhteinen sillä tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden. Koska nämä vaatimukset ovat ilmaus perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdasta johtuvista vaatimuksista, niitä on tulkittava viimeksi mainitun määräyksen valossa (tuomio 1.8.2022, Vyriausioji tarnybinés etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, 69 kohta).
- 338 Nyt käsiteltävässä asiassa riidanalaisten kansallisten säännösten tarkoituksena on, kuten tämän tuomion 310 kohdassa korostetaan, velvoittaa asianomaiset tuomarit antamaan riippuen siitä tuomioistuimesta, johon he kuuluvat, ja heillä kyseisessä tuomioistuimessa olevasta asemasta ilmoitus, joka on useimmissa tapauksissa osoitettava tuomioistuimen tai hallintotuomioistuimen presidentille ja poikkeuksellisesti KRS:lle tai oikeusministerille, jotta nämä viranomaiset voivat julkaista Buletyn Informacji Publicznejissa kyseisessä ilmoituksessa olevat tiedot.
- 339 Koska kyseisille viranomaisille näin asetettu keräämistä, tallentamista ja internetiin laittamista koskeva velvollisuus perustuu tämän tuomion 310 kohdassa tarkoitettuihin säännöksiin, kyseessä olevan henkilötietojen käsittelyn on kuitenkin katsottava olevan tarpeen kaikkia näitä

viranomaisia rekisterinpitäjänä sitovan lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi. Tämä käsittely kuuluu siis yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdassa tarkoitettun tilanteen piiriin (ks. vastaavasti tuomio 1.8.2022, Vyriausioji tarnybinés etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, 71 kohta).

- 340 Yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan e alakohdassa tarkoitettusta lainmukaisuustilanteesta on todettava, että muun muassa niissä muutoslain perusteluissa, jotka koskevat komission viidennessä kanneperusteessaan riitauttamia kansallisia säännöksiä, esiin tuodun tuomareiden puolueettomuuden päämäärän tavoittelulla edistetään lainkäyttötehtävän, joka on yleisen tietosuoja-asetuksen kyseisessä säännöksessä tarkoitettu yleistä etua koskeva tehtävä, moitteettoman hoitamisen varmistamista.
- 341 Siltä osin kuin kolmanneksi on kyse yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdasta, on todettava, että kyseisessä säännöksessä kielletään muun muassa sellaisten henkilötietojen käsittely, joista ilmenee luonnollisen henkilön poliittisia mielipiteitä taikka uskonnollinen tai filosofinen vakaumus. Kyseisen 9 artiklan otsikon mukaan kyse on ”erityisistä henkilötietoryhmistä”, ja nämä tiedot luonnehditaan yleisen tietosuoja-asetuksen johdanto-osan kymmenennessä perustelukappaleessa myös ”arkaluontoisiksi tiedoiksi”.
- 342 Yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdassa säädetään tietyistä poikkeuksista tällaiseen kieltoon. Kuten yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan g alakohdasta ilmenee, tätä kieltoa ei sovelleta muun muassa, jos käsittely on tarpeen tärkeää yleistä etua koskevasta syystä unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, edellyttäen että se on oikeasuhteinen tavoitteeseen nähden, siinä noudatetaan keskeisiltä osin oikeutta henkilötietojen suojaan ja siinä säädetään asianmukaisista ja erityisistä toimenpiteistä rekisteröidyn perusoikeuksien ja etujen suojaamiseksi.
- 343 Yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan sanamuodosta ilmenee siten, että kyseisessä säännöksessä vahvistettua kieltoa sovelletaan, jollei yleisessä tietosuoja-asetuksessa säädetystä poikkeuksista muuta johdu, kaikenlaiseen tässä samassa säännöksessä tarkoitettuja erityisiä tietoryhmiä koskevaan tietojenkäsittelyyn ja kaikkiin tällaista käsittelyä suorittaviin rekisterinpitäjiin (ks. vastaavasti tuomio 24.9.2019, GC ym. (Arkaluonteisten tietojen poistaminen hakutulosten luettelosta), C-136/17, EU:C:2019:773, 42 kohta).
- 344 Sen määrittämiseksi, kuuluvatko riidanalaiset kansalliset säännökset yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan soveltamisalaan, on huomautettava heti alkuun, että kyseistä säännöstä sovelletaan käsittelyyn, joka koskee paitsi ominaisesti arkaluonteisia tietoja, joita kyseinen artikla koskee, myös tietoja, joista selviää epäsuorasti älyllisen päättelyn tai vertailun perusteella tämän luonteisia tietoja (ks. vastaavasti tuomio 1.8.2022, Vyriausioji tarnybinés etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, 123 kohta).
- 345 On myös muistutettava, että – kuten unionin tuomioistuimien on todennut – arkaluonteisten tietojen käsitteen laajaa tulkintaa tukee yleisen tietosuoja-asetuksen tavoite, joka on palautettu mieleen tämän tuomion 316 kohdassa ja jona on turvata luonnollisille henkilöille heitä koskevien henkilötietojen käsittelyssä heidän perusoikeutensa ja -vapautensa ja erityisesti heidän yksityisyyttä koskevan oikeutensa korkeatasoinen suoja. Tällainen tulkinta on myös yhteensopiva sen yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdan tarkoituksen kanssa, jona on varmistaa parempi suoja sellaista käsittelyä vastaan, joka sen kohteena olevien tietojen erityisen arkaluonteisuuden vuoksi voi merkitä – kuten yleisen tietosuoja-asetuksen johdanto-osan 51 perustelukappaleesta ilmenee – erityisen vakavaa puuttumista yksityiselämän

kunnioittamista ja henkilötietojen suojaa koskeviin perusoikeuksiin, jotka on taattu perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa (ks. vastaavasti tuomio 1.8.2022, Vyriausioji tarnybinés etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, 125 ja 126 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 346 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava, että yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 88a §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja, tuomarin aikaisempaa ”jäsenyyttä” ”poliittisessa puolueessa” ja kyseisessä puolueessa hoidettuja ”tehtäviä” koskevien tietojen kerääminen ja internetiin laittaminen on käsittelyä, josta voi ilmetä asianomaisen poliittisia mielipiteitä yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.
- 347 Tiedoista, jotka liittyvät yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 88a §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin tuomarin aikaisempaan tai nykyiseen ”jäsenyyteen” jossakin ”yhdistyksessä” ja hänen kyseisessä yhdistyksessä hoitamiinsa ”tehtäviin” tai ”tehtäviin”, joita hän on hoitanut tai joita hän hoitaa ”voittoa tavoittelemattoman säätiön elimessä”, on todettava, että – kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 244 ja 245 kohdassa huomauttanut – koska Puolan lainsäätäjän näin käyttämät ilmaisut ovat hyvin laajoja ja epätasällisia, tällaisten tietojen keräämisestä ja laittamisesta internetiin voi kyseessä olevien yhdistysten ja säätiöiden täsmällisestä luonteesta riippuen ilmetä asianomaisten uskonnollinen tai filosofinen vakaumus yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, kuten komissio väittää.
- 348 Tästä seuraa, että jotta riidanalaiset kansalliset säännökset voisivat jäädä 9 artiklan 1 kohdassa säädetyn kiellon soveltamisalan ulkopuolelle, niiden on vastattava jotakin 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista tilanteista ja täytettävä siinä esitetyt vaatimukset eli nyt käsiteltävässä asiassa yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan g alakohdassa säädetty vaatimukset.
- 349 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että koska riidanalaiset kansalliset säännökset kuuluvat yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c ja e alakohdan ja 9 artiklan 1 kohdan sekä perusoikeuskirjan 7 artiklan ja 8 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, on seuraavaksi arvioitava, ovatko ne mahdollisesti perusteltavissa kyseisen asetuksen 6 artiklan 3 kohdan ja 9 artiklan 2 kohdan g alakohdan sekä perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan nojalla.
- 350 Tämän tuomion 334, 337 ja 342 kohdasta ilmenee tältä osin, että jotta riidanalaiset kansalliset säännökset täyttäisivät kyseessä olevan henkilötietojen käsittelyn oikeusperustoina perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdasta, yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdasta ja sen 9 artiklan 2 kohdan g alakohdasta johtuvat vaatimukset, tämän käsittelyn on etenkin täytettävä yleisen edun mukainen tavoite ja oltava oikeasuhteinen sillä tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden (ks. vastaavasti tuomio 1.8.2022, Vyriausioji tarnybinés etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, 73 kohta).
- 351 Nyt käsiteltävässä asiassa komissio väittää kannekirjelmässään, että yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 88a §:n antamiseen johtaneen esityksen perusteluista ilmenee, että tämän esityksen taustalla oli halu säilyttää tuomareiden poliittinen neutraalisuus ja puolueettomuus, yleisön luottamus tähän puolueettomuuteen ja lopuksi tuomareiden hoitamien tehtävien arvokkuus.
- 352 Puolustuksessaan Puolan tasavalta on riidanalaisen kansallisten säännösten antamisen perustelemiseksi viitannut tavoitteeseen vahvistaa tuomareiden poliittista neutraalisuutta ja puolueettomuutta sekä yksityisten luottamusta tähän puolueettomuuteen ja täsmentänyt samalla tämän poliittisen neutraalisuuden osalta, että näillä kansallisilla säännöksillä pyritään nyt

käsiteltävässä asiassa erityisesti mahdollistamaan se, että yksityiset saavat tietoa asianomaisten tuomareiden aikaisemmasta poliittisesta toiminnasta, kun tämä toiminta on omiaan herättämään epäilyjä tuomarin puolueettomuudesta tietyssä asiassa ja johtamaan tästä syystä hänen mahdolliseen jääväämiseensä.

- 353 Tältä osin on todettava heti alkuun, että Puolan tasavallan näin esittämä tavoite, joka muodostuu tuomareiden poliittisen neutraliteetin ja puolueettomuuden takaamisesta ja sen vaaran pienentämisestä, että heihin voivat vaikuttaa heidän tehtäviensä hoidossa yksityisiin tai poliittisiin intresseihin liittyvät näkökohdat, on – kuten tämän tuomion 340 kohdassa on korostettu – kiistatta yleistä etua koskeva ja siis oikeutettu tavoite (ks. analogisesti tuomio 1.8.2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, 75 ja 75 kohta). Sama koskee tavoitetta vahvistaa yksityisten luottamusta tällaiseen puolueettomuuteen.
- 354 Kuten unionin tuomioistuin on useaan otteeseen korostanut, tämä tuomioistuinten riippumattomuuden ja puolueettomuuden vaatimus, joka kuuluu erottamattomasti tuomarin tehtävään, on osa keskeistä sisältöä tehokasta oikeussuojaa ja oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevassa perusoikeudessa, jolla on ensisijainen merkitys sen takaajana, että suojataan kaikkia niitä oikeuksia, joita yksityisillä on unionin oikeuden nojalla, ja että turvataan ne jäsenvaltioille yhteiset arvot, jotka on vahvistettu SEU 2 artiklassa ja joihin kuuluu muun muassa oikeusvaltiota koskeva arvo (ks. vastaavasti tuomio 20.4.2021, Repubblika, C-896/19, EU:C:2021:311, 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 29.3.2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, 94 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 355 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeudessa vaaditut riippumattomuuden ja puolueettomuuden takeet edellyttävät sellaisten sääntöjen olemassaoloa, jotka koskevat muun muassa lainkäyttöelimen kokoonpanoa ja sen jäsenten jääviysperusteita ja joiden perusteella yksityisten kaikki perustellut epäilyt siltä osin, onko kyseinen elin täysin ulkopuolisen vaikutusvallan ulottumattomissa, ja siltä osin, onko se täysin neutraali vastakkain oleviin intresseihin nähden, voidaan sivuuttaa (ks. vastaavasti tuomio 29.3.2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, 95 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Kuten tämän tuomion 95 kohdassa on muistutettu, näiden sääntöjen on oltava erityisesti sellaisia, että niillä voidaan sulkea pois kaikenlainen epäsuorempi vaikuttaminen, joka voi ohjata asianomaisten tuomareiden ratkaisuja, ja välttää näin se, ettei kyseisiä tuomareita koeta riippumattomiksi tai puolueettomiksi, mikä olisi omiaan heikentämään sitä luottamusta, jota oikeuslaitoksen täytyy herättää yksityisissä demokraattisessa yhteiskunnassa ja oikeusvaltiossa.
- 356 Tästä seuraa, että tavoite, johon Puolan tasavalta väittää pyrkineensä nyt käsiteltävässä asiassa, vastaa sellaisenaan perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua unionin tunnustamaa yleisen edun mukaista tavoitetta ja yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua yleistä etua koskevaa ja siis oikeutettua tavoitetta, ja tällaista yleistä etua koskevaa tavoitetta voidaan lisäksi pitää kyseisen asetuksen 9 artiklan 2 kohdan g alakohdassa tarkoitettulla tavalla ”tärkeänä”.
- 357 Näiden unionin oikeuden säännösten ja määräysten mukaan tällainen tavoite mahdollistaa siis rajoitusten asettamisen perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa taattujen oikeuksien käytölle, kunhan etenkin nämä rajoitukset vastaavat tosiasiallisesti tätä tavoitetta ja ovat oikeasuhteisia siihen nähden (ks. vastaavasti tuomio 1.8.2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, 81 kohta).

- 358 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sellaisten toimenpiteiden oikeasuhteisuus, joista aiheutuu puuttuminen perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa taattuihin oikeuksiin, edellyttää soveltuvuuden ja tarpeellisuuden vaatimusten sekä sen vaatimuksen noudattamista, että nämä toimenpiteet ovat oikeasuhteisia asetettuun tavoitteeseen nähden (tuomio 22.11.2022, Luxembourg Business Registers, C-37/20 ja C-601/20, EU:C:2022:912, 63 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 359 Erityisesti on todettava, että poikkeukset henkilötietojen suojaan ja sitä koskevat rajoitukset toteutetaan täysin välttämättömän rajoissa, ja silloin, kun on mahdollista valita usean legitimi tavoiteltujen päämäärien toteuttamiseen soveltuvan toimenpiteen välillä, on valittava vähiten rajoittava. Yleisen edun mukaiseen tavoitteeseen ei myöskään voida pyrkiä ottamatta huomioon sitä, että se on sovittava yhteen niiden perusoikeuksien kanssa, joita kyseessä oleva toimenpide koskee, saattamalla yhtäältä yleisen edun mukainen tavoite ja toisaalta kyseessä olevat oikeudet keskenään harmoniseen tasapainoon, jotta varmistetaan, että tästä toimenpiteestä aiheutuvat haitat eivät ole liian suuria tavoiteltuihin päämääriin nähden. Mahdollisuutta oikeuttaa perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa taattujen oikeuksien rajoittaminen on siis arvioitava tutkimalla tällaiseen rajoittamiseen sisältyvän puuttumisen vakavuutta ja tarkastamalla, että kyseisen rajoituksen yleisen edun mukaisen tavoitteen tärkeys on oikeassa suhteessa tähän vakavuuteen (tuomio 1.8.2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, 98 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 22.11.2022, Luxembourg Business Registers, C-37/20 ja C-601/20, EU:C:2022:912, 64 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 360 Samalla tavalla yleisen tietosuoja-asetuksen johdanto-osan 39 perustelukappaleessa korostetaan erityisesti, että tarpeellisuuden vaatimus täyttyy, jos tarkoitettua yleisen edun mukaista tavoitetta ei voida kohtuudella saavuttaa yhtä tehokkaasti muilla rekisteröityjen perusoikeuksia, erityisesti perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa taattuja yksityiselämän kunnioitusta ja henkilötietojen suoja koskevia oikeuksia, vähemmän rajoittavilla keinoilla, sillä poikkeukset ja rajoitukset henkilötietojen suojaan koskevaan periaatteeseen on toteutettava täysin välttämättömän rajoissa (ks. vastaavasti tuomio 1.8.2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, 85 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 361 On siis tarkastettava ensinnäkin, voidaanko Puolan tasavallan väittämä yleisen edun mukainen tavoite saavuttaa riidanalaisilla kansallisilla säännöksillä, jos oletetaan, että niillä pyritään todellakin toteuttamaan kyseinen tavoite. Tarvittaessa on tutkittava toiseksi, rajoittuuko näistä kansallisista säännöksistä aiheutuva puuttuminen perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa taattuihin oikeuksiin täysin välttämättömään siinä mielessä, että tätä päämäärää ei voitaisi kohtuudella saavuttaa yhtä tehokkaasti näitä perusoikeuksia vähemmän rajoittavilla keinoilla, ja kolmanneksi, onko niin, ettei tämä puuttuminen ole suhteeton kyseiseen päämäärään nähden, mikä edellyttää erityisesti tämän päämäärän tärkeyden ja mainitun puuttumisen vakavuuden punnintaa (ks. vastaavasti tuomio 22.11.2022, Luxembourg Business Registers, C-37/20 ja C-601/20, EU:C:2022:912, 66 kohta).
- 362 Ensinnäkin siitä kysymyksestä, voidaanko nyt käsiteltävässä asiassa väitetysti tavoiteltu yleisen edun mukainen päämäärä saavuttaa kyseessä olevilla ilmoituksilla kerättyjen tietojen julkaisemisella Biuletyn Informacji Publicznejissa, on todettava, että Puolan tasavalta ei ole antanut selkeitä ja konkreettisia selityksiä, joista ilmenee, mistä syistä sellaisten tietojen pakollinen laittaminen internetiin, jotka koskevat jonkun henkilön jäsenyyttä poliittisessa puolueessa ennen hänen nimittämistään tuomarin virkaan ja hänen virkakautensa aikana ennen 29.12.1989, voisi tällä hetkellä auttaa vahvistamaan yksityisten oikeutta siihen, että heidän asiansa käsittelee tuomioistuimien, joka täyttää puolueettomuuden vaatimuksen, ja yksityisten luottamusta tällaiseen puolueettomuuteen.

- 363 Tältä osin on lisäksi muistutettava, että unionin tuomioistuin on jo todennut yleisemmin, että tuomarin ensimmäiseen tuomarinvirkaan nimittämiseen liittyvien olosuhteiden, jotka ovat vallinneet Puolan kansantasavallan epädemokraattisen järjestelmän aikana, ei sellaisinaan voida katsoa voivan saavan aikaan yksityisissä perusteltuja ja vakavia epäilyksiä kyseisen tuomarin riippumattomuudesta ja puolueettomuudesta tämän hoitaessa myöhemmin lainkäyttötehtäviään (tuomio 29.3.2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, 82–84 ja 107 kohta).
- 364 Komission viidennessä kanneperusteessaan riitauttamien kansallisten säännösten, jotka sisältyvät ensimmäisessä ja kolmannessa kanneperusteessa tarkoitettujen säännösten tavoin kiireellisesti ja tämän tuomion 141–145 ja 291 kohdassa kuvatussa asiayhteydessä annettuun muutoslakiin, antamisen perusteella voidaan, kuten komissio väittää, lisäksi katsoa, että siltä osin kuin nämä säännökset koskevat tietoja, jotka liittyvät tuomareiden jäsenyyteen poliittisessa puolueessa ennen heidän nimittämistään ja heidän virkakautensa aikana ennen 29.12.1989, ne on todellisuudessa annettu asianomaisten tuomareiden ammatillisen maineen ja yksityisillä heistä olevan käsityksen vahingoittamiseksi tai näiden tuomareiden leimaamiseksi ja siis asianomaisten urakehityksen hidastamiseksi.
- 365 Edellä esitetystä seuraa, että siltä osin kuin riidanalaiset kansalliset säännökset koskevat tällaisia tietoja – joihin on sisällyttävä asianomaisen poliittisen puolueen nimi, hoidetut tehtävät ja puolueen jäsenyyden kesto – eli henkilötietoja, jotka lisäksi ovat yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklassa tarkoitettulla tavalla ”arkaluontoisia”, nyt käsiteltävässä asiassa väitettyä oikeutettua tavoitetta ei missään tapauksessa voida saavuttaa näillä kansallisilla säännöksillä, vaikka oletettaisiin, että niillä on todellakin tämä tavoite.
- 366 Jo tämän tuomion 362–365 kohdassa esitettyjen toteamusten perusteella on mahdollista katsoa, että siltä osin kuin riidanalaisissa kansallisissa säännöksissä säädetään sellaisten tietojen keräämisestä ja laittamisesta internetiin, jotka koskevat jonkun henkilön jäsenyyttä poliittisessa puolueessa ennen hänen nimittämistään tuomarin virkaan ja hänen virkakautensa aikana ennen 29.12.1989, nämä kansalliset säännökset eivät voi täyttää perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdassa sekä yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdassa ja 9 artiklan 2 kohdan g alakohdassa vahvistetusta suhteellisuusperiaatteesta johtuvia vaatimuksia. Tästä seuraa, että siltä osin kuin mainitut kansalliset säännökset koskevat tällaisia tietoja, niillä rikotaan sekä yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c ja e alakohdan, 6 artiklan 3 kohdan ja 9 artiklan 1 kohdan säännöksiä että perusoikeuskirjan 7 artiklan ja 8 artiklan 1 kohdan määräyksiä.
- 367 Muiden riidanalaisissa kansallisissa säännöksissä tarkoitettujen tietojen eli nykyistä tai aikaisempaa jäsenyyttä jossakin yhdistyksessä ja kyseisessä yhdistyksessä tai voittoa tavoittelemattomassa säätiössä nykyään tai aikaisemmin hoidettuja tehtäviä koskevien tietojen osalta on todettava, ettei suoralta kädeltä voida sulkea pois, että tällaisten tietojen laittamisella internetiin on mahdollista tuoda esiin mahdolliset eturistiriidat, jotka voivat vaikuttaa asianomaisten tuomarien tehtävien hoitamiseen yksittäisiä asioita käsiteltäessä, koska sillä edistetään näiden tehtävien puolueetonta hoitamista ja siis yksityisillä tuomioistuimen toimintaan olevan luottamuksen vahvistamista (ks. vastaavasti tuomio 1.8.2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, 83 kohta).
- 368 On siis toiseksi tarkastettava, voitaisiinko Puolan tasavallan väittämä tavoite kohtuudella saavuttaa yhtä tehokkaasti muilla, asianomaisilla tuomareilla olevia heidän yksityiselämänsä kunnioittamista ja heidän henkilötietojensa suojaa koskevia oikeuksia vähemmän rajoittavilla

toimenpiteillä ja onko niin, ettei kyseessä oleva puuttuminen ole suhteeton tähän tavoitteeseen nähden, mikä edellyttää erityisesti tavoitteen tärkeyden ja tämän puuttumisen vakavuuden punnintaa.

- 369 Tällaisissa arvioinneissa on erityisesti otettava huomioon kaikki asianomaiselle jäsenvaltiolle tyypilliset oikeudelliset seikat ja tosiseikat, kuten sellaiset muut toimenpiteet, joilla pyritään takaamaan tällainen puolueettomuus ja ehkäisemään eturistiriitoja (ks. vastaavasti tuomio 1.8.2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, 86 kohta).
- 370 Tältä osin on todettava, että vaikka – kuten komissio väittää ja kuten tämän tuomion 300 kohdasta ilmenee – Puolassa on jo tosin olemassa erilaisia kansallisia säännöksiä tuomareiden puolueettomuuden vahvistamiseksi ja takaamiseksi, tästä ei kuitenkaan seuraa, että toimenpiteillä, joilla pyrittäisiin vahvistamaan tätä puolueettomuutta, ja myös puolueettomuuden vaikutelmaa, ja yksityisten luottamusta siihen, on katsottava ylitettävän se, mikä on tarpeen tällaisiin tarkoituksiin.
- 371 Lisäksi se, että kyseessä olevat tiedot saatetaan niiden viranomaisten saataville, joiden on ratkaistava tai estettävä mahdolliset eturistiriidat, kuten komissio esittää, ei välttämättä ole sellainen seikka, että yksityiset voivat sen johdosta saada itse tietoonsa nämä tiedot ja selvittää, ilmeneekö niistä mahdollisia eturistiriitoja, ja tarvittaessa vedota näihin tietoihin vaatiakseen sellaisen tuomarin jääväämistä, jonka tehtävänä on antaa ratkaisu tietyssä asiassa. Myös kyseisten tietojen laittaminen internetiin on lähtökohtaisesti sellainen seikka, että asianomaiset yksityiset voivat sen johdosta saada nämä tiedot täysin avoimesti ja tarvitsematta ryhtyä toimenpiteisiin selvittääkseen asiaa niiden henkilöiden osalta, joiden on ratkaistava ne oikeusriidat, joiden osapuolia he ovat. Tällainen avoimuus voi samalla vahvistaa yksityisten luottamusta oikeuslaitokseen.
- 372 On kuitenkin yhtäältä todettava, että nyt käsiteltävässä asiassa kyseessä olevat henkilötiedot muun muassa liittyvät sitä ajankohtaa aikaisempiin ajanjaksoihin, josta alkaen tuomarin on tehtävä riidanalaisissa kansallisissa säännöksissä vaadittu ilmoitus, ja näin on siitä riippumatta, kuinka paljon aikaisempia kyseiset ajanjaksot ovat. Koska kyseessä olevia aikaisempia ajanjaksoja ei ole rajattu edes ajallisesti, ei voida kohtuudella katsoa, että siltä osin kuin kyseessä olevat toimenpiteet liittyvät tällaisiin aikaisempiin ajanjaksoihin, ne rajoittuvat siihen, mikä on ehdottoman välttämätöntä, jotta voidaan vahvistaa yksityisten oikeutta saada asiansa käsitellyksi tietyssä asiassa puolueettomuuden vaatimuksen täyttävässä tuomioistuimessa ja heidän luottamustaan tähän puolueettomuuteen.
- 373 Toisaalta kun otetaan huomioon tämän tuomion 359 kohdassa mainittu oikeuskäytäntö, komission kyseenalaistaman käsittelyn oikeasuhteisuuden arvioimiseksi on myös määritettävä, miten vakavaa tähän käsittelyyn liittyvä yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suoja koskeviin perusoikeuksiin puuttuminen on, ja tarkastettava, onko puuttumisen yleisen edun mukaisen tavoitteen tärkeys oikeassa suhteessa tähän vakavuuteen.
- 374 Tämän puuttumisen vakavuuden arvioimiseksi on muun muassa otettava huomioon kyseessä olevien henkilötietojen luonne ja erityisesti se, ovatko ne mahdollisesti arkaluontoisia, sekä kyseisten tietojen käsittelyn luonne ja konkreettiset toteuttamistavat, kuten erityisesti niiden henkilöiden määrä, joilla on oikeus saada näitä tietoja, sekä tavat, joilla oikeus saada näitä tietoja toteutetaan (tuomio 1.8.2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601,

99 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Kuten tämän tuomion 369 kohdassa korostetaan, tätä varten on otettava huomioon myös kaikki asianomaiselle jäsenvaltiolle tyypilliset oikeudelliset seikat ja tosiseikat.

- 375 Nyt käsiteltävässä asiassa on huomautettava ensinnäkin, että kyseessä olevien nimitietojen laittaminen internetiin voi asianomaisten yhdistysten tai voittoa tavoittelemattomien säätiöiden tarkoituksesta riippuen paljastaa tietoja tietyistä asianomaisten tuomareiden yksityiselämän arkaluonteisista seikoista, kuten heidän uskonnollisen tai filosofisen vakaumuksensa, ja tällaiset tiedot kuuluvat tällöin, kuten edellä on todettu, yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan.
- 376 Toiseksi on todettava, että kyseessä olevien henkilötietojen käsittely johtaa siihen, että nämä tiedot ovat suuren yleisön ja näin ollen mahdollisesti rajoittamattoman henkilömäärän vapaasti käytettävissä internetissä, joten tällainen käsittely on omiaan mahdollistamaan sen, että henkilöt, jotka pyrkivät siitä väitetyistä yleisen edun mukaisesta tavoitteesta, jona on varmistaa tuomareiden puolueettomuus ja ehkäistä heihin kohdistuvia eturistiriitoja, poikkeavista syistä saamaan tietoja ilmoituksen tekijän henkilökohtaisesta tilanteesta, saavat nämä tiedot vapaasti käyttöön (ks. vastaavasti tuomio 22.11.2022, Luxembourg Business Registers, C-37/20 ja C-601/20, EU:C:2022:912, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 377 Kolmanneksi on otettava huomioon myös se, että – kuten komissio väittää ja kuten tämän tuomion 364 kohdassa korostetaan – asianomaiselle jäsenvaltiolle tyypillisessä erityisessä asiayhteydessä, jossa riidanalaiset kansalliset säännökset on annettu, kyseessä olevien henkilötietojen laittaminen internetiin voi esimerkiksi altistaa asianomaiset tuomarit aiheettoman leimautumisen riskille, koska se vaikuttaa perusteettomasti siihen, minkälainen käsitys yksityisillä ja yleisöllä yleensä on heistä, ja riskille siitä, että heidän urakehityksensä vaikeutuu perusteettomasti.
- 378 Riidanalaisilla kansallisilla säännöksillä käyttöön otetun kaltaisen henkilötietojen käsittelyn on siis katsottava merkitsevän erityisen vakavaa puuttumista niihin perusoikeuskirjan 7 artiklassa ja 8 artiklan 1 kohdassa vahvistettuihin rekisteröityjen perusoikeuksiin, jotka koskevat heidän yksityiselämänsä kunnioittamista ja heidän henkilötietojensa suojaa.
- 379 Tämän puuttumisen vakavuutta on siis verrattava sen väitetyn yleisen edun mukaisen tavoitteen tärkeyteen, jolla pyritään varmistamaan tuomareiden puolueettomuus ja myös puolueettomuuden vaikutelma, ja ehkäisemään tuomareihin kohdistuvia eturistiriitoja, kun samalla lisätään avoimuutta ja yksityisten luottamusta tähän puolueettomuuteen.
- 380 Tätä varten on otettava huomioon muun muassa näin väitetyksi torjuttavan riskin todellisuus ja laajuus ja riidanalaisilla kansallisilla säännöksillä tosiasiallisesti olevat tavoitteet etenkin siinä asiayhteydessä, jossa ne on annettu, joten sen vertailun tulos, joka on suoritettava yhtäältä näiden tavoitteiden sekä toisaalta sen oikeuden välillä, joka rekisteröidyillä on yksityiselämänsä kunnioittamiseen ja henkilötietojensa suojaan, ei väistämättä ole sama kaikissa jäsenvaltioissa (ks. vastaavasti tuomio 1.8.2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, 110 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 381 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava, että kun otetaan huomioon edellä jo mainittu yleinen ja erityinen kansallinen asiayhteys, johon riidanalaiset kansalliset säännökset kuuluvat, ja ne erityisen vakavat seuraukset, joita kyseisistä kansallisista säännöksistä voi olla asianomaisille tuomareille, asianomaisten henkilötietojen internetiin laittamisesta johtuvan puuttumisen ja väitetyä yleisen edun mukaisen tavoitteen välisen vertailun tulos ei ole tasapainoinen.
- 382 Siihen aikaisempaan tilanteeseen verrattuna, joka vallitsi asiaa koskevien aikaisempien kansallisten oikeussääntöjen voimassa ollessa, asianomaisten henkilötietojen internetiin laittaminen merkitsee mahdollisesti huomattavaa puuttumista perusoikeuskirjan 7 artiklassa ja 8 artiklan 1 kohdassa taattuihin perusoikeuksiin, eikä tätä puuttumista voida nyt käsiteltävässä asiassa oikeuttaa niillä mahdollisilla hyödyillä, joita siitä voisi seurata ehkäistäessä tuomareihin kohdistuvia eturistiriitoja ja parannettaessa luottamusta heidän puolueettomuuttaan kohtaan.
- 383 Tässä yhteydessä on lisäksi korostettava, että jokaisella tuomarilla on tuomareiden asemaan ja heidän tehtävänsä hoitamiseen yleisesti sovellettavien sääntöjen nojalla velvollisuus pidättyä osallistumasta kaikkien sellaisten asioiden käsittelyyn, joissa jokin seikka, kuten se, että tuomari on tai on ollut jonkun yhdistyksen jäsen tai että hän hoitaa tai on aikaisemmin hoitanut tehtäviä kyseisessä yhdistyksessä tai voittoa tavoittelemattomassa säätiössä, voisi perustellusti herättää epäilyjä hänen puolueettomuudestaan.
- 384 Kaiken edellä esitetyn perusteella on todettava, että riidanalaisilla säännöksillä rikotaan sekä yleisen tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c ja e alakohdan, 6 artiklan 3 kohdan ja 9 artiklan 1 kohdan säännöksiä että perusoikeuskirjan 7 artiklan ja 8 artiklan 1 kohdan määräyksiä myös siltä osin kuin ne koskevat sellaisten henkilötietojen keräämistä ja laittamista internetiin, jotka liittyvät nykyiseen tai aikaisempaan jäsenyyteen jossakin yhdistyksessä ja kyseisessä yhdistyksessä tai voittoa tavoittelemattomassa säätiössä nykyään tai aikaisemmin hoidettuihin tehtäviin.
- 385 Viides kanneperuste on näin ollen hyväksyttävä kokonaisuudessaan siltä osin kuin se perustuu näiden unionin oikeuden säännösten ja määräysten rikkomiseen.
- 386 Kaiken edellä esitetyn perusteella on todettava, että
- Puolan tasavalta ei ole noudattanut SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se on antanut kurinpitojaostolle, jonka riippumattomuutta ja puolueettomuutta ei ole taattu, toimivallan ratkaista asioita, joilla on välitön vaikutus tuomarin tai avustavan tuomarin asemaan ja tehtävien hoitamiseen, kuten yhtäältä pyynnöt saada lupa aloittaa rikosoikeudellinen menettely tuomaria tai avustavaa tuomaria vastaan tai vaatimukset heidän pidättämisestään, tai toisaalta Sąd Najwyższyn tuomareita koskevat työ- ja sosiaaliturvaoikeudelliset asiat ja kyseisten tuomareiden eläkkeelle siirtämiseen liittyvät asiat
 - Puolan tasavalta ei ole noudattanut SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten eikä SEUT 267 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on antanut ja pitänyt voimassa yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 107 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdan sekä ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 72 §:n 1 momentin 1–3 kohdan, joiden perusteella etukäteen laillisesti perustettua riippumatonta ja puolueetonta tuomioistuinta koskevien unionin oikeuden vaatimusten noudattamisen tutkimista voidaan pitää kurinpitörikkomuksena

- Puolan tasavalta ei ole noudattanut SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten eikä unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen mukaisia velvoitteitaan, koska on antanut ja pitänyt voimassa yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 42a §:n 1 ja 2 momentin ja 55 §:n 4 momentin, ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 26 §:n 3 momentin ja 29 §:n 2 ja 3 momentin, hallintotuomioistuimista annetun muutetun lain 5 §:n 1a ja 1b momentin sekä muutoslain 8 §:n, joissa kielletään kaikkia kansallisia tuomioistuinta tarkastamasta, onko etukäteen laillisesti perustetun riippumattoman ja puolueettoman tuomioistuimen taetta koskevia unionin oikeudesta johtuvia vaatimuksia noudatettu
 - Puolan tasavalta ei ole noudattanut SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten eikä SEUT 267 artiklan ja unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen mukaisia velvoitteitaan, koska se on antanut ja pitänyt voimassa ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 26 §:n 2 ja 4–6 momentin ja 82 §:n 2–5 momentin sekä muutoslain 10 §:n, joissa vahvistetaan erityisvalvonnan ja yleisten asioiden jaoston yksinomaisen toimivalta tutkia väitteet ja oikeuskysymykset, jotka koskevat tuomioistuimen tai tuomarin riippumattomuuden puuttumista
 - Puolan tasavalta on loukannut oikeutta yksityiselämän kunnioittamiseen ja oikeutta henkilötietojen suojaan, jotka taataan perusoikeuskirjan 7 artiklassa ja 8 artiklan 1 kohdassa sekä yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c ja e alakohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa ja 9 artiklan 1 kohdassa, koska se on antanut ja pitänyt voimassa yleisistä tuomioistuimista annetun muutetun lain 88a §:n, ylimmästä tuomioistuimesta annetun muutetun lain 45 §:n 3 momentin ja hallintotuomioistuimista annetun muutetun lain 8 §:n 2 momentin.
- 387 Kanne hylätään muilta osin eli siltä osin kuin komissio pyrkii ensimmäisellä kanneperusteellaan SEUT 267 artiklan rikkomisen toteamiseen.

Oikeudenkäyntikulut

- 388 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut, että Puolan tasavalta veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ja koska Puolan tasavalta on hävinnyt asian, tämä on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut välitoimimenettelystä aiheutuneet kulut mukaan lukien.
- 389 Työjärjestyksen 140 artiklan 1 kohdan mukaisesti Belgian kuningaskunnan, Tanskan kuningaskunnan, Alankomaiden kuningaskunnan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan on vastattava omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Puolan tasavalta ei ole noudattanut SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se on antanut Sąd Najwyższyn (ylin tuomioistuin, Puola) kurinpitojaostolle, jonka riippumattomuutta ja puolueettomuutta ei ole taattu, toimivallan ratkaista asioita, joilla on välitön vaikutus tuomarin tai avustavan tuomarin asemaan ja tehtävien hoitamiseen, kuten yhtäältä pyynnöt saada lupa aloittaa rikosoikeudellinen menettely tuomaria tai avustavaa tuomaria vastaan tai vaatimukset**

heidän pidättämisestään, tai toisaalta Sąd Najwyższyn tuomareita koskevat työ- ja sosiaaliturvaoikeudelliset asiat ja kyseisten tuomareiden eläkkeelle siirtämiseen liittyvät asiat.

- 2) Puolan tasavalta ei ole noudattanut SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten eikä SEUT 267 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on antanut ja pitänyt voimassa yleisten tuomioistuinten organisaatiosta 27.7.2001 annetun lain (ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych), sellaisena kuin se muutettuna yleisten tuomioistuinten organisaatiosta annetun lain, ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta 20.12.2019 annetulla lailla (ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw), 107 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdan sekä ylimmästä tuomioistuimesta 8.12.2017 annetun lain (ustawa o Sądzie Najwyższym), sellaisena kuin se on muutettuna kyseisellä 20.12.2019 annetulla lailla, 72 §:n 1 momentin 1–3 kohdan, joiden perusteella etukäteen laillisesti perustettua riippumatonta ja puolueetonta tuomioistuinta koskevien Euroopan unionin oikeuden vaatimusten noudattamisen tutkimista voidaan pitää kurinpitorikkomuksena.
- 3) Puolan tasavalta ei ole noudattanut SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten eikä Euroopan unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen mukaisia velvoitteitaan, koska on antanut ja pitänyt voimassa yleisten tuomioistuinten organisaatiosta annetun lain, sellaisena kuin se on muutettuna kyseisellä 20.12.2019 annetulla lailla, 42a §:n 1 ja 2 momentin ja 55 §:n 4 momentin, ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain, sellaisena kuin se on muutettuna kyseisellä 20.12.2019 annetulla lailla, 26 §:n 3 momentin ja 29 §:n 2 ja 3 momentin, hallintotuomioistuinten organisaatiosta 25.7.2002 annetun lain (ustawa – Prawo o ustroju sądów administracyjnych), sellaisena kuin se on muutettuna kyseisellä 20.12.2019 annetulla lailla, 5 §:n 1a ja 1b momentin sekä viimeksi mainitun lain 8 §:n, joissa kielletään kaikkia kansallisia tuomioistuimia tarkastamasta, onko etukäteen laillisesti perustetun riippumattoman ja puolueettoman tuomioistuimen taetta koskevia unionin oikeudesta johtuvia vaatimuksia noudatettu.
- 4) Puolan tasavalta ei ole noudattanut SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten eikä SEUT 267 artiklan ja unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen mukaisia velvoitteitaan, koska se on antanut ja pitänyt voimassa ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain, sellaisena kuin se on muutettuna edellä mainitulla 20.12.2019 annetulla lailla, 26 §:n 2 ja 4–6 momentin ja 82 §:n 2–5 momentin sekä viimeksi mainitun lain 10 §:n, joissa vahvistetaan Sąd Najwyższyn Izba Kontroli Nadzyczajnej i Spraw Publicznychin (erityisvalvontaa ja yleisiä asioita käsittelevä jaosto) yksinomainen toimivalta tutkia väitteet ja oikeuskysymykset, jotka koskevat tuomioistuimen tai tuomarin riippumattomuuden puuttumista.
- 5) Puolan tasavalta on loukannut oikeutta yksityiselämän kunnioittamiseen ja oikeutta henkilötietojen suojaan, jotka taataan perusoikeuskirjan 7 artiklassa ja 8 artiklan 1 kohdassa sekä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta 27.4.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c

ja e alakohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa ja 9 artiklan 1 kohdassa, koska se on antanut ja pitänyt voimassa yleisten tuomioistuinten organisaatiosta annetun lain, sellaisena kuin se on muutettuna edellä mainitulla 20.12.2019 annetulla lailla, 88a §:n, ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain, sellaisena kuin se on muutettuna kyseisellä 20.12.2019 annetulla lailla, 45 §:n 3 momentin ja hallintotuomioistuinten organisaatiosta annetun lain, sellaisena kuin se on muutettuna kyseisellä 20.12.2019 annetulla lailla, 8 §:n 2 momentin.

- 6) Kanne hylätään muilta osin.**
- 7) Puolan tasavalta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se veloitetaan korvaamaan Euroopan komission oikeudenkäyntikulut välitoimimenettelyistä aiheutuneet kulut mukaan lukien.**
- 8) Belgian kuningaskunta, Tanskan kuningaskunta, Alankomaiden kuningaskunta, Suomen tasavalta ja Ruotsin kuningaskunta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Allekirjoitukset